

PORODIČNO PRAVO

Vremensko važenje porodičnog zakona

NA IMOVINSKE ODNOSSE BRAČNIH PARTNERA PRIMJENJUJE SE ZAKON KOJI JE VAŽIO U VRIJEME KADA JE PRAVNI ODNOS NASTAO.

Iz obrazloženja:

„Naime, drugostepeni sud je prihvatio utvrđenja prvostepenog suda, koja revizioni sud mora respektirati, da su nekretnine pobrojane u stavu I izreke prvostepene presude (zemljište i stambenoposlovna zgrada) zajednička imovina tužiteljice i tuženog D.M. stečena radom u bračnoj zajednici i da je udio tužiteljice u sticanju te imovine $\frac{1}{2}$ i jednako kao i prvostepeni sud, tužbeni zahtjev je pravilno raspravio i prosudio prema odredbama Porodičnog zakona SR BiH.

Jer, na imovinske odnose bračnih partnera, prema vremenskom važenju zakona, primjenjuje se zakon koji je važio u vrijeme kada je pravni odnos nastao, pa kako je bračna zajednica (računajući i vanbračnu zajednicu) tužiteljice i tuženog D.M. trajala od 2001. g. do 2013. g. i da su sporne nekretnine stečene do 2006. g. (zemljište kupljeno 2004. g., a zgrada izgrađena 2006. g.), tužbeni zahtjev u odnosu na te nekretnine se raspravlja i prosuđuje prema odredbama Porodičnog zakona SR BiH (kako su to raspravili i prosudili i nižestepeni sudovi).“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 075491 19 Rev 09.10.2019. g.)

Zaštita prava građenja

Član 85. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

NOSILAC PRAVA GRAĐENJA ZAŠTITU U POGLEDU ZEMLJIŠTA OSTVARUJE SHODNOM PRIMJENOM PRAVILA O ZAŠTITI PRAVA SLUŽNOSTI, DOK U POGLEDU ZGRADE KOJA JE IZGRAĐENA NA OSNOVU PRAVA GRAĐENJA, ZAŠTITU OSTVARUJE SHODNOM PRIMJENOM PRAVILA O ZAŠTITI PRAVA VLASNIŠTVA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 120177 22 GŽ od 16.12.2022. g.)

Sticanje prava vlasništva

KADA SE VLASNIŠTVO STIČE NA TEMELJU ZAKONA O NACIONALIZACIJI NAJAMNIH ZGRADA I GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA, ONDA NE POSTOJI MOGUĆNOST STICANJA PRAVA VLASNIŠTVA PO NEKOM DRUGOM OSNOVU (BILO KOJEM DRUGOM ORIGINARNOM ILI PAK DERIVATIVNOM OSNOVU).

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 094642
20 Gž od 11.06.2020. g.)

Naknada za nacionalizovano građevinsko zemljište

U SITUACIJI KADA SU TUŽENI PROTUTUŽBENIM ZAHTJEVOM TRAŽILI DA IM TUŽITELJ PLATI NAKNADU ZA PREUZETO (NACIONALIZOVANO) GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE I KADA SU Taj ZAHTJEV ZASNOVALI NA TVRDNJI DA NJIMA, A NI NJIHOVIM PREDNICIMA, TA NAKNADA NIKAD NIJE ISPLAĆENA, ONDA JE DUŽNOST TUŽITELJA BILA DA, SUKLADNO ODREDBI ČLANA 7. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, IZNESE SVE ČINJENICE I PREDLOŽI I IZVEDE SVE DOKAZE KOJIMA BI DOKAZAO DA JE, U SMISLU ODREDBA ZAKONA O NACIONALIZACIJI NAJAMNIH ZGRADA I GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA, PROVEDEN POSTUPAK ZA ODREĐIVANJE NAKNADE PREDNICIMA TUŽENIH ZA NACIONALIZOVANO GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE I DA IM JE TA NAKNADA KASNIJE I ISPLAĆENA, ILI DA JE TA NAKNADA ISPLAĆENA TUŽENIMA. JER, NIJE DUŽNOST TUŽENIH DA DOKAZUJU SVOJU TVRDNJU DA IM NAKNADA NIJE PLAĆENA, POŠTO SE NEGATIVNE ČINJENICE NE DOKAZUJU.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 094642
20 Gž od 11.06.2020. g.)

Pravo korištenja nacionalizovane nekretnine

KADA SE ODREDBA ČLANKA 39. STAVCI (1) I (2) ZAKONA O NACIONALIZACIJI DOVEDE U KORELACIJU SA ODREDBOM ČLANKA 38. ALI I ČLANKA 12. NAVEDENOG ZAKONA, DOLAZI SE DO ZAKLJUČKA DA RANIJI VLASNIK, PO SILI ZAKONA, UŽIVA PRAVO (PRIVREMENOG) KORIŠTENJA NACIONALIZIRANE NEKRETNINE, ALI SAMO I ISKLJUČIVO ZA VRIJEME DOK JE TA NACIONALIZIRANA NEKRETNINA U NJEGOVOM POSJEDU ODNOSNO DOK SE ISTA NE PREDA U POSJED OPĆINI ILI DRUGOM KORISNIKU RADI IZGRADNJE ZGRADE ILI DRUGOG OBJEKTA ILI RADI IZVOĐENJA DRUGIH RADOVA, A ŠTO DALJE IMPLICIRA DA NJEGOVO (PRIVREMENO) PRAVO KORIŠTENJA PRESTAJE U MOMENTU PRESTANKA POSJEDA NACIONALIZIRANE NEKRETNINE KOJE JE MOTIVIRANO IZGRADNJOM ZGRADE, DRUGOG OBJEKTA ILI PODUZIMANJEM DRUGIH GRAĐEVINSKIH RADOVA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 131774 22 Gž od 14.11.2022. g.)

Isplata naknade za nacionalizovano zemljište

ODREDBE ČLANAKA 38., 39. I 46. ZAKONA O NACIONALIZACIJI NE PREDVIĐAJU DA SE ZA UVJET BRISANJA PRAVA GRAĐENJA (TADA PRAVA KORIŠTENJA), TRAŽI ISPLATA NAKNADE ZA NACIONALIZIRANO ZEMLJIŠTE, NITI JE TO SLUČAJ SA ČLANKOM 86. ZAKONA O VLASNIŠTVU I DRUGIM STVARNIM PRAVIMA BRČKO DISTRIKTA BIH.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 131774
22 Gž od 14.11.2022. g.)

Nacionalizacija

KADA JE POSTUPAK NACIONALIZACIJE PREDMETNIH NEKRETNINA PROVEDEN SUKLADNO ODREDBAMA ČLANAKA 34., 38. I 46. ZAKONA O NACIONALIZACIJI ALI I UREDBE O POSTUPKU ZA SPROVOĐENJE NACIONALIZACIJE I UREDBE O SREDSTVIMA I NAČINU ISPLATE NAKNADE I KADA SU NADLEŽNA TIJELA JAVNE VLASTI DONOSILI ODGOVARAJUĆE ODLUKE SUKLADNO NAVEDENIM PROPISIMA, ONDA SE RADI O ZAKONITO PROVEDENOM POSTUPKU NACIONALIZACIJE NEKRETNINE I ODREĐIVANJU NAKNADE ZA NACIONALIZIRANE NEKRETNINE, ZBOG ČEGA SE PRAVNO STAJALIŠTE PANELA, KOJE SE BAZIRA NA IZOSTANKU ZAKONOM PROVEDENE PROCEDURE EKSPROPRIJACIJE I IZOSTANKU ODLUKE NADLEŽNOG ORGANA O ODREĐIVANJU NAKNADE, KAO TAKVO, NE MOŽE PRIMIJENITI U KONKRETNOM PREDMETU.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 131774
22 Gž od 14.11.2022. g.)

Faktička eksproprijacija

TVRDNJA REVIDENTA DA DODATNIM PROPISIMA (PRAVILNIK O ZONAMA SIGURNOSTI NADZEMNIH ELEKTROENERGETSKIH VODOVA) NISU DEFINISANE ZONE ZAŠTITE U VRIJEME PROVOĐENJA NEPOTPUNE EKSPROPRIJACIJE, NE MOŽE SE TUMAČITI KAO OSNOV ZA GUBITAK PRAVA TUŽITELJA NA NAKNADU, NITI TUŽITELJ MOŽE SNOSITI POSLJEDICE NEPOSTUPANJA I NEISPUNJAVANJA POZITIVNIH OBAVEZA ORGANA JAVNE VLASTI, NAROČITO U SITUACIJAMA ODUZIMANJA ILI OGRANIČENJA PRAVA VLASNIŠTVA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 102832 22 Rev 2
od 31.10.2022. g.)

OBLIGACIONO PRAVO

Načelo savjesnosti i poštenja i načelo jednake vrijednosti uzajamnih davanja
Članovi 12. i 15. Zakona o obligacionim odnosima

U OBAVEZI KUPCA DA USLIJED RAZLIKE U KVADRATURI IZMEĐU PROJEKTOVANE I KONAČNE KVADRATURE STANA VRŠI DOPLATU, POSEBNO DOLAZE DO IZRAŽAJA OSNOVNA NAČELA OBLIGACIONOG PRAVA KOJIMA SE ISPRAVLJA KRUTOST POJEDINIH NORMI I OMOGUĆAVA MORALIZACIJA I HUMANIZACIJA OBLIGACIONOG PRAVA, I TO NAČELO SAVJESNOSTI I POŠTENJA (ODREDBA ČLANA 12. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA) KOJE GENERALNO ZNAČI DA SU SUDIONICI OBVEZNIH ODNOSA DUŽNI MEĐUSOBNO POSTUPATI OBZIRNO UVAŽAVAJUĆI INTERESE OBJE STRANE, PRI TOM VODEĆI RAČUNA O SMISLU I SVRSI OBVEZNOG ODNOSA, TE NAČELO JEDNAKE VRIJEDNOSTI UZAJAMNIH DAVANJA (ODREDBA ČLANA 15. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA), KOJA PODRAZUMIJEVA EKVIVALENTNOST UZAJAMNIH PRESTACIJA UGOVORNIH STRANA I SASTOJI SE U NASTOJANJU DA KOD DVOSTRANO OBVEZNIH UGOVORA SVAKA STRANA ZA KORIST KOJU PREMA UGOVORU DOBIJA, TREBA DRUGOJ STRANI (ILI TREĆOJ OSOBI) DATI JEDNAKU PROTIVVRIJEDNOST.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 120547 22 Gž od 29.09.2022. g.)

Postupanje sa pažnjom dobrog domaćina, načelo savjesnosti i poštenja Članovi 12. i 18. Zakona o obligacionim odnosima

KORISNIK USLUGE JE DUŽAN OBAVIJESTITI PREDUZEĆE ZA PRUŽANJE KOMUNALNE USLUGE O NASTALIM PROMJENAMA I S NJIM REGULISATI USLOVE I NAČIN DALJE ISPORUKE I PLAĆANJA CIJENE KOMUNALNE USLUGE. KADA KORISNIK USLUGE PROPUSTI DA TO UČINI, ZBOG ČEGA SE U EVIDENCIJI I DALJE VODI KAO KORISNIK USLUGE I ZBOG ČEGA SU RAČUNI ZA ISPORUČENU USLUGU ISPOSTAVLJENI NA NJEGOVO IME, DUŽAN IH JE I PLATITI.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Mal 101337 20 Gž od 06.02.2020. g.)

Ništavost ugovora

Član 103. Zakona o obligacionim odnosima

ODREDBOM ČLANA 103. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA PROPISANO JE DA JE NIŠTAV UGOVOR KOJI JE PROTIVAN USTAVU REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE, PRINUDNIM PROPISIMA, TE MORALU DRUŠTVA, AKO CILJ POVRIJEĐENOG PRAVILA NE UPUĆUJE NA NEKU DRUGU SANKCIJU ILI AKO ZAKON U ODREĐENOM SLUČAJU NE PROPISUJE ŠTO DRUGO. DA LI JE UGOVOR PROTIVAN MORALU

**DRUŠTVA, FAKTIČKO JE PITANJE, KOJE SE CIJENI PREMA OKOLNOSTIMA
KONKRETNOG SLUČAJA I PRILIKAMA U DRUŠTVU U TRENUTKU
ZAKLJUČENJA UGOVORA.**

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 107830
20 Gž od 28.05.2020. g.)

Isticanje ništavosti

Član 109. Zakona o obligacionim odnosima

**PRAVILNA PRIMJENA ODREDBE ČLANKA 109. STAVAK (1) ZAKONA O
OBLIGACIONIM ODNOSIMA, KOJOM JE REGULIRANO DA NA NIŠTAVOST
SUD PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI I DA SE NA NJU MOŽE POZIVATI
SVAKA ZAINTERESIRANA OSOBA, PODRAZUMIJEVA DA PRVOSTUPANJSKI
SUD, KOD ČINJENIČNIH TVRDNJI BILO KOJE PARNIČNE STRANKE DA JE
UGOVOR (IZ ODREĐENIH RAZLOGA) NIŠTAV, IMA OBVEZU NAVEDENE
ČINJENIČNE TVRDNJE PROVJERITI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI
(MATERIJALNO-PРАВNA OVLAŠT SUDA) ALI SAMO I ISKLJUČIVO U
OKVIRU SADRŽAJA NAVODA IZ TUŽBE KAO I ČINJENIČNIH NAVODA
(RAZLOGA) IZNESENIH TIJEKOM POSTUPKA A KOJI, U SVOJOJ
SVEUKUPNOSTI, PREDSTAVLJAJU GRANICU POSTAVLJENOG TUŽBENOG
ZAHTEJEVA, S JEDNE STRANE, A SA DRUGE STRANE ISTODOBNO I
PROCESNO-PРАВNU GRANICU OVLAŠTI SUDA ZA MERITORNO
ODLUČIVANJE.**

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 135011 22 Gž od
19.12.2022. g.)

Prava jedne strane kad druga strana ne ispuni svoju obavezu

Član 124. Zakona o obligacionim odnosima

**DAVALAC USLUGA PO UGOVORU O KORIŠTENJU „TOTAL GROUP
USLUGE“ PREMA OPŠTIM USLOVIMA TELEKOMUNIKACIJSKIH USLUGA NE
MOŽE TRAŽITI OD KORISNIKA USLUGE NAKNADU ŠTETE I KADA JE U
SKLADU SA OPŠTIM USLOVIMA RASKINUO UGOVOR KRIVICOM
KORISNIKA JER TO NIJE PROPISANO OPŠTIM USLOVIMA, ODNOSNO
ANEKSOM ZA KUPOVINU PAKETA MOBILNOG TELEFONA NA RATE.
PRIMJENA ČLANA 124. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA DOLAZI U
OBZIR AKO TUŽITELJ (DAVALAC USLUGE) DOKAŽE DA JE ON POSTUPIO
SAGLASNO OPĆIM USLOVIMA U POGLEDU PRETPOSTAVKI ZA RASKID
UGOVORA I DA JE ZBOG NEISPUNJENJA OBAVEZE TUŽENOG (KORISNIKA
USLUGE) PRETRPIO ŠTETU U ODREĐENOM IZNOSU.**

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 MaI 116851
20 GŽ od 30.04.2020. g.)

Raskid ugovora zbog promijenjenih okolnosti
Član 133. Zakona o obligacionim odnosima

**PREMA ODREDBI ČLANA 133. STAV 1. ZAKONA O OBLIGACIONIM
ODNOSIMA ZAHTJEV POGOĐENE STRANE, ZA RASKID UGOVORA ZBOG
PROMIJENJENIH OKOLNOSTI, NE MOŽE IMATI KARAKTER PRIGOVORA,
NEGO SE MORA STAVITI U FORMI TUŽBENOG ILI PROTUTUŽBENOG
ZAHTJEVA, OBZIROM DA U SLUČAJU PROMIJENJENIH OKOLNOSTI RASKID
NE NASTUPA EX LEGE.**

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 112468
20 GŽ od 13.10.2020. g.)

Raskid ugovora, rušljiv ugovor, ništav ugovor

**RASKID UGOVORA TREBA RAZLIKOVATI OD SLUČAJA POBOJNOSTI
(RELATIVNE RUŠLJIVOSTI) ILI NIŠTAVOSTI (APSOLUTNE NIŠTAVOSTI)
KAO RAZLOGA NEVALJANOSTI UGOVORA. U SLUČAJU RASKIDA
UGOVORA, RASKINUTI SE MOŽE SAMO PRAVNO VALJAN UGOVOR I
OBIČNO SE UZROK RASKIDA UGOVORA JAVLJA NAKON SKLAPANJA
VALJANOG UGOVORA, DOK KOD POBOJNOSTI ILI NIŠTAVOSTI UGOVORA,
UZROK POSTOJI VEĆ U TRENUTKU SKLAPANJA UGOVORA.**

**UKOLIKO JE TUŽITELJ SUDSKU ZAŠTITU TRAŽIO NA TEMELJU ČINJENICE
ŠTO MU TUŽENA NIJE ISPLATILA KUPOPRODAJNU CIJENU IZ UGOVORA O
PRODAJI, KOD TOGA DA SE RADI O ČINJENICI KOJA MOŽE EVENTUALNO
DOVESTI DO RASKIDA UGOVORA, ONDA SE OBLIK ZAŠTITE KOJI JE
TUŽBOM TRAŽIO OD SUDA (PONIŠTENJE RUŠLJIVOG UGOVORA)
UKAZUJE KAO PRAVNO NEODGOVARAJUĆI, JER PRVOSTUPANJSKI SUD I
NIJE MOGAO USVOJITI TUŽBENI ZAHTJEV (NA NAČIN KAKO JE TO
TUŽITELJ TRAŽIO) NA TEMELJU UTVRĐENE ČINJENICE O NEISPLATI
KUPOPRODAJNE CIJENE JER SE NE RADI O RAZLOGU KOJI DOVODI DO
RUŠLJIVOSTI UGOVORA.**

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 135011 22 GŽ od
19.12.2022. g.)

Objektivna odgovornost za štetu, odgovornost za štetu od opasne stvari
Članovi 154. i 174. Zakona o obligacionim odnosima

ZA NAKNADU ŠTETE KOJU NA IMOVINI PROUZROKUJE DIVLJAČ
ODGOVARA BRČKO DISTRIKT BIH, KAO VLASNIK LOVIŠTA I TO PO
OPŠTIM NAČELIMA ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU, KAD JE ŠTETA NASTALA
NALETOM DIVLJAČI NA

VOZILO U POKRETU NA JAVNOM PUTU KOJI PROLAZI POKRAJ LOVIŠTA I
TO
PO PRINCIPU OBJEKTIVNE ODGOVORNOSTI (ODREDBA ČLANA 154.
STAVOVI

I (2) ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA).
DIVLJA SVINJA PREDSTAVLJA OPASNU STVAR. ONA JESTE OPASNA
UPRAVO ZBOG SVOJIH SVOJSTAVA ODNOSNO NEPREDVIDIVOSTI
REAGOVANJA ŽIVOTINJA, ZBOG ČEGA ZA ŠTETU PRIČINJENU OD
OPASNE STVARI ODGOVARA NJEN IMALAC (ČLAN 174. ZAKONA O
OBLIGACIONIM ODNOSIMA). DAKLE, KADA JE DO ŠTETE NA VOZILU
DOŠLO AKTIVNIM KRETANJEM DIVLJE ŽIVOTINJE NA JAVNOM PUTU, TO
ZA NAKNADU ŠTETE ODGOVARA BRČKO DISTRIKT BOSNE I
HERCEGOVINE.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Mal 136163 22 Gž
od 10.06.2022. g.)

Naknada štete

Član 154. i 155. Zakona o obligacionim odnosima

U SLUČAJU KADA NE POSTOJI UZROČNO-POSLEDIČNA (KAUZALNA)
VEZA IZMEĐU NAKNADNE UPLATE BENEFICIRANOG STAŽA OD STRANE
TUŽENOG I POVEĆANJA TUŽITELJEVE MIROVINE, PRVOSTUPANJSKI SUD
NIJE IMAO OSNOVA PRIHVATITI TUŽBENI ZAHTJEV I OBVEZATI TUŽENOG
DA TUŽITELJU NAKNADI ŠTETU, JER POVEĆANJE TUŽITELJEVE MIROVINE
NAKON UPLATE BENEFICIRANOG STAŽA NIJE POSLJEDICA TE UPLATE,
NEGO NAPROSTO POSLJEDICA ZAKONSKOG RJEŠENJA DA U SLUČAJU
KADA JE KORISNIKU UTVRĐEN IZNOS MIROVINE MANJI OD NAJNIŽE
MIROVINE (KAKAV JE OVDJE SLUČAJ), ISTOME SE MIROVINA IMA
ISPLAĆIVATI U VISINI NAJNIŽE (ZAJAMČENE) MIROVINE.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 115957
22 Gž od 23.11.2022. g.)

Bračna stečevina

Član 264. Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

PRAVO BRAČNIH DRUGOVA NA ZAJEDNIČKOJ IMOVINI STEČENOJ U TOKU BRAKA JE, PO SVOJOJ PRAVNOJ PRIRODI, STVARNO PRAVO I NEMA ZASTARE KAD SE TUŽBOM TRAŽI UTVRĐENJE PRAVA VLASNIŠTVA NA IMOVINI STEČENOJ ZAJEDNIČKIM ULAGANJEM BRAČNIH DRUGOVA (U PITANJU JE VLASNIČKOPRAVNI, A NE OBLIGACIONOPRAVNI ZAHTEJ). ZAHTEJEV NASLJEDNIKA BRAČNOG DRUGA, ZA UTVRĐENJE UDJELA U ZAJEDNIČKOJ IMOVINI STEČENOJ TOKOM TRAJANJA BRAČNE ZAJEDNICE, ZASNIVA SE NA PRAVU VLASNIŠTVA, KOJE JE NA ORIGINARAN NAČIN STEČENO ZAJEDNIČKIM RADOM BRAČNIH DRUGOVA U TOJ ZAJEDNICI, A NE NA ODREDBAMA ZAKONA O NASLJEĐIVANJU. TUŽITELJICA (KĆI BRAČNIH DRUGOVA) JE LEGITIMISANA ISTICATI ZAHTEJEV ZA UTVRĐENJE UDJELA NJENE MAJKE U ZAJEDNIČKOJ IMOVINI STEČENOJ U BRAČNOJ ZAJEDNICI SA NJENIM OCEM I TO PRAVO NE ZASTARIJEVA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 097209
20 GŽ od 16.06.2020. g.)

Testament

LICE KOJE JE SASTAVILO PISMENI TESTAMENT PRED SVJEDOCIMA (U OVOM SLUČAJU JE TO ADVOKAT), MOŽE ISTOVREMENO BITI I JEDAN OD SVJEDOKA TOG TESTAMENTA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 118482
20 GŽ od 08.09.2020. g.)

Ostvarivanje prava iz zaostavštine

KADA TUŽITELJICA NIJE UČESTVOVALA U OSTAVINSKOM POSTUPKU KOJI JE OKONČAN DONOŠENJEM RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU, ONA KAO NOVI NASLJEDNIK, SVOJA PRAVA IZ ZAOSTAVŠTINE MOŽE OSTVARITI JEDINO U PARNIČNOM POSTUPKU SHODNO ODREDBI ČLANA 256. ZAKONA O NASLJEĐIVANJU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE, RADI ČEGA NEMA MJESTA TVRDNJI TUŽENOG DA SE KONKRETNA STVAR TREBA RIJEŠITI DONOŠENJEM DOPUNSKOG RJEŠENJA O NASLJEĐIVANJU ODNOSNO ISKLJUČIVO U VANPARNIČNOM POSTUPKU RASPRAVLJANJA ZAOSTAVŠTINE (JEDINI PRAVNI PUT JE POKRETANJE REDOVNOG PARNIČNOG POSTUPKA PRED NADLEŽNIM SUDOM).

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 107939 22 GŽ od 27.02.2023. g.)

Brisanje lica ovlaštenog za zastupanje poslovne jedinice
Članovi 71. i 72. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Brčko

distriktu Bosne i Hercegovine

BRISANJE LICA OVLAŠTENOG ZA ZASTUPANJE POSLOVNE JEDINICE ZASNOVANO NA PRAVOSNAŽNOJ PRESUDI NIJE USLOVLJENO IMENOVANJEM NOVOG LICA ZA ZASTUPANJE. SVE EVENTUALNE POSLJEDICE TAKVOG BRISANJA TREBA DA TRPI SUBJEKT UPISA, A NE PREDLAGAČ (LICE KOJE SE BRIŠE IZ REGISTRA).

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 Reg 002408 21 Pž od 30.06.2021. g.)

Upis i zabilježba rješenja o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka Član 45. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 15/05)

ZAKONSKA JE OBVEZA REGISTARSKOG SUDA (PRVOSTEPENOG SUDA) IZVRŠITI UPIS I ZABILJEŽBU RJEŠENJA O OTVARANJU I ZAKLJUČENJU STEČAJNOG POSTUPKA NAD SUBJEKTOM UPISA, A TO IMPLICIRA DA, JEDNAKO KAO NI ŽALBENI SUD U POSTUPKU PO ŽALBI, PRVOSTEPENI (REGISTARSKI) SUD NIJE OVLAŠTEN ISPITATI PRAVILNOST I ZAKONITOST TOG RJEŠENJA, NITI SE UPUŠTATI U OCJENU ODLUKA I POSTUPAKA KOJI SU PRETHODILI TOM RJEŠENJU.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 Reg 002356 20 Pž od 29.12.2020. g.)

Postupanje nadležnog registarskog suda po prijemu prijave za registraciju

Član 55. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine

REGISTARSKI SUD NE MOŽE DETALJNO DA SE UPUŠTA U APSOLUTNU PRAVILNOST PROCEDURE DONOŠENJA ODLUKE KOJA PREDSTAVLJA ISPRAVU ZA TRAŽENI UPIS, JER BI U SUPROTNOM REGISTRACIJSKI SUD NARUŠIO NAČELA IZVANPARNIČNOG POSTUPKA I PRIMIJENIO NAČELA

PARNIČNOG POSTUPKA. TO ZNAČI DA JE ZA REGISTRACIJSKI SUD DOVOLJNO DA ISPITA ZAKONITOST DONOŠENJA ODLUKE KOJA PREDSTAVLJA ISPRAVU ZA UPIS GLEDE NADLEŽNOSTI I POSTUPKA ZA NJENO DONOŠENJE KAO I GLEDE SUGLASNOSTI ISPRAVE SA OPĆIM AKTIMA SUBJEKTA UPISA (ČLANAK 55. ZAKONA O REGISTRACIJI), A U SLUČAJU DA JE PREDMETNA ODLUKA NA TEMELJU KOJE JE IZVRŠEN UPIS NEZAKONITA ILI NEPRAVILNA IZ FORMALNOG ILI MATERIJALNOG

RAZLOGA KOJI SE, ZBOG SVOJE PRIRODE (JER ZAHTIJEVA UTVRĐIVANJE POSTOJANJA ODREĐENE ČINJENICE), NE MOŽE ISPITATI U REGISTRACIJSKOM POSTUPKU, NEZADOVOLJNA STRANKA IMA PRAVO TRAŽITI NJENO PREISPITIVANJE I U KONAČNICI PONIŠTAJ U PARNIČNOM POSTUPKU U SMISLU ČLANKA 23. ZAKONA O IZVANPARNIČNOM POSTUPKU.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 Reg 002496 22 PŽ od 28.9.2022. g.)

Odlučivanje suda u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku

Član 2. stav 1. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

U SKLADU SA ODREDBOM ČLANA 2. STAV 1. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE SUD ODLUČUJE U GRANICAMA ZAHTJEVA KOJI SU STAVLJENI U POSTUPKU. PREMA TOME, IZ ODREDBE OVOG STAVA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU PROIZILAZI ZAKLJUČAK DA U PARNIČNOM POSTUPKU SUD (OVDJE SE PREVASHODNO MISLI NA PRVOSTEPENI SUD) U PRAVILU ODLUČUJE O TUŽBENOM ZAHTJEVU NA INICIJATIVU STRANAKA, DAKLE NE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, ODNOSNO SUD O TUŽBENOM ZAHTJEVU ODLUČUJE U GRANICAMA KOJE JE ODREDILA STRANKA (U KONKRETNOM SLUČAJU TUŽITELJI U POGLEDU TUŽBENOG ZAHTJEVA, A TUŽENI U POGLEDU PROTIVTUŽBENOG ZAHTJEVA), ŠTO ZNAČI DA SUD STRANCI (TUŽITELJIMA/TUŽENOM) NE MOŽE DOSUDITI VIŠE NEGO ŠTO JE ONA TRAŽILA (U KONKRETNOM SLUČAJU UTVRĐITI VEĆI OBIM PRAVA OD ONOGA KOJE JE TUŽENI, NAKON ŠTO MU JE DOSTAVLJEN NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA GRAĐEVINSKE STRUKE, UREĐENIM PROTIVTUŽBENIM ZAHTJEVOM TRAŽIO), A NITI JOJ MOŽE DOSUDITI ONO ŠTO STRANKA NIJE TRAŽILA, JER BI U SUPROTNOM DOŠLO DO PREKORAČENJA TUŽBENOG ZAHTJEVA, ODNOSNO PROCESNE POVREDE ZBOG KOJE SE MOŽE IZJAVITI ŽALBA.

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 103204 22 GŽ od 07.12.2022. g.)

Razlozi za razvod braka

Član 39. Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

NEPOSTOJANJE LJUBAVI JEDNOG BRAČNOG DUGA PREMA DRUGOM MOŽE BITI RAZLOG ZA RAZVOD BRAKA, POD USLOVOM DA JE OVA OKOLNOST IZAZVALA OZBILJAN I TRAJAN POREMEĆAJ BRAČNIH ODNOSA, A O POSTOJANJU POREMEĆAJA BRAČNIH ODNOSA, KOJI ČINI

ZAJEDNIČKI ŽIVOT NEPODNOŠLJIVIM, SUDI SE NA OSNOVU STANJA ODNOSA BRAČNIH DRUGOVA U VRIJEME KAD SE ODLUČUJE O ZAHTJEVU ZA RAZVOD BRAKA.

Iz obrazloženja:

„Naime, odredbom člana 39. Porodičnog zakona propisano je da bračni partner može tražiti razvod braka, ako su bračni odnosi teško i trajno poremećeni.

Kod sadržaja navedene odredbe i utvrđenih činjenica u postupku (naprijed navedenih) prvostepeni sud je donio zakonitu odluku kada je razveo brak zaključen 25.08.2011. g. između parničnih stranaka. Jer, nepostojanje ljubavi jednog bračnog druga prema drugom može biti razlog za razvod braka, pod uslovom da je ova okolnost izazvala ozbiljan i trajni poremećaj bračnih odnosa, a o postojanju poremećaja bračnih odnosa, koji čini zajednički život nepodnošljivim, sudi se na

osnovu stanja odnosa bračnih drugova u vrijeme kad se odlučuje o zahtjevu za razvod braka, što znači da kao uzrok poremećaja odnosa mogu biti ocijenjeni i drugi faktori, a ne samo oni koji su doveli do poremećaja u vrijeme raskida bračne zajednice. Naime, životno iskustvo pokazuje da odvojeni život, koji traje određeni period (brak je faktički prestao tokom mjeseca marta 2017. g.) ranije nastali poremećaj produbljuje, odnosno sve više udaljuje bračne drugove, pa kod bračnih drugova sve više slabe osjećanja i potrebe vršenja onih uzajamnih prava i obaveza koje čine sadržaj braka i ako usljed takvog dejstva odvojenog života proizilazi da je zajednički život postao nepodnošljiv za bilo kojeg bračnog druga, onda i to predstavlja jedan od uzroka poremećaja bračnih odnosa (uzrok objektivne prirode), bez obzira na motive održavanja takvog stanja od strane bilo kojeg bračnog druga, zbog čega, ukoliko do izmirenja ne može da dođe, niti za to postoje realni izgledi u doglednom vremenskom periodu, onda ne postoji ni društveno opravdanje da se brak formalno održava, jer se u takvom braku ne ostvaruju ni interesi bračnih drugova, ni interesi porodice, kao ni interesi društva, a brak ne može opstati samo radi pružanja satisfakcije bračnom drugu koji se smatra povrijeđenim, odnosno bračnom drugu koji je „braku spreman pružiti još jednu šansu, kao što je to do sada uvijek činio, koji je spreman sarađivati i ulagati u kvalitet međusobnog odnosa, kako bi zajedničkim naporima prevazišli međusobne povremene nesuglasice i tako sačuvali brak.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 105390 18 GŽ od 06.09.2018. g.)

Okolnosti od značaja za odluku suda o izdržavanju

Član 215. Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

SUD U POSTUPKU ZA IZDRŽAVANJE UTVRĐUJE UKUPAN IZNOS SREDSTAVA POTREBNIH ZA IZDRŽAVANJE DJETETA, UZIMAJUĆI U OBZIR UZRAST DJETETA, STANDARDE OKRUŽENJA U KOJEM ŽIVI I VODEĆI RAČUNA O NJEGOVIM POTREBAMA. SUD PRILIKOM UTVRĐIVANJA MOGUĆNOSTI OSOBE KOJA JE DUŽNA DAVATI IZDRŽAVANJE UZIMA U OBZIR SVA NJENA PRIMANJA, MOGUĆNOSTI DA STIČE POVEĆANU ZARADU, VLASTITE POTREBE OSOBE I ZAKONSKE OBAVEZE IZDRŽAVANJA.

Iz obrazloženja:

„Polazeći od toga da je presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 102481 17 P od 09.05.2017. g., zajednički mldb. sin parničnih stranaka T. A., povjeren na zaštitu, vaspitanje i staranje tužiocu kao ocu, uzimajući u obzir njegove potrebe i uzrast (potrebe desetogodišnjeg dječaka su zasigurno veće od potreba dvogodišnje djevojčice), ovaj sud nalazi da je doprinos tužioca u iznosu od 50,00 KM mjesečno za izdržavanje zajedničke mldb. kćerke parničnih stranaka T. M., dosuđen u skladu sa odredbama člana 193., 194., 241. i člana 215. Porodičnog zakona, a kod toga da izdvajanjem ovog iznosa neće biti dovedeno u pitanje zadovoljavanje vlastitih potreba tužioca, kao ni njegova obaveza zakonskog izdržavanja zajedničkog mldb. sina parničnih stranaka T. A., odnosno da je isti adekvatan trenutnim mogućnostima tužioca.

Imajući u vidu da tužena ima riješeno stambeno pitanje, da je u međuvremenu stupila u vanbračnu zajednicu i da je zaposlena kao sezonski radnik, te uzimajući u obzir da tužilac ima obavezu izdržavanja zajedničkog mldb. sina parničnih stranaka

T. A., iznos doprinosa za izdržavanje od 50,00 KM mjesečno je, mada minimalan, ipak u odnosu na prednje navedeno adekvatan osnovnim potrebama mldb. T. M. i mogućnostima tužioca, a kod toga da je ostatak sredstava neophodnih za njeno izdržavanje u obavezi da obezbijedi tužena kao majka.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 104311 17 GŽ od 19.01.2018. g.)

Zajednička imovina bračnih drugova

Član 264. Porodičnog zakona SR BiH („Službeni glasnik SR BiH“, broj 21/79 i 44/89)

**ZAKONSKA PREZUMPCIJA DA „IMOVINA KOJU SU BRAČNI DRUGOVI
STEKLI RADOM TOKOM BRAČNE ZAJEDNICE, KAO I PRIHODI IZ TE
IMOVINE, ČINE ZAJEDNIČKU IMOVINU“ MOŽE SE OBORITI SAMO
UKOLIKO ONAJ KOME TO NE IDE U PRILOG DOKAŽE DA JE TA IMOVINA
STEČENA U TOKU BRAČNE ZAJEDNICE PO NEKOM DRUGOM PRAVNOM
ODNOSU.**

Iz obrazloženja:

„A, zakonska prezumpcija iz odredbe člana 264. Porodičnog zakona SR BiH, da „imovina koju su bračni drugovi stekli radom tokom bračne zajednice, kao i prihodi iz te imovine, čine zajedničku imovinu“, kao i svaka pretpostavka može se oboriti samo ukoliko onaj kome to ne ide u prilog dokaže da je ta imovina stečena u toku bračne zajednice po nekom drugom pravnom osnovu. Dakle, teret dokazivanja da zemljište i zgrada ne čine zajedničku imovinu bračnih partnera ležao je na tuženim, koji su trebali oboriti ovu zakonsku pretpostavku, što se ovdje nije desilo, budući da tuženi nisu uvjerali sud da je tu imovinu tuženi D.M. stekao po nekom zakonskom osnovu koji isključuje njegovog bračnog partnera (tužiteljicu).

Što se tiče poklona trećih osoba „učinjenih tokom bračne zajednice (u novcu, stvarima, pružanju pomoći radom i sl.)“, prema odredbi člana 264. stav 3. Porodičnog zakona SR BiH i oni također „ulaze u zajedničku imovinu, bez obzira koji ih je bračni drug primio, ukoliko drugačije ne proizlazi iz namjene poklona, ili se iz okolnosti u momentu davanja poklona može zaključiti da je poklonodavac želio poklon učiniti samo jednom od bračnih drugova“, a teret dokazivanja, također je bio na tuženim, odnosno na tuženom D.M. Međutim, on (a ni tuženi) nije dokazao da je pomoć njegovih roditelja prilikom kupovine zemljišta i izgradnje

zgrade bila namijenjena samo njemu, pa je prvostepeni sud pravilno zaključio, a to s pravom prihvatio i drugostepeni sud, da njihova pomoć ulazi u zajedničku imovinu, a da su tuženi D.M.2 i D.O. bili samo zaposlenici koji su za svoj rad primali plaću i živjeli u odvojenom domaćinstvu i nisu učestvovali u sticanju pomenute imovine (nekretnina).

Isto tako, kada je u pitanju visina doprinosa tužiteljice u sticanju zajedničke imovine, drugostepeni sud je, kako to zapažaju i tuženi u reviziji, prihvatio ne samo utvrđenje i zaključak, već i obrazloženje prvostepenog suda (za koje i reviziono vijeće

drži da su pravilna) da je udio tužiteljice u sticanju $\frac{1}{2}$. Jer, prema odredbi člana 267. stav 2. Porodičnog zakona SR BiH „sud određuje veličinu udjela bračnog druga prema njegovom doprinosu u sticanju zajedničke imovine, pri čemu vodi računa ne samo....o zaradi svakog bračnog druga, već i o pomoći jednog bračnog druga drugome, o radu u domaćinstvu i porodici....kao i svakom drugom vidu rada i saradnje u upravljanju, održavanju i povećanju zajedničke imovine.“

O svim tim okolnostima, koje utiču na veličinu udjela svakog od bračnih partnera u sticanju bračne imovine u bračnoj zajednici, prvostepeni sud je prilikom utvrđenja udjela tužiteljice i tuženog D.M. u sticanju vodio računa i pravilnim vrednovanjem okolnosti koje utiču na veličinu udjela u sticanju sporne imovine (da je tužiteljica osim obavljanja kućanskih poslova, radila u šećerani i trgovini i pomagala bivšem suprugu tuženom D.M. u poslovanju „firme“, koji je jedini

„odlučivao o poslovanju firme i o ulaganjima“ i znala je „bitnije detalje oko poslovanja trgovine i prodaje šećera“), pravilno zaključio da je doprinos tužiteljice u sticanju jednak doprinosu tuženog D.M., tj. da je udio svakog od njih dvoje $\frac{1}{2}$.

Prema tome, kada je drugostepeni sud prihvatio utvrđenje, zaključak i obrazloženje prvostepenog suda da je sporna imovina (zemljište i zgrada) zajednička imovina tužiteljice i tuženog D.M. koju su njih dvoje stekli zajedničkim radom u bračnoj zajednici i da je njihov doprinos u sticanju jednak (odnosno da je udio tužiteljice $\frac{1}{2}$), reviziono vijeće drži da time drugostepeni sud nije povrijedio pravila o teretu dokazivanja (nije povrijedio odredbu člana 236. Zakona o parničnom postupku) i pravilno je primijenio odredbe Porodičnog zakona SR BiH o zajedničkoj imovini bračnih partnera i o veličini udjela u sticanju.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 075491 19 Rev 09.10.2019. g.)

NASLJEDNO PRAVO

Zastara prava na vraćanje poklona

Član 44. Zakon o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“, broj 7/80 i 15/80)

**ROK U KOME SE MOŽE TRAŽITI VRAĆANJE POKLONA ZBOG POVREDE
NUŽNOG NASLJEDNOG DIJELA JE OBJEKTIVNI ROK I POČETAK NJEGOVOG
TOKA I NJGOV ISTEK NE VEZUJE SE ZA SUBJEKTIVNE ELEMENTE NA
STRANI NUŽNIH NASLJEDNIKA ODNOSNO ZA SAZNAJJE NUŽNOG
NASLJEDNIKA (KOJI TRAŽI VRAĆANJE POKLONA) ZA POSTOJANJE
UGOVORA O POKLONU.**

Iz obrazloženja:

„Naime, odredbom člana 29. Zakona o nasljeđivanju propisano je da nužni nasljednici imaju pravo na dio zaostavštine kojim ostavitelj ne može raspolagati i koji se naziva nužni dio, dok

je odredbom člana 43. istog Zakona propisano da smanjenje raspolaganja testamentom i vraćanje poklona kojim je povrijeđen nužni dio mogu tražiti samo nužni nasljednici, a odredbom člana 44. da se smanjenje raspolaganja testamentom može tražiti u roku od tri g. od proglašenja testamenta, a vraćanje poklona u roku od tri g. od smrti ostavitelja odnosno od dana kada je rješenje o njegovom proglašenju za umrlog odnosno rješenje kojim se utvrđuje njegova smrt, postalo pravosnažno.

U konkretnoj slučaju tužitelj je postavio nasljednopravni zahtjev za redukciju (vraćanje) poklona u dijelu kojim je povrijeđen njegov nužni nasljedni dio kako je to i prvostepeni sud našao i kada su tužene protivljenje tako postavljenom tužbenom zahtjevu iskazale prigovorom zastare potraživanja, onda je prvostepeni sud osnovanost tog prigovora i bio dužan ocijeniti sa aspekta gore navedene odredbe člana 44. Zakona o nasljeđivanju (koja se nadovezuje na odredbu člana 43. istog Zakona a koja odredba jasno propisuje ko može tražiti vraćanje poklona zbog povrede nužnog dijela), a ne sa aspekta odredbe člana 142. Zakona o nasljeđivanju (kojom je propisano da pravo nasljednika na predaju zaostavštine zastarijeva u odnosu na savjesnog držaoca u objektivnom roku od 10 godina od smrti ostavioca, dok za nesavjesnog držaoca ovo pravo zastarijeva za 20 godina) na koju se odredbu tužitelj poziva u žalbi, jer primjena navedene odredbe člana 142. Zakona o nasljeđivanju dolazi u obzir ukoliko postoji spor između nasljednika istog ostavitelja koji se spore o jačem pravu na nasljedstvo ili o veličini nasljednog dijela odnosno spor u kojem nasljednik zahtjeva predaju stvari ostavine od drugog nasljednika koji te stvari drži po svom nasljednom pravu, a što u ovom predmetu nije slučaj.

Rok iz odredbe člana 44. Zakona o nasljeđivanju u kome se može tražiti vraćanje poklona zbog povrede nužnog nasljednog dijela je objektivni rok i početak njegovog toka i njegov istek ne vezuje se za subjektivne elemente na strani nužnih nasljednika odnosno za saznanje nužnog nasljednika (koji traži vraćanje poklona), za postojanje ugovora o poklonu pa je bez značaja navod tužitelja u žalbi da je tek nakon prijema rješenja o nasljeđivanju od 02.09.2014. g. saznao da je povrijeđen njegov nužni nasljedni dio.

Kod toga da je ostavitelj J.V. preminuo 18.03.1995. g. a da je tužbu u ovoj pravnoj stvari tužitelj podnio 24.09.2014. g. onda je pravilno prvostepeni sud, imajući u vidu trogodišnji rok propisan odredbom člana 44. Zakona o nasljeđivanju, unutar kojeg se može tražiti vraćanje poklona zbog povrede nužnog dijela, našao osnovanim prigovor zastare kojim prigovorom su se tužene tužbenom zahtjevu usprotivile, pa obzirom na navedeno ne može biti riječi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, kada je prvostepeni sud odlučio kao u prvom (I) stavu izreke.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 081982 18 Gž od 04.09.2018. g.)

Nasljeđivanje na osnovu sudskeg testamenta

Član 62. i član 68. Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“, broj 7/80 i 15/80) u vezi sa članom 20. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 6/80)

**ZAHTJEV RADI UTVRĐENJA VALJANOSTI SUDSKOG TESTAMENTA MORA
BITI ZASNOVAN NA ČINJENICAMA KOJE UKAZUJU NA NJEGOVU PRAVNU
VALJANOST, A PRIGOVOR TUŽENOG DA NIJE PRAVNO VALJAN NA
ČINJENICAMA KOJE NESUMNJIVO UKAZUJU DA NIJE PUNOVAŽAN.**

Iz obrazloženja:

„Kako proizlazi iz obrazloženja pobijane presude prvostepeni sud je zahtjev tužitelja, kojim je tražio da se utvrdi da je pravno valjan sudski testament sačinjen kod Opštinskog suda u B. pod brojem ... (kojim je B.J. B.H.-u ostavio određene nekretnine) i da se na osnovu njega tužitelj upiše kao vlasnik nekretnina koje su predmet testamenta, usvojio jer sporni testament ispunjava uslov za punovažnost propisan članom 62 Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“ broj 7/80 i 15/80), odnosno sačinilo ga je lice sposobno za rasuđivanje i koje je imalo 16 godina života kada je testament sačinjen i jer je u svemu, kod njegovog sačinjavanja, sudija postupio prema odredbi člana 68 istog zakona zbog čega je u pitanju punovažan testament koji je, na ostavinskoj raspravi (koja je provedena iza umrlog testatora B.J. kod Opštinskog suda u B. u ostavinskom postupku broj ...) proglašen i koji su nasljednici umrlog priznali a postigli su dogovor da se zaostavština uruči nasljednicima u idealnim dijelovima s tim da se u postupku diobe ostavinska imovina rasporedi po testamentu, nakon čega se (nakon donošenja rješenja o nasljeđivanju) tužitelj u katastarskim evidencijama upisao kao posjednik nekretnina koje su njemu spornim testamentom ostavljene i ušao je u posjed predmetnih nekretnina pa kod navedenog u ovom sporu nije u pitanju zahtjev tužitelja za uručenje zaostavštine („testament je u naravi izvršen“), a kako tuženi H.M., B.A., L.F., D.V. i B.V., do postupka izlaganja nekretnina, nisu osporavali valjanost testamenta niti je to učinio njihov pravni prednik našao je u konačnici prvostepeni sud da zahtjevu tužitelja, kako ga je odredio (prema zaključku Vijeća za izlaganje nekretnina od 18.06.2015. g.), valja udovoljiti primjenom navedenih članova Zakona o nasljeđivanju, u vezi sa članom 20 Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni glasnik SFRJ“ broj 6/80) koji zakon je bio na snazi u vrijeme sticanja, odnosno u vezi sa članom 22 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koji je identična odredba.“
(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 089845 18 Gž od 05.04.2019. g.)

Zastarjelost prava na zahtjev za predaju zaostavštine

Član 142. Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

OBJEKTIVNI ROK ZASTARE UNUTAR KOJEG NASLJEDNIK OSTAVIOCA IMA PRAVO ZAHITIJEVATI PREDAJU ZAOSTAVŠTINE OD NESAVJESNOG DRŽAOCA JE 20 GODINA, A RAČUNA SE OD SMRTI OSTAVIOCA.

Iz obrazloženja:

„Ovaj sud nalazi da tužiteljica navodima žalbe nije dovela u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude kada je prvostepeni sud našao da je za tužiteljicu nastupila zastarjelost prava na zahtjev za predaju zaostavštine.

Naime, tužiteljica žalbom ne osporava zaključak prvostepenog suda da se u ovom sporu radi o nasljedničkoj tužbi i kada je u postupku prigovoreno pravu tužiteljice zbog zastare zahtijevati predaju zaostavštine onda je prvostepeni sud primjenom člana 142 Zakona o nasljeđivanju, na utvrđene činjenice u postupku, bio dužan ocijeniti osnovanost istaknutog prigovora.

U smislu člana 142 Zakona o nasljeđivanju pravo zahtijevati zaostavštinu, kao nasljednik ostavioca, zastarijeva prema savjesnom držaocu za godinu dana od kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine a nadalje za deset godina računajući za zakonskog nasljednika od smrti ostavioca. Prema stavu 2 ovog člana prema nesavjesnom držaocu ovo pravo zastarijeva za 20 godina.

Pravilan je stav prvostepenog suda da je u smislu navedene odredbe, kako se radi o zakonskom obliku nasljeđivanja, dužina subjektivnog roka ograničena objektivnim rokom koji se ne može produžiti a koji je u odnosu na savjesnog držaoca 10 godina a u odnosu na

nesavjesnog držaoca stvari zaostavštine rok zastare je 20 godina, računajući za zakonskog nasljednika (tužiteljicu) od smrti ostavioca V. M..

Ovo stoga što iako u stavu 2 člana 142 Zakona o nasljeđivanju nije navedeno da se za zakonske nasljednike rok od 20 godina računa od smrti ostavioca to je nesumnjivo tako kod toga da zaostavština lica prelazi po sili zakona na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti, kojim momentom se otvara i nasljedstvo na njegovoj imovini, od kog trenutka počinju teći rokovi propisani za zastarjelost pa se, dakle, rokovi zastarjelosti od 10 i 20 godina imaju računati od momenta smrti ostavioca V. M.. Kako je ostavilac V. M. umrla 06.12.1986. g. a tužiteljica tužbu u ovom sporu podnijela 12.10.2011. g., ako se uzme i da je za povredu svojih prava (kao nasljednik V. M.) i za držaoca stvari zaostavštine saznala 2011. g., prvostepeni sud je donio pravilnu i zakonitu odluku kada je zahtjev tužiteljice odbio zbog nastupanja zastare prava na ostvarivanja zahtjeva tužiteljice jer je i rok od 20 godina protekao (i kada bi se pošlo od pretpostavke da su tuženi nesavjesni držaoci spornih nekretnina) budući da je parnica tužbom pokrenuta 2011. g..“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 038376 17 Gž od 04.01.2018. g.)

RADNO PRAVO

Ugovor o radu na neodređeno vrijeme

Član 12. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

AKO ZAPOSLENIK OBNOVI UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME SA ISTIM POSLODAVCEM I ZAKLJUČI NOVE UGOVORE O RADU NA ODREĐENO VRIJEME NA PERIOD DUŽI OD DVIJE g. NEPREKIDNO, Taj ugovor se smatra ugovorom o radu na neodređeno vrijeme, ako kolektivnim ugovorom nije drukčije određeno.

Iz obrazloženja:

„Prvostepeni sud se u razlozima pobijane presude pozvao na odredbu člana 3. Zakona o radu (kojom je propisano kako se zasniva radni odnos, te da je tužiteljica sa tuženim zaključila ugovor o radu na osnovu koga je zasnivala radni odnos sa tuženim kao poslodavcem, koji je tužiteljicu uredno prijavio Fondu PIO i Fondu zdravstvenog osiguranja i uredno za tužiteljicu uplaćivao doprinose), člana 12. Zakona o radu (kojim je propisano da ako zaposlenik obnovi ugovore o radu na određeno vrijeme na period duži od dvije g. neprekidno, taj ugovor se smatra ugovorom na neodređeno vrijeme, ako kolektivnim ugovorom nije drukčije određeno), te odredbe člana 13. Zakona o radu (kojima je propisano kad postoji prekid ugovora o radu, a to je period od najviše 15 dana između ugovora o radu sa istim poslodavcem). Prekid (period koji nije pokriven ugovorom) ne predstavlja period od 29.05.2015. g. do 02.06.2015. g. u smislu odredbe člana 13. Zakona o radu, niti se prekidom može smatrati novembar 2015. g., jer je tužiteljica obnovila ugovore o radu sa istim poslodavcem i taj mjesec je radila i isplaćena joj je plata i uplaćeni su doprinosi za PIO i zdravstveno osiguranje, te da je period od dvije g. istekao do 01.11.2015. g., a tužiteljica je odjavljena tek 30.04.2016. g., pa je, po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud pravilno zaključio da u konkretnom slučaju nema prekida ugovora o radu, te da se ugovor o radu na određeno vrijeme ima smatrati ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 099966 17 0 Rsž od 01.02.2018. g.)

Odgovornost zaposlenika za štetu

Član 67. stav 1. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

**ZAPOSLENIK JE ODGOVORAN SAMO ZA ONU ŠTETU KOJU POČINI
POSLODAVCU NAMJERNO ILI KRAJNJOM NEPAŽNJOM, A NAMJERA
POSTOJI UKOLIKO JE ZAPOSLENIK BIO SVJESTAN SVOG POSTUPKA I
KADA JE HTIO DA NASTUPI ŠTETA, ILI KADA JE BIO SVJESTAN SVOG
POSTUPANJA USLIJED KOJEG ŠTETNA POSLJEDICA MOŽE NASTUPITI I NA
TO JE PRISTAO.**

Iz obrazloženja:

„Inače, prema podacima u spisu predmeta (pa i iz tužbe) razvidno je da je tuženi štetu na vozilu tužitelju uzrokovao u svojstvu zaposlenika tužitelja („tuženi je bio radnik kod tužioca pa je obavljajući poslove komercijaliste...“, „tuženi je....upotrebljavajući dostavno vozilo....razbio prednje vjetrobransko staklo“, stoji u činjeničnom osnovu tužbe). Stoga se ovaj spor o naknadi štete imao raspraviti primjenom odredbe člana 67. stav 1. Zakona o radu, uključujući supsidijarnu primjenu općih načela odgovornosti za štetu propisanih Zakonom o obligacionim odnosima, pošto je radni odnos konstituiran kao ugovorni odnos i ispunjenje prava i obveza predstavlja suštinu radnog odnosa.

Pomenutom odredbom člana 67. stav 1. Zakona o radu propisano je da je zaposlenik odgovoran samo za onu štetu koju pričinu poslodavcu namjerno ili krajnjom nepažnjom. A, namjera postoji, ukoliko je zaposlenik bio svjestan svog postupka i kada je htio da nastupi šteta, ili kada je bio svjestan svog postupanja uslijed kojeg štetna posljedica može nastupiti i na to je pristao, što, obzirom na način kako je utvrđeno da je došlo do razbijanja vjetrobranskog stakla, ovdje nije slučaj. Isto tako, u konkretnoj situaciji ne može se uzeti da je tuženi štetu pričinio krajnjom nepažnjom, koja postoji kada zaposlenik na radu ili u vezi sa radom ne upotrijebi ni stepen pažnje, koji bi upotrijebio svaki prosječno pažljiv zaposlenik. Jer, kad se ima na umu da se, prilikom utvrđivanja odgovornosti zaposlenika, njegova namjera ili krajnja nepažnja ne pretpostavljaju, već ih mora dokazati poslodavac, a to je ovdje izostalo, pošto tužitelj, osim postojanja štete, nije dokazao da je štetu na njegovom vozilu tuženi uzrokovao namjerno ili krajnjom nepažnjom."

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Mal 107372 18 Gž od 28.01.2019. g.)

87.

Odgovornost poslodavca za povredu zaposlenika

Član 71. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

**KADA JE ZAPOSLENIK POVRIJEĐEN NA SLUŽBENOM PUTU NA KOJI GA JE UPUTIO POSLODAVAC
RADI STRUČNOG USAVRŠAVANJA, ODNOSNO NA PRAKTIČNU OBUKU, ONDA ŠTETA KOJU JE
PRETRPIO JE ŠTETA U VEZI SA RADOM ZA KOJU POSLODAVAC ODGOVARA PREMA ODREDBI
ČLANA 71. ZAKONA O RADU BRČKO DISTRIKTA BiH.**

Iz obrazloženja:

„U žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude, kroz istaknute žalbene razloge, tuženi u bitnom tvrdi da je prvostepeni sud pravilno cijenio izvedene dokaze i pravilno primijenio odredbu člana 71. Zakona o radu da bi u tom slučaju zaključio da on (tuženik) nije pasivno legitimiran, odnosno da na njemu ne leži obveza tužitelju naknaditi štetu, već na pripadniku MUP-a KS koji je nanio povredu tužitelju, a u pogledu visine dosuđene štete za pretrpljene fizičke bolove i strah samo kaže da prvostepeni sud „dosuđuje previsoke iznose“ i tek u žalbi (prvi put) iznosi prigovor nalazu vještaku neuropsihijatra dok u prvostepenom postupku nalazu nije prigovarao.

Takve, međutim, tvrdnje tuženog da nije pasivno legitimiran tužitelju naknaditi štetu „koju mu je prouzrokovao (nanio) drugo fizičko lice u toku vježbe simulacije“, ovaj sud nije našao osnovanim. Naime, odredbom člana 71. Zakona o radu propisana je odgovornost poslodavca, prema kojoj, ako zaposlenik pretrpi štetu na radu ili u vezi sa radom, poslodavac je dužan zaposleniku naknaditi štetu. A, pod povredom na radu podrazumijeva se povreda koja je uzročno vezana za obavljanje poslova i zadataka povrijeđenog radnika i za odgovornost poslodavca bitni su oni uzroci koji su u funkcionalnoj vezi sa radom, u koje se ubraja i stručno usavršavanje za poslove radnog mjesta izvan mjesta sjedišta na koje ga je uputio poslodavac.

Dakle, kada je, prema Prijavi o nesreći na poslu, koju je sačinio odgovorni rukovoditelj Policije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, tužitelj, kao zaposlenik Policije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na radnom mjestu „vođa grupe za podršku-interventni policajac“, povrijeđen na službenom putu na koji ga je uputio poslodavac radi stručnog usavršavanja, odnosno na praktičnu obuku u S., onda šteta koju je pretrpio je šteta u vezi sa radom za koju poslodavac (tuženik) odgovara prema odredbi člana 71. Zakona o radu."

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 102829 18 Gž od 07.05.2019. g.)

Otkaz ugovora o radu

Član 72., član 73., član 79. i član 82. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

POSLODAVAC NIJE DUŽAN DONIJETI POSEBAN AKT KOJIM BI ZAPOSLENIKE PISMENO OBAVIJESTIO O OKOLNOSTIMA DA JE DOŠLO DO PROMJENE NAZIVA I SJEDIŠTA POSLODAVCA I PRESTANKA POSTOJANJA RADNOG MJESTA NA KOJIMA SU ZAPOSLENICI ZASNOVALI RADNI ODNOS, KADA SU O TIM OKOLNOSTIMA FAKTIČKI OBAVIJEŠTENI DAVANJEM PONUDE ZA ZAKLJUČIVANJE UGOVORA O RADU NA NEODREĐENO VRIJEME, POD IZMIJENJENIM OKOLNOSTIMA.

Iz obrazloženja:

„Tužiteljice su zahtjev da se utvrdi, da su nezakonita rješenja tuženog od 09.11.2016. g. (kojima je otkazan ugovor o radu tužiteljicama) i rješenja od 11.01.2017. g. (o prestanku radnog odnosa tužiteljica, kojima je konstatovan prestanak radnog odnosa iz ugovora o radu na neodređeno vrijeme zaključenog između tužiteljica kao radnika i J.A.d.o.o.B. kao poslodavca), zasnovale na tvrdnji (prema navodima tužbe i prema obrazloženju prvostepene presude) da tuženi nije ispoštovao postupak otkazivanja ugovora o radu jer tužiteljice o organizacionim promjenama i promjeni sjedišta preduzeća nije obavijestio u pismenom obliku i to tako da donese poseban akt, protiv koga mogu uložiti pravni lijek, i na tvrdnji da su nezakonita sporna rješenja jer tužiteljicama nije tuženi ponudio drugo radno mjesto u B. ili u drugom gradu gdje ima poslovne jedinice i jer je Odluka o promjeni sjedišta i naziva poslodavca donesena suprotno aktima tuženog i to Odluci o osnivanju i članu 22 Statuta preduzeća, što dovodi u pitanje zakonitost spornih rješenja.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu tužiteljica, odnosno o zahtjevu za utvrđenje da su rješenja koja je donio tuženi nezakonita (i zahtjevu da se zbog nezakonitosti rješenja tužiteljice vrate na radno mjesto za koje su zaključile ugovor o radu ili drugo radno mjesto koje odgovara stručnoj spremi koje tužiteljice imaju, kao i da im se izvrše isplate, sve kako su tužiteljice navele u osnovnom i alternativnom zahtjevu) prvostepeni sud je, kako je to već naprijed navedeno, našao da zahtjevu za utvrđenje da su nezakonita rješenja tuženog nema mjesta

jer je članom 72 tačka 6 Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano da ugovor o radu prestaje prestankom postojanja radnog mjesta i kako je Upravni odbor W.O. (koji je osnivač J.A.d.o.o.B.), donio Odluku o promjeni naziva i sjedišta J.A.d.o.o.B. 20.09.2016. g. prema kojoj je sjedište preduzeća u B.L., to su radna mjesta tužiteljica prestala postojati u B. (od donošenja Odluke ta radna mjesta su u direkciji u B.L.) i tuženi je otkazujući ugovore o radu (zaključene sa tužiteljicama u pogledu radnih mjesta u B.) istovremeno tužiteljicama ponudio zaključivanje ugovora o radu na neodređeno vrijeme pod izmijenjenim uslovima (ponuđena su tužiteljicama ista radna mjesta u sjedištu preduzeća u B.L.) čime je tuženi ispoštovao i odredbe koje se odnose na proceduru kada se otkazuje ugovor o radu, jer su tužiteljice o promjeni naziva i sjedišta tuženog i o prestanku postojanja radnih mjesta u B., obaviještene u pismenoj formi putem ponuđenih ugovora za zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme pod izmijenjenim uslovima (koji su tužiteljicama dostavljeni zajedno sa rješenjima o otkazu ugovora o radu od 09.11.2016. g.). Prvostepeni sud je našao da tuženi nije morao (kako su to tvrdile tužiteljice) u pogledu obavještavanja istih o promjeni naziva i sjedišta preduzeća donijeti poseban akt o obavještavanju „koji bi im omogućavao izjavljivanje žalbe protiv takvog akta“ pa je tuženi, donoseći sporna rješenja, po ocjeni prvostepenog suda u svemu postupio prema odredbama članova 72 i 82 Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Tužiteljice i u žalbi ostaju kod tvrdnje da je obavještavanje o promjeni naziva i sjedišta tuženog i prestanku postojanja radnih mjesta tužiteljica u B., moralo biti izvršeno donošenjem posebnog akta od tuženog (na koji mogu izjaviti žalbu) „jer je tada zadovoljeno pismeno obavještavanje“ prema članu 73 Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (koji propisuje otkazivanje ugovora o radu). Međutim, ovaj sud nalazi da tužiteljice ovim navodima žalbe nisu dovele u pitanje stav prvostepenog suda da pismeno obavještavanje tužiteljica o nastalim okolnostima, ne zahtijeva donošenje posebnog akta kojim će ih tuženi obavijestiti o okolnostima da je došlo do promjene naziva i sjedišta J.A.d.o.o.B., i prestanka postojanja u B. radnih mjesta na kojima su tužiteljice zasnivale radni odnos i da je pismeno obavještavanje faktički izvršeno dostavljanjem ponude za zaključivanje ugovora o radu na neodređeno vrijeme pod izmijenjenim uslovima koji su datirani sa 14.10.2016. g..“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 103133 19 Rsž od 13.03.2019. g.)

Otkaz ugovora o radu

Član 73. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

SUD NE MOŽE ULAZITI U OCJENU RAZLOGA TUŽENOG (POSLODAVCA – PRIVREDNOG SUBJEKTA) ZA UKIDANJE RADNOG MJESTA TUŽIOCA (ZAPOSLENIKA), JER JE PRAVO POSLODAVCA ORGANIZIRATI PROCES RADA ONAKO KAKO ON SMATRA SVRSISHODNIM I EFIKASNIM, UKLJUČUJUĆI I TO DA OBAVLJANJE DOSADAŠNJIH POSLOVA RASPOREDI NA NOVOFORMIRANO RADNO MJESTO.

KADA POSLODAVAC NA OSNOVU NOVE SISTEMATIZACIJE RADNIH MJESTA OTKAŽE ZAPOSLENIKU UGOVOR O RADU I PONUDI MU NOVI UGOVOR O RADU ZA RADNO MJESTO PREMA NOVOJ SISTEMATIZACJI, ONDA SE RADI O OSNOVANOM POSLOVNO USLOVLJENOM OTKAZU.

Iz obrazloženja:

„Naime, odredbom člana 73. Zakona o radu propisano je da poslodavac može otkazati ugovor o radu zaposleniku uz otkazni rok propisan članom 80. ovog zakona, ako je poslodavac najmanje petnaest (15) dana prije davanja otkaza pismeno obavijestio zaposlenika o nastanku jedne od slijedećih okolnosti 1.) da su nastupile privredne ili tehničke okolnosti koje su se negativno odrazile na tog poslodavca i da zbog tih okolnosti nije moguće rasporediti zaposlenika na drugo radno mjesto ili ga obučiti za druge poslove, ili 2.) da zaposlenik više nije u mogućnosti da izvršava svoje obaveze iz radnog odnosa, dok je odredbom člana 82. istog Zakona propisano da se odredbe ovog zakona koje se odnose na otkaz primjenjuju i u slučaju kada poslodavac ima namjeru da otkáže ugovor i istovremeno ponudi zaposleniku zaključivanje ugovora o radu pod izmijenjenim uslovima (stav 1.), ako zaposlenik prihvati ponudu poslodavca iz stava 1 ovog člana, zadržava pravo da pred nadležnim sudom osporava dopuštenost takve izmjene ugovora (stav 2.).

Imajući u vidu navedene zakonske odredbe, a polazeći od činjenica utvrđenih u postupku pred prvostepenim sudom, da je za postojanje organizacione jedinice – filijale propisana obaveza prikupljanja premije od 1.500.000,00 KM i više, da filijala tuženog u B. za 2016. godinu nije ostvarila godišnju premiju od 1.500.000,00 KM, da je tuženi obavijestio tužioca (Obavještenje broj ... od 08.12.2016. g.) da je (u skladu sa Odlukom o utvrđivanju statusa organizacionih dijelova u Sektoru prodaje broj ... od 01.12.2016. g.) promijenjen status filijale B. u Poslovnica B. zbog toga što (na osnovu procjene završetka 2016. g. i plana za 2017. godinu) filijala ne ostvaruje godišnju premiju od 1.500.000,00 KM, da je iz navedenih razloga tužiocu otkazan ugovor o radu uz ponudu zaključenja novog ugovora o radu sa izmijenjenim uslovima, te da tužilac nije htio prihvatiti novi ugovor o radu sa izmijenjenim uslovima, i prema ocjeni ovog suda, prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužioca sa tužbenim zahtjevom kao u stavu I izreke.

Ovo zato što je u konkretnom slučaju prestala potreba za obavljanjem poslova radnog mjesta direktor filijale Brčko na kojem je tužilac radio prema ugovoru o radu na neodređeno vrijeme od 08.02.2016. g. iz organizacijskih razloga, obzirom da su ti poslovi raspoređeni na drugu tehničku jedinicu (organizacioni dio), tj. na poslovnicu B. Dakle, kod tuženog je došlo do organizacijskih promjena, a pravo je

tuženog (kao poslodavca) da provodi reorganizaciju unutar društva radi ostvarivanja određenih privrednih učinaka, a samim time i da usvoji i novi ustroj radnih mjesta.

Stoga, sud ne može (kao što je to pravilno učinio i prvostepeni sud) ulaziti u ocjenu razloga tuženog za ukidanje radnog mjesta tužioca, jer je pravo tuženog organizirati proces rada onako kako on smatra svrsishodnim i efikasnim, uključujući i to da obavljanje dotadašnjih poslova rasporedi na novoformirano radno mjesto, tj. na radno mjesto rukovodilac poslovne jedinice B. Prema tome, u takvoj situaciji, kada zbog nove reorganizacije ne postoji radno mjesto pod nazivom na kojem je prije otkaza radio tužilac, tuženi je imao opravdan razlog za otkaz ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu, jer kada je prema provedenoj reorganizaciji ukinuta organizaciona jedinica filijala B. i formirana poslovnica B., a na osnovu toga i izvršena nova sistematizacija radnih mjesta i kada je na osnovu nove sistematizacije radnih mjesta tuženi otkazao tužiocu ugovor o radu i ponudio mu novi ugovor o radu za radno mjesto prema novoj sistematizaciji, onda se radi o osnovanom poslovno uslovljenom otkazu, zbog čega je pravilan zaključak prvostepenog suda da je tuženi prilikom donošenja sporne odluke o otkazu postupio u skladu sa odredbama Zakona o radu i opštim aktima tuženog."

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 107829 19 Gž od 18.11.2019. g.)

Menadžerski ugovor

Član 85. stav 1. i stav 2. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

MENADŽERSKI UGOVOR SE NE ZASNIVA ISKLJUČIVO NA ODREDBAMA ZAKONA O RADU NEGO I NA ODREDBAMA ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA S ODREĐENIM ELEMENTIMA UGOVORA O DJELU. ZBOG TOGA PRI ZAKLJUČENJU MENADŽERSKOG UGOVORA PITANJA PRAVA I OBAVEZA UGOVORNIH STRANA NISU OGRANIČENA ODREDBAMA ZAKONA O RADU, USLIJED ČEGA SE TAKVIM UGOVOROM PITANJE VISINE OTPREMNINE MOŽE UREDITI DRUGAČIJE NEGO ŠTO JE PROPISANO ZAKONOM O RADU.

Iz obrazloženja:

„Naime, radi utvrđivanja relevantnih činjenica povodom predmetnog zahtjeva u prvostepenom postupku bilo je potrebno raspraviti sve okolnosti vezane za pravo tužitelja na isplatu otpremnine (utvrđeno Ugovorom o pravima, obavezama i odgovornostima direktora broj od 19.04.2012. g.), jer prema činjenicama koje je tužitelj iznio u tužbi i u postupku i činjenicama koje je tuženi iznio u odgovoru na tužbu, a kod činjenice da je navedeni Ugovor zaključen između tužitelja (kao direktora) i Upravnog odbora tuženog, s ciljem uređivanja prava, obaveza i odgovornosti direktora u organizovanju i rukovođenju poslovanjem JP „K. B.“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, te obaveze i odgovornosti prema Upravnom odboru, prvostepeni sud je prevashodno trebao utvrditi pravnu prirodu navedenog ugovora, obzirom da je navedeni Ugovor po svojoj prirodi menadžerski ugovor, koji se isključivo ne zasniva na odredbama Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj

19/06, 19/07, 25/08, 20/13, 31/14 i 01/15-u daljem tekstu Zakon o radu), nego na odredbama Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89-u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima), s određenim elementima ugovora o djelu. Zbog toga pri zaključenju menadžerskog ugovora pitanja prava i obaveza ugovornih strana nisu ograničena odredbama Zakona o radu, uslijed čega se takvim ugovorom pitanje visine otpremnine može ugovoriti drugačije nego što je to propisano odredbom člana 85. stav 2. Zakona o radu.

S druge strane iz sadržaja navedenog Ugovora proizilazi da isti ima značaj ugovora o radu na određeno vrijeme kojim su regulisana prava, obaveze i odgovornosti direktora (ovdje tužitelja), jer ta činjenica proizilazi i iz sadržaja odredbe člana 2. Ugovora (mandat direktora traje četiri g. počev od 19.03.2012. g.), pa zbog toga u konkretnom slučaju ne dolazi u obzir niti primjena odredbe člana 85. stav 1. Zakona o radu, jer je za ostvarivanje prava na otpremninu prema navedenoj odredbi, potrebno kumulativno ispunjenje pretpostavki propisanih tom odredbom tj. potrebno je da je ugovor o radu zaključen na neodređeno vrijeme, da je ugovor o radu otkazao poslodavac i da se ne radi o otkazu zbog neispunjenja obaveza zaposlenika utvrđenih ugovorom o radu.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 102741 18 Rsž od 21.05.2018. g.)

Povreda prava na platu

Član 88. stav 4. i član 91. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

KAO MOMENAT POVREDE PRAVA NA PLATU NE MOŽE SE UZETI RJEŠENJE O PLATI VEĆ SE KAO MOMENAT POVREDE UZIMA DAN KADA JE LICE DOBILLO PLATNU LISTU ZA ODREĐENI MJESEC, TJ. KADA JE

SAZNALO DA MU ZA TAJ MJESEC NIJE ISPLAĆENA PLATA U SKLADU SA POSLOVIMA KOJE OBAVLJA.

Iz obrazloženja:

„Prije svega ovaj sud nalazi potrebnim ukazati da se, prema pravnom shvatanju građansko-privredno-upravnog odjeljenja ovog suda, broj 097-0-Su-16- 000381 od 13.05.2016. g., u predmetima u kojima se radi o isplati novčanih potraživanja iz radnog odnosa, kao što je konkretan, ne primjenjuje zastarni rok predviđen odredbom člana 88. stav 4. Zakona o radu (na koju odredbu se poziva tuženi u žalbi), nego se primjenjuje odredba člana 91. istog zakona, kojom je određeno da potraživanja iz radnog odnosa zastarijevaju protekom 3 g. od dana nastanka potraživanja, ukoliko neki poseban slučaj ne predviđa drugi rok zastarijevanja. Rok iz člana 91. Zakona o radu je zastarni rok materijalnog prava, čijim protekom ne prestaje pravo na novčano potraživanje iz radnog odnosa već zaposlenik, ako poslodavac istakne prigovor zastare, zbog svog pasivnog držanja gubi pravo na zaštitu tog prava. To znači da na navedeni rok iz odredbe člana 91. Zakona o radu sud ne pazi po službenoj dužnosti, za razliku od roka iz odredbe člana 88. stav 4. istog zakona koji je prekluzivne prirode i čijim se protekom gubi pravo na podnošenje tužbe za utvrđivanje povrede prava iz radnog odnosa.

Obzirom da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena 02.10.2017. g. za potraživanja tužiteljice od oktobra mjeseca 2014. g. pa do 01.10.2017. g., onda je zahtjev u ovom sporu podnesen u roku propisanom odredbom člana 91. Zakona o radu, pa i za cijeli mjesec oktobar 2014. g. jer je za taj mjesec tužiteljici plaća isplaćena u prvoj polovini mjeseca novembra i taj momenat (kada je tužiteljica dobila platnu listu za mjesec oktobar) se uzima kao momenat povrede prava za mjesec oktobar 2014. g..

Istina, prvostepeni sud se u obrazloženju pobijane presude, kada je obrazlagao neosnovanost istaknutog prigovora zastarjelosti, pored pozivanja na odredbu člana 91. Zakona o radu, pozvao i na odredbu člana 88. istog Zakona, primjeni koje odredbe u konkretnom slučaju nije bilo mjesta, budući da se, kao što je to već ranije navedeno, u situaciji kada se utvrđuje da li je određeno novčano pravo iz radnog odnosa zastarjelo (kao što je konkretan slučaj) primjenjuje odredba člana 91. Zakona o radu, dok se odredba člana 88. stav 4. Zakona o radu primjenjuje kod tužbi za utvrđivanje povrede prava iz radnih odnosa. Međutim, to ne čini prvostepenu presudu nezakonitom jer je pravilnom primjenom odredbe člana 91. Zakona o radu (na koju se odredbu takođe pozvao prvostepeni sud) taj prigovor tuženog valjalo odbiti kakvu odluku je u konačnom i donio prvostepeni sud. S tim u vezi valja reći i da se kao momenat povrede prava tužiteljice ne može uzeti rješenje o plati koje je tužiteljica dobila 2013. g., kako to tuženi ukazuje u žalbi (zbog čega se taj datum ne može uzeti kao početak toka zastarjelosti), već se kao momenat povrede uzima dan kada je tužiteljica dobila platnu listu za određeni mjesec jer je tek tada saznala da joj za taj mjesec nije isplaćivana plata u skladu sa poslovima koje obavlja.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 106543 18 Rsž od 31.08.2018. g.)

Obaveza poslodavca da zaposleniku vrati radnu knjižicu

Član 107. i 111. stav 1. tačka 40. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

U SLUČAJU DA POSLODAVAC ODBIJE ZAPOSLENIKU VRATITI RADNU KNJIŽICU, ZA NJEGA JE ZAPRIJEĆENA PREKRŠAJNA ODGOVORNOST ODREDBOM ČLANA 111. STAV 1. TAČKA 40. ZAKONA O RADU BRČKO

DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE, DAKLE, NIJE PREDVIĐENA OBAVEZA SUDA DA TO NALOŽI POSLODAVCU, PA JE UTOLIKO BEZ OSNOVA TUŽBENI ZAHTJEV I INZISTIRANJE TUŽITELJICE U ŽALBI DA SUD NALOŽI TUŽENOM DA JOJ VRATI RADNU KNJIŽICU.

Iz obrazloženja:

„Prije svega, tačno je da na dan kad počne raditi, zaposlenik predaje radnu knjižicu, dok poslodavac istovremeno izdaje zaposleniku pismenu potvrdu o tome, a kada zaposleniku prestane ugovor o radu, poslodavac je obavezan vratiti mu radnu knjižicu, s tim što je zaposlenik dužan poslodavcu vratiti pismenu potvrdu (odredba člana 107. Zakona o radu). A, u slučaju da poslodavac odbije zaposleniku vratiti radnu knjižicu, za njega je zapriječena prekršajna odgovornost odredbom člana 111. stav 1. tačka 40. Zakona o radu, dakle, nije predviđena obaveza suda to nalogati poslodavcu,

pa je utoliko bez osnova tužbeni zahtjev i inzistiranje tužiteljice u žalbi da sud naloži tuženom da joj vrati radnu knjižicu (inače utvrđenje prvostepenog suda da je ona raspolagala svom dokumentacijom ne osporava i ne pobija ni jednim žalbenim navodom).“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 105437 19 Gž od 27.08.2019. g.)

Određivanje iznosa plata i drugih naknada zaposlenima u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Član 6. stav 1. tačka b) i c) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

PRILIKOM ODREĐIVANJA IZNOSA PLATA I DRUGIH NAKNADA ZAPOSLENIMA U ORGANIMA UPRAVE BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE MORA SE POŠTOVATI PRINCIP ISTA PLATA ZA ISTI ILI SLIČAN POSAO, TE U SKLADU SA NAVEDENIM ZAPOSLENI U ORGANIMA UPRAVE KOJI OBAVLJAJU ISTE ILI SLIČNE POSLOVE MORAJU IMATI ISTU OSNOVNU PLATU.

Iz obrazloženja:

„Naime, odredbom člana 1. Zakona o državnoj službi propisano je da se ovim zakonom propisuje radno-pravni status državnih službenika, javnih službenika i namještenika, zapošljavanje, stručno usavršavanje i obrazovanje, ocjenjivanje službenika, odgovornost za povrede radnih dužnosti i za štete, zaštita na radu kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava i obaveza po osnovu rada službenika i namještenika, pa tužioci kao saradnici u nastavi- praktična nastava, u skladu sa definicijom javnog službenika iz odredbe člana 2. stav 1. tačka b) Zakona o državnoj službi u organima uprave, su javni službenici, te im je kao javnim službenicima u skladu sa odredbom člana 6. stav 1. tačka b) i c) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, utvrđeno pravo na platu i druga materijalna prava, kao i pravo na jednako postupanje i jednake mogućnosti napredovanja i nagrađivanja u skladu sa rezultatima svog rada. Odredbom člana 1a Zakona o platama zaposlenih u organima uprave propisano je, između ostalog, da će se prilikom određivanja iznosa plata i drugih naknada zaposlenima u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine poštovati princip ista plata za isti ili sličan posao i da će u skladu sa tim principom zaposleni u organima uprave koji obavljaju iste ili slične poslove primati istu osnovnu platu.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 106543 18 Rsž od 31.08.2018. g.)

94.

Plate službenika i namještenika

Član 45. Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

PROPIS, KOJIM JE REGULIRANO PRAVO NA PLAĆU SLUŽBENIKA ILI NAMJEŠTENIKA U SLUČAJU PREMJEŠTAJA SA JEDNOG RADNOG MJESTA NA

DRUGO RADNO MJESTO, OMOGUĆUJE SLUŽBENIKU ILI NAMJEŠTENIKU (ZAPOSLENIKU) DA U SLUČAJU PREMJEŠTAJA NA RADNO MJESTO ZA KOJE JE ODREĐENA MANJA PLAĆA, ODNOSNO MANJI RAZRED ZADRŽI PRAVO NA PLAĆU (U KONKRETNOM SLUČAJU PRAVO NA PLATNI RAZRED) I DRUGA MATERIJALNA DAVANJA PRETHODNOG RADNOG MJESTA.

Iz obrazloženja:

„Jer, odredbom člana 45. stav 1. Zakona o državnoj službi u organima uprave propisano je da se plaća službenika ili namještenika koji obavlja poslove koji su mu dodijeljeni premještajem utvrđuje odlukom Gradonačelnika u skladu sa visinom plaće i drugim materijalnim davanjima za radno mjesto na koje je premješten, osim u slučajevima kada je ta plaća niža od plaće koju je imao na svom radnom mjestu kada službenik ili namještenik ostvaruje pravo na visinu plaće i drugih materijalnih davanja svog radnog mjesta na koje je primljen. A, odredbom člana 9. Pravilnika o radu u organima uprave je propisano da službenik i namještenik koji obavlja poslove koji su mu dodijeljeni premještajem ima pravo na plaću i druga materijalna davanja u skladu sa organizacionim planom i odobrenim platnim razredom za radno mjesto na koje je premješten (stav 1.), a u slučaju kada je plaća na novom radnom mjestu niža od plaće koju je zaposlenik imao na svom radnom mjestu, zaposlenik zadržava pravo na plaću i druga materijalna davanja prethodnog radnog mjesta.

Dakle, propis, kojim je regulirano pravo na plaću službenika ili namještenika u slučaju premještaja sa jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto, omogućuje službeniku ili namješteniku (zaposleniku) da (u slučaju premještanja na radno mjesto za koje je određena manja plaća, odnosno manji platni razred) zadrži pravo na plaću (u konkretnom slučaju pravo na platni razred) i druga materijalna davanja prethodnog radnog mjesta, tj. pravo na plaću (kao i druga materijalna davanja) koju je imao prije nego što je premješten na drugo radno mjesto. Stoga, tužitelju, koji je prije premještaja (trajnog raspoređivanja) imao utvrđen platni razred VIII5, pripada pravo na isplatu plaće (i drugih materijalnih davanja) i to u iznosu predviđenom za platni razred VIII5, obzirom da mu je prije premještaja (trajnog raspoređivanja) bio utvrđen platni razred VIII5, što mu je konačno i priznato rješenjem gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj od 31.07.2015. g..”

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 083876 19 Rsž od 18.07.2019. g.)

95.

Utvrđivanje ništavosti rješenja o prestanku radnog odnosa/sporazuma o raskidu ugovora o radu

Član 117. tačka b) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

KADA OSOBA STAVI ZAHTJEV ZA SPORAZUMNI PREKID RADNOG ODNOSA NADLEŽNI ORGAN O ZAHTJEVU ODLUČUJE ODNOSNO PRIHVATA GA UTVRĐUJUĆI SAMO JESU LI ISPUNJENE PRETPOSTAVKE IZ RELEVANTNOG PROPISA, ZAKONA O DRŽAVNOJ SLUŽBI U ORGANIMA UPRAVE BRČKO DISTRIKTA BiH. NIŠTAVOST KONKRETNOG PRAVNOG POSLA, ZBOG NESPOSOBNOSTI ZA PRAVNO VALJANO UGOVARANJE OSOBE KOJA JE

STAVILA ZAHTJEV ZA SPORAZUMNI PREKID MOŽE SE UTVRĐIVATI U PARNIČNOM POSTUPKU PREMA ODREDBAMA ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA.

Iz obrazloženja:

„Tužitelj je dana 28.11.2016. g., „u skladu sa odredbom člana 230 stav 1 Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, podnio prijedlog za obnovu postupka okončanog rješenjem Gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj ... od 05.12.2012. g. o prestanku radnog odnosa tužitelja sporazumom (po zahtjevu S.S. od 27.11.2012. g. za sporazumni raskid radnog odnosa sa danom 10.12.2012. g.) jer u vrijeme podnošenja zahtjeva za sporazumni raskid radnog odnosa on nije mogao da shvati značaj svog djela niti da upravlja svojim postupcima s obzirom da je bolovao od disocijativnog poremećaja (F44) koji je prouzrokovao akutnu duševnu poremećenost pa kod takvog stanja stvari zahtjev za sporazumni raskid nije bio izraz njegove volje (i prema nalazu vještaka medicinske struke dr.Đ.B., koji prilaže uz prijedlog) i ne može proizvoditi pravne posljedice i predlaže da nadležni organ odnosno Gradonačelnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine donese zaključak da se obnova postupka dozvoljava i da se u obnovljenom postupku, nakon saslušanja tužitelja i eventualno saslušanje vještaka medicinske struke, stavi van snage rješenje o prestanku radnog odnosa od 05.12.2012. g..

Odlučujući o prijedlogu za obnovu postupka Gradonačelnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je dana 18.07.2018. g. donio rješenje (pod brojem ...) kojim je prijedlog S.S. odbijen kao neosnovan. Prema obrazloženju rješenja odluku, kojom prijedlog odbija, Gradonačelnik je donio s obzirom da je rješenje o prestanku radnog odnosa S.S. od 05.12.2012. g. doneseno prema odredbi člana 117 tačka b) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kod toga da je S.S. podnio (u pisanoj formi) zahtjev za sporazumni prekid radnog odnosa a da, prema navedenoj odredbi, nema bilo kakvih uslova da se zahtjev prihvati („ne propisuje odredba člana 117 tačka b) Zakona o državnoj službi vještačenje zahtjeva zaposlenika“). Kako podnosilac, u prijedlogu za obnovu postupka, i ne tvrdi da je podneseni zahtjev za sporazumni prekid radnog odnosa trebalo provjeravati, niti da se policija (gdje je zaposlen) protivila zahtjevu i kako dan saznanja za izliječenje (na čemu insistira podnosilac prijedloga) „nije relevantan podatak sa aspekta odredbe člana 117 tačka b) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koju odredbu je Gradonačelnik ispoštovao (kao odredbu saglasnu kojoj je mogao donijeti rješenje od 05.12.2012. g.) onda je rješenje, kojim se prijedlog za obnovu odbija, odluka koju je povodom prijedloga S.S. valjalo donijeti.

Rješenjem Apelacione komisije, broj ... od 16.08.2018. g., žalba S.S., izjavljena protiv rješenja Gradonačelnika, odbijena je kao neosnovana ocjenom i da prema obrazloženju rješenja Gradonačelnika „u pogledu zahtjeva S.S. za sporazumni prekid radnog odnosa nije pokrenut i vođen upravni postupak u kome bi Gradonačelnik na autoritativan način odlučio o

pojedinačnom pravu i obavezi zaposlenika, nego je Gradonačelnik donio rješenje od 05.12.2012. g. kao akt poslodavca“.

Upravni sud je, prema obrazloženju pobijane presude, našao da je rješenje Gradonačelnika od 18.07.2018. g. doneseno prema uputama iz presude

Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 30.03.2018. g. i kako je Apelaciona komisija, u rješenju od 16.08.2018. g. (kojim je odbijena žalba S.S. izjavljena protiv rješenja Gradonačelnika od 18.07.2018. g.), dala pravilne i potpune razloge za svoju odluku, koje razloge prihvata i sud: da rješenje Gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, od 05.12.2012. g. o prestanku radnog odnosa S.S. sporazumom, „ne predstavlja upravni akt kojim se na autoritativan način rješava neka upravna stvar“ kod toga da je zahtjev S.S. od 27.11.2012. g. zahtjev za sporazumno rješavanje njegovog radno pravnog statusa, a s obzirom da su u obrazloženju rješenja Apelacione komisije (obrazloženju osporenog rješenja) ocjenjeni i svi navodi žalbe (kako to nalaže član 226 stav 2 Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine) zaključio je sud, da tužbu tužitelja valja odbiti („razlozi koje je tužitelj iznio u tužbi se ne mogu uzeti kao odlučni razlozi da se tužbi udovolji“) odnosno odlučiti kao u izreci presude, a na osnovu člana 31 stav 2 Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Tužitelj u žalbi, kada obrazlaže žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava, ukazuje da se u ovom slučaju radi o upravnoj stvari (ne o aktu poslodavca kako su to pogrešno ocijenili prvostepeni i drugostepeni organ uprave, odnosno upravni sud) u kojoj prema članu 117 tačka b) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Gradonačelnik donosi konačno rješenje o sporazumnom prestanku radnog odnosa a na osnovu zahtjeva S.S. za sporazumni prekid i kako je rješenje Gradonačelnika od 05.12.2012. g. konačno (protiv njega nema redovnog pravnog lijeka) to se i na ovaj predmet primjenjuje odredba člana 230 Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kojom je regulisana obnova postupka, pa se može podnijeti zahtjev za obnovu, kod toga da je ispunjen uslov iz stava 1 ovog člana.

Po ocjeni ovog suda tužitelj žalbom nije doveo u pitanje pravilnost prvostepene presude kojom je faktički prihvaćen stav iz rješenja Gradonačelnika (donesenog 18.07.2018. g.) kao i stav iz rješenja Apelacione komisije (donesenog 16.08.2018. g.) koji u suštini ukazuje da se o prijedlogu S.S. za ponavljanje postupka okončanog rješenjem Gradonačelnika od 05.12.2012. g., ne može donijeti drugačija odluka (od odluke kojom je Gradonačelnik zahtjev odbio) zbog činjenice „da on u vrijeme kada je podnio zahtjev za sporazumni prekid radnog odnosa nije mogao da shvati značaj svog djela, niti da upravlja svojim postupcima s obzirom da je bolovao od disocijativnog poremećaja (F44) koji je kod njega prouzrokovao akutnu duševnu poremećenost (za koju činjenicu S.S. ima dokaz – nalaz vještaka medicinske struke) kao nove činjenice, koja daje takvo činjenično stanje da se primjenom člana 117 tačka b) Zakona o državnoj službi može drugačije riješiti konkretna upravna stvar u upravnom postupku koji je pokrenuo S.S., zahtjevom za sporazumni prekid radnog odnosa“ i kada, o obnovi upravnog postupka, rješava organ koji je donio rješenje kojim je postupak okončan tj. organ čije je rješenje konačno u predmetnoj upravnoj stvari.

Ovo stoga što kada je S.S. zahtjev za sporazumni prekid radnog odnosa sačinio 27.11.2017. g. i takav zahtjev potpisao, pa je zahtjev dostavljen Gradonačelniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine da o njemu odluči onda je Gradonačelnik bio dužan samo utvrditi da li konkretnom zahtjevu, koji je jasno određen od podnosioca, može udovoljiti sa aspekta odredaba materijalnog prava.

Utvrđujući da se, prema članu 117 tačka b) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zahtjev S.S. može prihvatiti Gradonačelnik je donio

rješenje od 05.12.2012. g., o prestanku radnog odnosa sporazumom (sa danom 10.12.2012. g., kako je S.S. to zahtjevom tražio).

Kod navedenog u pitanju je pravni posao zaključen između tužitelja S.S. i Gradonačelnika (jer to sporazumni raskid radnog odnosa, odnosno ugovora o radu, jeste) za koji je moguće utvrđivati da je ništav ako nedostaje jedan ili više bitnih elemenata za njegov nastanak, odnosno ako S.S. u vrijeme zaključivanja nije bio sposoban za pravno valjano ugovaranje jer je bolovao od disocijativnog poremećaja i tada bio u stanju akutne duševne poremećenosti. Međutim, eventualno utvrđivanje ništavosti predmetnog pravnog posla moguće je samo u parničnom postupku, prema relevantnim odredbama Zakona o obligacionim odnosima a ne i u obnovi upravnog postupka kao vanrednom pravnom lijeku, primjenom člana 230 stav 1 Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koji stav u konačnici prate i odluka – rješenje Gradonačelnika od 18.07.2018. g. i odluka - rješenje Apelacione komisije od 16.08.2018. g. i pobijana presuda.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 U 118791 19 Už od 27.09.2019. g.)

96.

Član 155. Zakona o obligacionim odnosima

ZAHTJEV KOJI GLASI NA ISPLATU ODREĐENOG NOVČANOG IZNOSA JE ZAHTJEV OBLIGACIONO-PRAVNE PRIRODE I O TAKVOM ZAHTJEVU JE NADLEŽAN DA ODLUČUJE SUD U PARNIČNOM POSTUPKU.

Iz obrazloženja:

„Tuženi u žalbi, kada se poziva na odredbe člana 6. i člana 7. Zakona o platama zaposlenih u organima uprave Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 14/06, 41/06 i 03/13 - u daljem tekstu Zakon o platama zaposlenih u organima uprave), ukazuje da sud nije nadležan svojom odlukom da mijenja platne razrede i podrazrede. Međutim, ni ova tvrdnja tuženog nije osnovana, obzirom da se u konkretnom slučaju ne radi o zahtjevu za promjenom platnih razreda i podrazreda, već o građansko-pravnom zahtjevu tužiteljice koji glasi na isplatu određenog novčanog iznosa a koji zahtjev je obligaciono-pravne prirode i o takvom zahtjevu je nadležan da odlučuje sud u parničnom postupku.

Neosnovano tuženi u žalbi ukazuje da „niti jednom svojom radnjom ili propuštanjem nije povrijedio ili uskratio prava iz radnog odnosa tužiteljice“ i da zbog toga prvostepeni sud nije mogao primjenom odredbe člana 155. Zakona o obligacionim odnosima usvojiti tužbeni zahtjev jer tužiteljica nije dokazala „da postoji bilo kakva uzročno posljedična veza između propusta tuženog i prouzrokovane štete tužiteljici, niti u čemu se ta šteta ogleda“.

Naime, odredbom člana 1. Zakona o državnoj službi propisano je da se ovim zakonom propisuje radno-pravni status državnih službenika, javnih službenika i namještenika, zapošljavanje, stručno usavršavanje i obrazovanje, ocjenjivanje

službenika, odgovornost za povrede radnih dužnosti i za štete, zaštita na radu kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava i obaveza po osnovu rada službenika i namještenika, pa tužioci kao saradnici u nastavi- praktična nastava, u skladu sa definicijom javnog službenika iz odredbe člana 2. stav 1. tačka b) Zakona o državnoj službi u organima uprave, su javni službenici, te im je kao javnim službenicima u skladu sa odredbom člana 6. stav 1. tačka b) i c) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, utvrđeno pravo na platu i druga materijalna prava, kao i pravo na jednako postupanje i

jednake mogućnosti napredovanja i nagrađivanja u skladu sa rezultatima svog rada. Odredbom člana 1a Zakona o platama zaposlenih u organima uprave propisano je, između ostalog, da će se prilikom određivanja iznosa plata i drugih naknada zaposlenima u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine poštovati princip ista plata za isti ili sličan posao i da će u skladu sa tim principom zaposleni u organima uprave koji obavljaju iste ili slične poslove primati istu osnovnu platu.

Zakon o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama je, u odredbi člana 93. stav 3, propisao da praktičnu nastavu u srednjoj školi izvode nastavnici i saradnici u nastavi sa stručnom spremom utvrđenom nastavnim planom i programom. Aktima, koji regulišu poslove saradnika u nastavi- praktična nastava (nastavni plan i program i organizacioni plan), određeno je da su saradnici u nastavi javni službenici sa VŠS i VKV stručnom spremom i da imaju isti opis poslova i odgovornosti bez obzira na stručnu spremu (da su odgovorni za izvođenje praktične nastave, da se stručno usavršavaju i rade na inovacijama i uvođenju savremenih oblika i metoda rada, da rade u stručnim tijelima škole, da rade na pedagoškoj dokumentaciji i drugim stručnim poslovima, da su odgovorni za pravilno rukovanje i upotrebu strojeva i alata za izvođenje praktične obuke učenika...).

U konkretnom to znači da, u situaciji kada je aktima određeno da poslove saradnika u nastavi-praktična nastava mogu obavljati kako javni službenici sa VŠS tako i javni službenici sa VKV stručnom spremom i kada je tužiteljica zasnovala radni odnos na radnom mjestu saradnik u nastavi-praktična nastava sa VKV stručnom spremom, onda kao zaposlenik koji radi na tim poslovima sa VKV stručnom spremom ima pravo na jednaku zaradu, kao i saradnici sa VŠS.

Kod toga da je tužiteljica sa VKV stručnom spremom obavljala iste poslove i radne zadatke saradnika u nastavi - praktična nastava kao i saradnici sa VŠS-om (bez ikakvih primjedbi na njen rad) i jednako uspješno kao i saradnici sa VŠS-om a da je za svoj rad dobijala manju platu u odnosu na saradnike koji su obavljali iste radne zadatke sa VŠS, onda je takvim postupanjem tuženog (isplaćivanjem manjeg ličnog dohotka) povrijeđeno pravo tužiteljice na jednaku platu za jednak i jednako uspješno obavljen posao i prouzrokovana joj je šteta, koju štetu je tuženi dužan nadoknaditi tužiteljici.

Naime, ako je stručna sprema nastavnim planom i programom i organizacionim planom utvrđena alternativno za poslove saradnika u nastavi- praktična nastava, odnosno ako je određeno da su saradnici u nastavi javni službenici i sa VŠS i sa VKV stručnom spremom, zaposlenici koji rade na tim poslovima, iako nemaju istu stručnu spremu, imaju odnosno ostvaruju pravo na jednaku zaradu ako imaju istu radnu sposobnost i odgovornost i ako obavljaju isti rad (intelektualni ili fizički), a postojanje navedenih pretpostavki tuženi u ovom postupku nije osporavao i osporio.

S obzirom na navedeno zakonito je odlučio prvostepeni sud kada je, primjenom odredbe člana 155. Zakona o obligacionim odnosima obavezao tuženog da tužiteljici isplati razliku plata (iznos utvrđen putem vještaka ekonomske struke) za period od 01.10.2014. g. do 01.10.2017. g. i obavezao ga da joj za navedeni period uplati i pripadajuće doprinose za penzijsko i invalidsko i zdravstveno osiguranje.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 106543 18 Rsž od 31.08.2018. g.)

Pravo na penziju policijskih službenika

Član 142. stav 1. tačka e) Zakona o policijskim službenicima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

**ZAKON O POLICIJSKIM SLUŽBENICIMA NE REGULIŠE PITANJE
PENZIONISANJA, VEĆ INSTITUT PRESTANKA RADNOG ODNOSA
POLICIJSKIH SLUŽBENIKA, DOK ENTITETSKI ZAKONI O PENZIJSKO I
INVALIDSKOM OSIGURANJU PROPISUJU USLOVE POD KOJIM SE
OSTVARUJE PRAVO NA PENZIJU.**

Iz obrazloženja:

„S tim u vezi, potrebno je ukazati da za ovaj sud, jednako kao i za prvostepeni sud, nije sporno da je rješenje o prestanku radnog odnosa tužiocu od 18.03.2014. g. doneseno u skladu sa tada važećom odredbom člana 142. stav 1. tačka e) Zakona o policijskim službenicima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 41/07, 4/08, 36/09 i 60/10) koja je propisivala da radni odnos policijskog službenika prestaje kada navrši 65 godina života i zakonom propisani penzijski staž ili 40 godina penzijskog staža (tužilac je u tom trenutku imao 44 g. i 18 dana penzijskog staža), kao što nije sporno ni da tužilac protiv tog rješenja nije izjavio žalbu, pa je isto postalo konačno i pravosnažno.

Valja istaći da tužilac, suprotno tvrdnji tuženog iznesenoj u žalbi, nije penzionisan po sili Zakona o policijskim službenicima i to onda kada je ostvario zakonske preduslove za penzionisanje, jer Zakon o policijskim službenicima ne reguliše pitanje penzionisanja, već institut prestanka radnog odnosa policijskih službenika, dok entitetski Zakoni o penzijsko i invalidskom osiguranju propisuju uslove pod kojim se ostvaruje pravo na penziju.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 102778 18 Rsž od 21.05.2018. g.)

STANARSKO PRAVO

Stanarsko pravo – otkup stana

Član 7. Zakona o otkupu stanova na kojima postoji stanarsko pravo u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine

**UKOLIKO U UPRAVNOM SPORU KOJI JE NASTAO ZBOG „ŠUTNJE
ADMINISTRACIJE“ SUD UTVRDI DA JE TUŽBA OSNOVANA, NE MOŽE
PRESUDOM U TOM POSTUPKU RIJEŠITI UPRAVNU STVAR KADA JE U
POVODU ZAHTEJEVA ZA OTKUP STANA PREDLAGAČIMA PRAVNA ZAŠTITA
OSIGURANA U VANPARNIČNOM POSTUPKU, U KOJEM SUD DONOSI
RJEŠENJE KOJE ZAMJENJUJE UGOVOR O OTKUPU STANA.**

Iz obrazloženja:

„Ovaj sud, jednako kao i predlagači, drže da zaključak prvostepenog suda da je prijedlog preuranjen i odluka prvostepenog suda da zbog toga prijedlog odbaci, nisu pravilni i pored toga što je tačno da je odredbom člana 7. Zakona o otkupu stanova na kojima postoji stanarsko pravo propisano:

„Ako ured odbije zahtjev za otkup stana u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za otkup stana, kupac može da podnese prijedlog sudu da u vanparničnom postupku donese rješenje koje zamjenjuje ugovor o otkupu stana“ (stav 3.), a „Izuzetno, rok za zaključenje ugovora za stan za koji, u vrijeme određeno za podnošenje zahtjeva za otkup stana, nisu

određene sve činjenice bitne za prodaju stana, počinje teći od dana kada se ove činjenice utvrde“ (stav 4.).

Znači, ukoliko Kancelarija za upravljanje javnom imovinom odbije zahtjev za otkup stana, da je zakonska obveza suda da u vanparničnom postupku donese rješenje koje će zamijeniti ugovor o otkupu stana. Stoga se ovdje (kako je rečeno i u prethodnom rješenju ovog suda) postavlja pitanje ne samo svrsishodnosti da predlagači sklapanje ugovora o otkupu stana ishode u upravnom postupku, i to tek nakon što se pravosnažno okonča upravni spor zbog „šutnje administracije“, već i pitanje pravilnosti i zakonitosti zaključaka i odluke prvostepenog suda, obzirom da se „šutnja administracije“ smatra kao da je zahtjev stranke odbijen, što u konkretnom slučaju implicira da je Kancelarija za upravljanje javnom imovinom odbila zahtjev predlagača za otkup stana.

Naime, ukoliko u upravnom sporu koji je nastao zbog „šutnje administracije“ sud utvrdi da je tužba osnovana, ne može presudom u tom postupku riješiti upravnu stvar kada je u povodu zahtjeva za otkup stana predlagačima pravna zaštita osigurana u vanparničnom postupku, u kojem sud donosi rješenje koje zamjenjuje ugovor o otkupu stana. A, kako se u tom slučaju (ako utvrdi da je tužba opravdana zbog „šutnje administracije“) ima uzeti da je zahtjev predlagača za otkup stana odbijen, sud bi u upravnom sporu morao tužbu uvažiti i naložiti tuženom upravnom organu da odluči o zahtjevu predlagača, što bi postupak, koji i onako dugo traje, dodatno i bez potrebe odugovlačio.

Prema tome, kako postupak u povodu zahtjeva predlagača neopravdano dugo traje računajući da je njihov pravni prednik zahtjev za otkup stana podnio

24.04.2003. g., da su svi sporovi vezani za navedeni stan davno pravosnažno okončani, a da presudom ovog suda na koju se poziva organ uprave u dopisu prvostepenom sudu od 24.06.2016. g. nije utvrđena nikakva obveza predlagača u odnosu na P.V., da se obrazloženje presude ne izvršava već iznose razlozi zbog kojih je odlučeno kao u izreci i da Zakonom o otkupu stanova na kojima postoji stanarsko pravo nije propisana obveza kupca da obezbijedi nužni smještaj korisniku stana prije zaključenja ugovora o otkupu stana, već odredbom člana 7. preuzetog Zakona o stambenim odnosima („Službeni list SR BiH“, broj 14/84, prečišćeni tekst) propisana je obveza tražitelja izvršenja da u postupku prinudnog iseljenja nositelja stanarskog prava (dakle, u izvršnom postupku) obezbijedi odgovarajući nužni smještaj nositelju stanarskog prava, pa su utoliko u pravu predlagači kada tvrde da su ispunili uvjete o kojima govori Kancelarija za upravljanje javnom imovinom u dopisu od 24.06.2016. g. i da nije bilo razloga da ne sklope ugovor o otkupu stana i da su stoga zatražili sudsku zaštitu, a budući da ovaj sud nema ovlasti u povodu stavljenog prijedloga otvarati raspravu i donositi odluku, radi čega je valjalo žalbu predlagača uvažiti i na osnovu odredbe člana 344. stav 1. tačka 3. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine prvostepeno rješenje ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovni postupak, nalazeći da za sada nema razloga da postupak vodi drugi sudija.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će, imajući u vidu napomene i primjedbe iznesene u ovom rješenju prvo ocijeniti da li su ispunjeni uvjeti da u vanparničnom postupku donese rješenje koje će zamijeniti ugovor o otkupu stana, odnosno nakon što utvrdi da li je Kancelarija za upravljanje javnom imovinom u međuvremenu odlučila o zahtjevu predlagača za otkup stana i ukoliko to nije učinila postupiće kao da je zahtjev predlagača odbila, utvrdiće da li postoje činjenice bitne za otkup stana (koje se ocjenjuju u vrijeme zaključenja ugovora) i nakon toga donijeće pravilnu i zakonitu odluku u povodu stavljenog prijedloga za otkup stana.“

PARNIČNI POSTUPAK

Izberiva mjesna nadležnost

Član 23. i 24. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

KADA JE NASTUPANJE ŠTETE TUŽITELJU, PO NAVODIMA TUŽBE, U UZROČNO-POSLEDIČNOJ VEZI SA NEPOSTUPANJEM SLUŽBENOG LICA OPĆINSKOG SUDA LUKAVAC, ONDA SE EVENTUALNA ODGOVORNOST TUŽENOG TUZLANSKOG KANTONA NE MOŽE PROSUĐIVATI U SKLADU SA ZAKONSKIM PROPISIMA BRČKO DISTRIKTA BIH, PA SHODNO TOME NEMA MJESTA PRIMJENI PRAVILA O IZBERIVOJ MJESNOJ NADLEŽNOSTI UKAZIVANJEM TUŽITELJA DA MU JE ŠTETNA POSLJEDICA NASTUPILA U NJEGOVOJ SJEDIŠTU.

Iz obrazloženja:

„Postupajući u ponovljenom postupku, nakon što je rješenjem drugostepenog suda od 05.06.2018. g. ukinuto prvostepeno rješenje od 02.02.2018. g. kojim se (rješenjem) prvostepeni sud oglasio mjesno nenadležnim za rješavanje u ovoj pravnoj stvari, pobijanim rješenjem, a povodom prigovora tuženog o mjesnoj nenadležnosti, istaknutog u odgovoru na tužbu, zaprimljenog kod suda dana 31.07.2018. g., prvostepeni sud se oglasio mjesno nenadležnim, primjenom odredbe člana 23. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. U razlozima pobijanog rješenja se navodi da je prvostepeni sud cijenio sadržaj tužbe, dokaze uz tužbu, pa zaključuje da je šteta tužitelju nastala i nanesena postupanjem Općinskog suda u L., dakle, na području općine L., te kako se i nekretnine po osnovu kojih tužitelj potražuje štetu nalaze na području iste općine, da se u konkretnom slučaju ne mogu se primijeniti odredbe člana 24. stav 1. Zakona o parničnom postupku, na osnovu koje odredbe je tužitelj zasnovao mjesnu nadležnost prvostepenog suda.

Prema stanju spisa tužitelj je dana 28.12.2017.g. prvostepenom sudu podnio tužbu protiv TK radi naknade štete, v.s. 111.450,00 KM. Tužbeni zahtjev sastoji se iz dva dijela, zahtjeva za utvrđenje da je nepravilnim radom i postupanjem zemljišnoknjižnog referenta Općinskog suda L., a koji se sastoji u tome što nije postupio po prijedlogu tužitelja za upis hipoteke na nekretninama (navedenim u prijedlogu) tužitelju nije isplaćen odobreni kredit. Tužitelj zbog toga nije mogao izgraditi poslovni objekat, za koji mu je izdata urbanistička saglasnost, te ga izdati u zakup zakupoprimcu po osnovu zaključenog ugovora između tužitelja i pravnog lica A.d.o.o.R., R.H., zbog čega trpi štetu, koju drugim dijelom tužbenog zahtjeva potražuje u visini izgubljene zakupnine u iznosu od po 111.435,00 KM mjesečno, počev od 31.08.2016. g. (član 59. Zakona o sudovima, član 154., 155. i 172. stav 1. i 190. Zakona o obligacionim odnosima).

Prema sadržaju tužbe, u vezi osnovanosti prvog dijela zahtjeva tužitelj se pozvao na odredbe Zakona o zemljišnim knjigama u BiH (sadržajno Zakona o zemljišnim knjigama u Federaciji BiH), te na odredbe Zakona o stvarnim pravima u

Federaciji BiH, odnosno odredbe Pravilnika o postupanju u zemljišnoknjižnim stvarima.

Nalogom Supervizora za Brčko od 04.08.2006. g. (koji su obavezujući u primjeni Brčko distrikta BiH) propisano je da zakoni Federacije BiH i Republike Srpske („entiteti“) prestaju da imaju pravno dejstvo u bilo kom dijelu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, što znači da se ne mogu primjenjivati. Obzirom da Brčko distrikt Bosne i Hercegovine ima uređen pravni sistem i sopstvene zakone u odnosu na sporna pravna pitanja, a povodom prvog zahtjeva iz tužbe, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 11/01) i Zakon o registru zemljišta i prava na zemljištu („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 11/01), navedeni zakonski propisi na koje tužba ukazuje ne mogu se primjenjivati radi utvrđivanja osnovanosti tog dijela zahtjeva.

Dakle, kako je nastupanje štete tužitelju po navodima tužbe u uzročno posljedičnoj vezi sa nepostupanjem službenog lica-zemljišnoknjižnog referata Općinskog suda L. čija se eventualna odgovornost ne može prosuditi u skladu zakonskih propisa Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pravilno je postupio prvostepeni sud kada se oglosio mjesno nenadležnim za postupanje u predmetnoj pravnoj stvari primjenom odredbe člana 23. stav 1. Zakona o parničnom postupku i predmet ustupio nadležnom sudu (prema sjedištu tuženog).

Ovaj sud je cijenio i ostale žalbene razloge i navode koji se tiču izberive mjesne nadležnosti (član 24. stav 1. Zakona o parničnom postupku) ukazivanjem da je štetna posljedica nastupila u sjedištu tužitelja, ali ih posebno ne obrazlaže u obrazloženju ove odluke (član 340. Zakona o parničnom postupku) cijeneći, obzirom na prethodno istaknuto da ne utiču na pravilnost pobijanog rješenja.”

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 108222 19 Gž 2 od 22.07.2019. g.)

Troškovi privremenog zastupnika

Član 45. i član 132. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

TUŽITELJ JE DUŽAN NAKNADITI TROŠKOVE PARNIČNOG POSTUPKA PRIVREMENOM ZASTUPNIKU KOJI SU NASTALI U VEZI SA ZASTUPANJEM TUŽENOG.

Iz obrazloženja:

„Naime, saglasno članu 45 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine prvostepeni sud je O. R., tuženom u ovom parničnom postupku (izvršeniku u izvršnom postupku, koji je prethodio ovom parničnom postupku) postavio privremenog zastupnika u osobi L. M. advokata iz Brčkog a po prijedlogu tužitelja (po punomoćniku M. O. podneskom od 19.09.2011. g. tužitelj je predložio da se R. Lj. i O. R., kao izvršenicima u postupku Osnovnog suda Brčko

distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 015979 09 I, postavi privremeni zastupnik u osobi advokata L. M.) pa je L. M., kao privremeni zastupnik tuženog O. R., u parničnom postupku (koji je proizašao iz izvršnog postupka), koji je okončan pravosnažnom presudom (presudom Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 015979 17 Gž odbijene su žalbe L. S. i O. R. i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 015979 16 P od 31.10.2016. g. potvrđena je u dosuđujućem dijelu) preduzimao parnične radnje do okončanja postupka.

Kod takvog stanja stvari privremeni zastupnik L. M. ima pravo na naknadu troškova u vezi sa zastupanjem tuženog O. R. (čije je boravište nepoznato), koje troškove je dužan nadoknaditi

tužitelj koji je postavljanje privremenog zastupnika tuženom predložio i privremeni zastupnik postavljen je u njegovom interesu i kod toga da privremeni zastupnik nije dužan umanjiti svoju imovinu u vršenju te dužnosti.

Prvostepeni sud je o zahtjevu za naknadu troškova privremenog zastupnika odlučio pobijanim rješenjem, pozivanjem na odredbu člana 132 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (o zahtjevu inače odlučuje sud koji je privremenog zastupnika odredio), koji zahtjev je privremeni zastupnik (prema podacima spisa predmeta odnosno prema zapisniku sa ročišta za glavnu raspravu od 31.10.2016. g.) postavio prije nego je glavna rasprava u ovom sporu zaključena, a tužitelj ostvarenje ovog izdatka prema tuženima (nakon izjašnjenja privremenog zastupnika) nije traži (kao dio svojih ukupnih parničnih troškova srazmjerno uspjehu u sporu).

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 015979 17 Gž 2 od 15.01.2018. g.)

Privremeni zastupnik za prijem pismena

Član 106. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

SUD NE MOŽE ODRŽATI NA DUŽNOSTI PRIVREMENOG ZASTUPNIKA ZA PRIJEM PISMENA OSOBU KOJA NIJE SUGLASNA S IMENOVANJEM, ODNOSNO KOJA JE ISKAZALA PROTIVLJENJE IMENOVANJU.

Iz obrazloženja:

„Kroz istaknute žalbene razloge, privremeni zastupnik za prijem pismena Š.I., advokat iz B. prije svega pobija rješenje kojim je postavljen za privremenog zastupnika za prijem pismena tuženoj V.R. (izlaže sve što je prethodilo donošenju pobijanog rješenja, tj. sva obraćanja prvostepenom sudu) i tvrdi, pozivajući se na sudske praksu, da ga prvostepeni sud bez njegova pristanka i bez predujmljenih troškova nije mogao postaviti za privremenog zastupnika za prijem pismena, dok ocjenu i zaključak prvostepenog suda iznesen u prvostepenom rješenju smatra restriktivnim i proizvoljnim pravnim tumačenjem (da to znači da „advokati trebaju

potpuno besplatno gubiti vrijeme i ... plaćati poštarine, usluge telefona ...“), a da je „za svaku obavljenu radnju tražio minimalne iznose u skladu sa važećom AT F BiH“.

Prije svega, prema odredbi člana 106. Zakona o parničnom postupku, kada se stranka nalazi u inozemstvu, a nema punomoćnika u Distriktu, prvostepeni sud će je pozvati da u primjerenom roku postavi punomoćnika za prijem pismena u Distriktu uz upozorenje da će u protivnom na njen trošak postaviti privremenog zastupnika za prijem pismena.

Dakle, prema pomenutoj odredbi člana 106. Zakona o parničnom postupku, pošto tužena V.R. nije u ostavljenom roku postavila punomoćnika za prijem pismena, a upozorena je na posljedice nepostupanja (istina nije upozorena da će joj privremenog zastupnika za prijem pismena u Distriktu postaviti na njen trošak), prvostepeni sud je bio dužan postaviti joj privremenog zastupnika za prijem pismena u Distriktu (sve u cilju ubrzanja dostavljanja i izbjegavanja teškoća u dostavljanju u inozemstvu).

Pri tome, prvostepeni sud je bio slobodan odrediti osobu koja će za tuženu V.R. vršiti dužnost privremenog zastupnika za prijem pismena.

S druge strane, kada je žalitelj izrazio nesuglasnost s imenovanjem za privremenog zastupnika za prijem pismena, prvostepeni sud je, uz uvažavanje prihvaćene sudske prakse,

bio dužan razriješiti žalitelja (Š.I., advokata iz B.) te dužnosti.

Naime, sudska praksa je izgradila stav, kojeg podržava i ovaj sud, da sud ne može postaviti i održati na dužnosti privremenog zastupnika za prijem pismena osobu koja nije suglasna s imenovanjem, odnosno koja je iskazala protivljenje imenovanju.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 107411 18 Gž od 11.01.2019. g.)

Utvrđivanje adrese

Član 108. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

**SUD ĆE OD NADLEŽNOG ORGANA DISTRIKTA ILI NA DRUGI NAČIN
POKUŠATI SAZNATI ADRESU TUŽENOG SAMO AKO JE TUŽITELJ PRIJE
TOGA DOKAZAO DA SE U TOM CILJU OBRAĆAO NADLEŽNIM ORGANIMA,
ALI BEZ USPJEHA ILI DA JE SA TIM ZAHTJEVOM ODBIJEN.**

Iz obrazloženja:

„Naime, Odredbom člana 108. Zakona o parničnom postupku jeste propisano da će sud, ako stranka ne može sama saznati adresu lica kome pismeno treba dostaviti, nastojati od nadležnog organa Distrikta ili na drugi način dobiti potrebne podatke. Međutim, primjena ove odredbe dolazi u obzir samo onda kada tužitelj učini

sve da sazna adresu lica kome se pismeno treba dostaviti, odnosno da bi sud postupio u skladu sa navedenom odredbom, tužitelj je bio dužni dostaviti dokaz da su se u tom cilju obraćao nadležnim organima, ali bez uspjeha ili da je sa tim zahtjevom odbijen. Kako tužitelj u konkretnom slučaju nije dokazao niti jednom radnjom da je pokušao da sazna tačnu adresu tuženog na bilo koji način, odnosno kako je izostao bilo kakav pokušaj tužitelja da sam sazna adresu (a ni u žalbi ne tvrdi da organi koji mogu saznati adresu tuženog odbijaju da komuniciraju sa njim), onda prvostepeni sud nije imao obavezu da postupi prema članu 108. Zakona o parničnom postupku, te je pravilno postupio kada je donio pobijano rješenje.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Mal 106466 18 Gž od 31.01.2018. g.)

Teret dokazivanja

Član 215. i 236. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

SAMO PORICANJE ČINJENIČNIH NAVODA NE UTIČE NA TERET DOKAZIVANJA, OBZIROM DA RASPRAVNO NAČELO ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BiH NALAŽE DA STRANKE IZNOSE ČINJENICE, PREDLAŽU I IZVODE DOKAZE (TOKOM POSTUPKA), A SVE SUKLADNO ODREDBAMA ČLANA 215. I 236. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BiH.

Iz obrazloženja:

„Stoga, kada je u toku postupka pred prvostepenim sudom za dokaz osnovanosti tužbenog zahtjeva tužitelj izveo dokaze, dok tuženi osim što je u odgovoru na tužbu izrazio protivljenje tužbenom zahtjevu, navodom da se „u cijelosti protivi navodima iz tužbe i u cijelosti osporava postavljeni tužbeni zahtjev“, i da će

„sve dokaze dostaviti na pripremnom ročištu“, a da u prilog tome, tokom (parničnog) postupka, nije izveo niti jedan dokaz (tuženi tek sada u žalbi iznosi određene tvrdnje i prilaže određene dokaze), u takvoj procesnoj situaciji prvostepeni sud nije niti mogao izvesti

zaključak da je neosnovan tužbeni zahtjev, a sukladno tome donijeti drugačiju odluku (odbiti tužbeni zahtjev). Jer, tuženi ničim nije dokazao da je njegovo protivljenje tužbenom zahtjevu osnovano, a kod pravila o teretu dokazivanja, nedokazanost ide na štetu onog koji nešto dokazuje, odnosno osporava. Samo poricanje činjeničnih navoda tužitelja (jedino što je tuženi učinio u datom odgovoru na tužbu) ne utiče na teret dokazivanja, obzirom da raspravno načelo u našem pravu kao osnovno načelo parničnog postupka nalaže da stranke iznose činjenice, predlažu i izvode dokaze (tokom postupka), a sve sukladno odredbama člana 215. i člana 236. Zakona o parničnom postupku.

Dakle, pošto tuženi radi utvrđivanja činjenice da dug ne postoji nije predložio niti jedan dokaz, odnosno pobio dokaze tužitelja kojim je utvrđena osnovanost tužbenog zahtjeva, prvostepeni sud tu činjenicu (tvrdnju tuženog da dug ne postoji) nije mogao uzeti utvrđenom, jer sam ne može određivati i izvoditi dokaze u tom pravcu. A, pravilo o teretu dokazivanja iz odredbe člana 239. Zakona o parničnom postupku obvezuje sud da uzme nedokazanom tvrdnju za čiju istinitost stranka koja se na tu činjenicu poziva u svoju korist nije predložila i izvela relevantne dokaze. Pa,

obzirom da je tužitelj predloženim i izvedenim dokazima dokazao da dug tuženog postoji (da mu je tuženi dužan platiti dug u iznosu od 261.000,00 KM), opravdava ocjenu i zaključak prvostepenog suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva i o ovlastima tužitelja od tuženog zahtijevati isplatu dugovanog iznosa, a obvezi tuženog taj iznos platiti tužitelju (odredba člana 262. Zakona o obligacionim odnosima na koju se pozvao prvostepeni sud)."

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 108879 19 Gž od 04.10.2019. g.)

Žalba protiv naloga (opomene) za plaćanje sudske takse

Članovi 288., 312. i 342. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14) i članovi 37. i 40. Zakona o sudskim taksama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

ŽALBA PROTIV NALOGA (OPOMENE) ZA PLAĆANJE TAKSE NA ŽALBU JE NEDOPUŠTENA.

Iz obrazloženja:

„Naime, utvrđujući postojanje pretpostavki za odlučivanje o osnovanosti žalbe koju je tuženi izjavio protiv naloga (opomene) prvostepenog suda od 26.07.2017. g. ovaj sud je našao da je žalba tuženog nedopuštena.

Ovo stoga što Zakon o parničnom postupku propisuje da se žalba može izjaviti protiv onih odluka prvostepenog suda donesenih u obliku presude ili rješenja (odredba člana 288. stav 1. u vezi sa odredbom člana 312. stav 1. i člana 342.), a kako je tuženi izjavio žalbu protiv naloga (opomene) za plaćanje takse na žalbu izjavljenu protiv prvostepene presude, te kako ni Zakon o sudskim taksama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 5/01, 12/02 i 23/03-u daljem tekstu Zakon o sudskim taksama), ne sadrži niti jednu odredbu kojom bi bilo propisano da protiv poslatog mu naloga (opomene) za plaćanje sudske takse (odredba člana 37. u vezi sa članom 40. Zakona o sudskim taksama) takseni obaveznik (tuženi) može izjaviti žalbu, onda je i konkretna žalba tuženog nedopuštena, zbog čega se kao takva ima odbaciti.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 091828 17 Gž 2 od 23.04.2018. g.)

Ocjena prigovora

Član 300. stav 4. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

**OBAVEZA PRVOSTEPENOG SUDA JE DA CIJENI ISTAKNUTI PRIGOVOR
PODIJELJENE ODGOVORNOSTI I DA U OBRAZLOŽENJU SVOJE PRESUDE
DÂ**

**VALJANE I JASNE RAZLOGE ZA SVOJ ZAKLJUČAK O OSNOVANOSTI
TUŽBENOG ZAHTEVA TUŽIOCA U ODNOSU NA ISTAKNUTI PRIGOVOR,
ZASNOVAN NA UTVRĐENIM ČINJENICAMA I PROVEDENIM DOKAZIMA.**

Iz obrazloženja:

„Naime, tuženi žalbenim navodima osnovano ukazuje da je prvostepeni sud propustio obrazložiti prigovor tuženog da je tužilac držao kuniće u užem urbanom području Brčkog gdje je prema odredbi člana 236. Zakona o komunalnim djelatnostima zabranjeno držanje životinja.

Iako je tuženi u prvostepenom postupku osporio tužbeni zahtjev tužioca navodima da je zabranjeno držanje životinja u užem gradskom području Brčkog, a na kojem istrajava i u žalbi, prvostepeni sud je propustio da cijeni osnovanost tužbenog zahtjeva u odnosu na istaknuti prigovor. Prvostepeni sud je bio dužan da na adekvatan način obrazloži navedeni prigovor tuženog, te da u obrazloženju presude navede jasne razloge zbog kojih smatra da je tužilac imao pravo držati životinje u tom dijelu grada (M. P. broj 34), pa kako je u obrazloženju presude izostala ocjena istaknutog prigovora, prvostepeni sud nije utvrđivao ni eventualno postojanje podijeljene odgovornosti i doprinosa tužioca u nastanku štete prema odredbama člana 192. Zakona o obligacionim odnosima, zbog čega je učinjena povreda postupka iz člana 300. stav 4. Zakona o parničnom postupku (na koju povredu tuženi žalbenim navodima u suštini i ukazuje).

S obzirom da Apelacioni sud ne može u ovoj fazi postupka dati ocjenu istaknutog prigovora tuženog, obaveza prvostepenog suda je da cijeni istaknuti prigovor i da u obrazloženju svoje presude da valjane i jasne razloge za svoj zaključak o osnovanosti tužbenog zahtjeva tužioca u odnosu na istaknuti prigovor, zasnovan na utvrđenim činjenicama i provedenim dokazima, odnosno da utvrdi da li je tužilac držao kuniće u užem urbanom području Brčkog gdje je prema odredbama člana 236. Zakona o komunalnim djelatnostima zabranjeno držanje životinja i na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja da utvrdi eventualni doprinos tužioca u nastanku štete.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Mal 104412 18 GŽ od 29.03.2018. g.)

Izuzetna revizija

Član 346. stav 3. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

**REVIZIJA (REDOVNA I IZUZETNA) PROTIV ODLUKE O ZAKONSKOJ
ZATEZNOJ KAMATI KAO SPOREDNOM POTRAŽIVANJU NIJE DOZVOLJENA
ZBOG AKCESORNOG KARAKTERA NAVEDENOG POTRAŽIVANJA.**

Iz obrazloženja:

„Tužilac (revident) blagovremeno izjavljenom revizijom pobija presudu žalbenog vijeća ovog suda u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužioca za isplatu zakonske

zatezne kamate na iznos (glavnog potraživanja) od 89.236,54 KM za period od 21.10.2014. g., pa do 19.04.2017. g. (koja za taj period iznosi 26.650,34 KM), iako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, tužilac traži da sud dozvoli reviziju, jer bi odlučivanje po reviziji, kako je naveo, bilo od značaja za primjenu prava i drugim slučajevima (član 346. stav 3. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine).

Ispitujući dozvoljenost revizije, revizijsko vijeće ovog suda je odlučilo kao u izreci rješenja iz slijedećih razloga:

Revizijom izjavljenom protiv drugostepene presude revident (tužilac) pobija samo odluku o dosudi zakonske zatezne kamate sadržanu u toj presudi kao akcesornom (sporednom) potraživanju u ovom sporu, a stav je ovog suda da redovna revizija protiv odluke o zakonskoj zateznoj kamati kao sporednom potraživanju nije dozvoljena zbog akcesornog karaktera navedenog potraživanja, koje se, prema odredbi člana 65. stav 3. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ne uzima u obzir kod utvrđivanja vrijednosti predmeta spora, pa se revizija u tom slučaju odbacuje kao nedozvoljena.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 090389 18 Rev od 24.04.2019. g.)

Revizija

Član 349. u vezi sa članom 356. i članom 357. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

REVIZIJA KOJA JE IZJAVLJENA ZBOG POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENOG ČINJENIČNOG STANJA SE NE ODBACUJE, VEĆ ODBIJA.

Iz obrazloženja:

„Odredbom člana 349 stav 1 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine su dati razlozi za podnošenje revizije povodom postupka pred drugostepenim sudom i propisano je da se revizija može izjaviti zbog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 318 ovog zakona koja je učinjena pred Apelacionim sudom, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog prekoračenja tužbenog zahtjeva, ako je ta povreda učinjena pred Apelacionim sudom.

Prema stavu 2 člana 349 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine revizija se ne može izjaviti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Odredbom člana 356 stav 2 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, međutim, taksativno su navedeni slučajevi u kojima je revizija nedozvoljena: ako je reviziju izjavilo lice koje nije ovlašteno na podnošenje revizije ili lice koje je odustalo od revizije; ako lice koje je izjavilo reviziju nema pravni interes za podnošenje revizije; ako je revizija izjavljena protiv presude protiv koje se po zakonu

ne može izjaviti, pa su uslovi za odbacivanje ovog pravnog lijeka ograničeni time što su važećim procesnim zakonom izričito propisani.

Prema navedenom ne smatra se nedozvoljenom revizija koja je izjavljena iz razloga zbog koga se revizija ne može izjaviti, odnosno koja je izjavljena „zbog pogrešno ili nepotpuno

utvrđenog činjeničnog stanja“ nego, u tom slučaju valja donijeti meritornu odluku i reviziju odbiti kao neosnovanu.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 063885 17 Rev od 18.01.2018. g.)

Revizija

Član 350. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

**REVIDENT, UKOLIKO POBIJA ODLUKU DRUGOSTEPENOG SUDA ZBOG
POGREŠNE PRIMJENE MATERIJALNOG PRAVA, JEDNAKO KAO I KAD
POBIJA DRUGOSTEPENU PRESUDU ZBOG POVREDE ODREDBA
PARNIČNOG POSTUPKA, DUŽAN JE NAVESTI KOJU ODREDBU
MATERIJALNOG PRAVA DRUGOSTEPENI SUD NIJE PRIMIJENIO, ILI KOJU JE
I ZAŠTO NEPRAVILNO PRIMIJENIO I KAKO JE TO UTICALO NA
ZAKONITOST I PRAVILNOST ODLUKE.**

Iz obrazloženja:

„Revizijom, kako je sam odredio, tuženi osporava pobijanu presudu zbog povrede odredbe člana 300., odnosno stava 4. člana 300. Zakona o parničnom postupku, kojim se određuje oblik i sadržaj presude (da pismeno izrađena presuda mora imati uvod, izreku, obrazloženje i uputstvo o pravu na izjavljivanje pravnog lijeka protiv presude) i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. A, u reviziji, osim što tvrdi da drugostepeni sud „samo konstatuje da su za usvajanje tužbenog i odbijanje protivtužbenog zahtjeva dovoljni razlozi navedeni u prvostepenoj presudi“ i da obrazloženje drugostepene presude nije u skladu sa njenom izrekom“ i da „nije sačinjena u skladu“ sa odredbom člana 300. stav 4. Zakona o parničnom postupku (kojim je određeno da je zadatak obrazloženja presude da obavijesti o subjektivnim i objektivnim elementima spora i objasni koji su to razlozi činjenične i pravne naravi zbog kojih je sud donio odluku sadržanu u izreci presude, opaska ovog suda), drugih razloga nema, dok je ostali dio revizije kako u pogledu razloga, tako i u pogledu navoda COPY PASTE žalbe koju je izjavio protiv prvostepene presude i na koje mu je drugostepeni sud pravilno odgovorio.

Iz sadržaja revizije, dakle, razvidno je da je sam tuženi odredio da, osim što drugostepenu presudu pobija zbog povrede odredbe člana 300. Zakona o parničnom postupku (o neutemeljenosti takvih navoda, reviziono vijeće se već odredilo gore rečenim o obliku i sadržaju drugostepene presude u cjelini, a posebno o sadržaju obrazloženja drugostepene presude) pobija i zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Kako je ovlast revizionog vijeća u ispitivanju drugostepene presude propisana odredbom člana 350. Zakona o parničnom postupku puno uža od ovlasti žalbenog

vijeća, reviziono vijeće ispitalo je drugostepenu presudu u granicama razloga i navoda navedenih u reviziji, poštujući činjenično stanje utvrđeno u prvostepenom postupku, te imajući na umu da je revizioni razlog konkretni procesnopravni i materijalnopravni navod (podrazumijeva se obveza revidenta iznijeti konkretne povrede materijalnog ili procesnog prava počinjene pred drugostepenim sudom, obzirom da o eventualnim procesnim povredama na koje ne pazi po službenoj dužnosti reviziono vijeće smije voditi računa samo ako su počinjene pred drugostepenim sudom i ako se revident na njih izričito poziva). Naime, i pored toga što na pravilnu primjenu materijalnog prava reviziono vijeće pazi po službenoj dužnosti, revident ukoliko pobija odluku drugostepenog suda zbog pogrešne primjene

materijalnog prava, jednako kao i kad pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka, dužan je navesti koju odredbu materijalnog prava drugostepeni sud nije primjenio, ili koju je i zašto nepravilno primjenio i kako je to uticalo na zakonitost i pravilnost odluke.”

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Ps 003460 17 Rev od 09.11.2018. g.)

Smetanje posjeda i troškovi postupka

Član 406. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14)

ROK ZA PRINUDNO IZVRŠENJE PROPISAN ODREDBOM ČLANA 406. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BiH ODNOSI SE SAMO NA IZVRŠENJE ODREĐENE RADNJE ZBOG SMETANJA POSJEDA, ALI NE I NA IZVRŠENJE RADI NAPLATE TROŠKOVA PARNIČNOG POSTUPKA, OBZIROM DA SE NAPLATOM TROŠKOVA PARNIČNOG POSTUPKA NE OSTVARUJE POSESORNA ZAŠTITA, KOJA, ZA RAZLIKU OD PETITORNE, SVOJE OPRAVDANJE IMA SAMO AKO SE OSTVARUJE U JEDNOM RELATIVNO KRATKOM ROKU.

Iz obrazloženja:

„Naime, odredbom člana 406. Zakona o parničnom postupku, a koja se u skladu sa odredbom člana 23. stav 1. Zakona o izvršnom postupku na odgovarajući način primjenjuje u izvršnom postupku, propisano je da tužilac gubi pravo da u izvršnom postupku zahtijeva izvršenje rješenja kojim se tuženom po tužbi zbog smetanja posjeda nalaže izvršenje određene radnje, ako nije zahtijevao izvršenje u roku od 60 dana nakon proteka roka koji je rješenjem određen za izvršenje te radnje, dok je odredbom člana 229. stav 1. Zakona o izvršnom postupku propisano da ako je na osnovu izvršne isprave, donesene u postupku zbog smetanja posjeda, izvršenje provedeno, ili je izvršenik dobrovoljno ispunio svoju obavezu, pa poslije toga ponovo učini smetanje posjeda, koje se u biti ne razlikuje od prijašnjeg, sud će na prijedlog tražioca izvršenja, na osnovu iste izvršne isprave, ako je njom zabranjeno takvo buduće ponašanje, donijeti novo rješenje o izvršenju radi uspostave prijašnjeg stanja, ako je to potrebno i zaprijetiti izvršeniku izricanjem novčane kazne ako ponovno počini smetanje posjeda, te da se u tom slučaju na odgovarajući način primjenjuju odredbe članova 226. i 227. ovog zakon, dok je stavom 2. istog člana Zakona o izvršnom postupku propisano da prijedlog za izvršenje iz stava 1. ovog člana tražilac

izvršenja može podnijeti u roku od trideset (30) dana od dana saznanja za ponovno smetanje posjeda, a najkasnije u roku od jedne (1) g. dana nakon ponovljenog smetanja.

Kako primjeni odredbe člana 229. stav 1. Zakona o izvršnom postupku ima mjesta samo onda kada izvršeniku ispuni svoju obavezu određenu izvršnom ispravom (dobrovoljno ili u postupku provođenja izvršenja), pa ponovo učini smetanje posjeda koje se suštinski ne razlikuje od predašnjeg, a kako izvršenik u konkretnom slučaju nije postupio po izvršnoj ispravi na osnovu koje je pokrenuto izvršenje, odnosno nije dobrovoljno ispunio svoju obavezu, a u vezi sa tim izvršenje nije provedeno (kako mu je tom ispravom to naloženo u roku od 48 sati), te kako tražilac izvršenja (nakon što izvršenik u roku od 48 sati nije dobrovoljno ispunio svoju obavezu, a tražilac izvršenja dana 28.11.2013. g. zaprimio rješenje ovog suda kojim je potvrđeno prvostepeno rješenje na osnovu kojeg je pokrenut izvršni postupak) u ostavljenom roku od 60 dana kako je to propisano odredbom člana 406. Zakona o parničnom postupku nije u izvršnom postupku zahtijevao izvršenje (prijedlog za izvršenje podnesen dana 26.08.2014), odnosno prijedlog za dozvolu izvršenja podnio nakon proteka navedenog roka od 60 dana, onda navodi iz žalbe tražioca izvršenja da je

„prvostepeni sud pogrešno primijenio odredbu člana 406. Zakona o parničnom postupku, odnosno da je trebao primijeniti odredbu člana 229. Zakona o izvršnom postupku“, nisu

osnovani.

Međutim, osnovano tražilac izvršenja žalbom ukazuje da prvostepeni sud pobijanim rješenjem nije mogao postupak izvršenja obustaviti, ukinuti sve provedene radnje i prijedlog za dozvolu izvršenja odbaciti kao neblagovremen u odnosu na novčano potraživanje tražioca izvršenja (troškove parničnog postupka) iz izvršne isprave na osnovu koje je pokrenuto izvršenje, odnosno u odnosu na potraživanje troškova parničnog postupka u iznosu od 1.500,00 KM. Naime, rok za prinudno izvršenje propisan odredbom člana 406. Zakona o parničnom postupku odnosi se samo na izvršenje određene radnje zbog smetanja posjeda, ali ne i na izvršenje radi naplate troškova parničnog postupku, obzirom da se naplatom troškova parničnog postupka ne ostvaruje posesorna zaštita, koja, za razliku od petitorne, svoje opravdanje ima samo ako se ostvaruje u jednom relativno kratkom roku, kako je to i određeno odredbom člana 406. Zakona o parničnom postupku, pa imajući u vidu navedeno pravo na prinudno izvršenje troškova parničnog postupka, a u skladu sa odredbom člana 379. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85 i 57/89 – u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima) kojom je propisano da sva potraživanja koja su utvrđena pravosnažnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa ili poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom zastarijevaju za deset godina, pa i ona za koja zakon inače predviđa kraći rok zastarjelosti, tražilac izvršenja može ostvariti u navedenom roku od deset godina koji je propisan odredbom člana 379. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima. Dakle, prvostepeni sud nije mogao primjenom roka iz odredbe člana 406. Zakona o parničnom postupku, postupak izvršenja obustaviti, ukinuti sve provedene radnje i prijedlog za dozvolu izvršenja odbaciti kao neblagovremen, u odnosu na troškove parničnog postupka (novčano potraživanje) u iznosu od 1.500,00 KM, a koji potiču iz izvršne isprave na osnovu koje je podnesen prijedlog za dozvolu izvršenja.

Takođe, kako je odredbom člana 18. stav 4. Zakona o izvršnom postupku propisano da je izvršenik dužan tražiocu izvršenja nadoknaditi troškove koji su bili potrebni za izvršenje, a kako je u konkretnom slučaju izvršni postupak iniciran i

prouzrokovan od strane izvršenika, obzirom da isti u ostavljenom roku nije izvršio radnju određenu izvršnom ispravom, niti je u ostavljenom roku tužiocu (ovdje tražiocu izvršenja) platio troškove parničnog postupka u iznosu od 1.500,00 KM, po ocjeni ovog suda, izvršenik je dužan tražiocu izvršenja nadoknaditi i troškove žalbenog postupka u iznosu od 150,00 KM."

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 I 080995 18 Gž od 25.05.2018. g.)

Troškovi parničnog postupka

Član 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

SVRHA OSLOBAĐANJA OD POLAGANJA PREDUJMA ZA TROŠKOVE BEZ KOJIH SE PARNICA NE MOŽE VODITI I OKONČATI JESTE DOSTUPNOST GRAĐANA SUDU RADI PRUŽANJA PRAVNE ZAŠTITE I U SLUČAJU DA SUD ODBIJE SIROMAŠNU STRANKU OSLOBODITI OD POLAGANJA PREDUJMA TROŠKOVA PRIVREMENOG ZASTUPNIKA, NIJE UPITNO DA ĆE POSTOJATI KRŠENJE PRAVA NA PRISTUP SUDU, ZAGARANTIRANO ODREDBOM ČLANA 6. EVROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA.

Iz obrazloženja:

„U žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja, kroz istaknute žalbene razloge i navode, kako je gore navedeno, tužiteljica u bitnom tvrdi da joj je pobijanom odlukom prvostepenog suda onemogućen pristup sudu.

Kod sadržaja odredaba na koje se pozvao prvostepeni sud, da bi se omogućio tužiteljici pristup sudu (u pogledu rješavanja konkretnog spora) koje joj je pravo garantirano članom 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, ovaj sud nalazi da odluku o molbi (prijedlogu) tužiteljice valja donijeti direktnom primjenom Europske konvencije.

Naime, tačno je da prema odredbi člana 134. Zakona o parničnom postupku oslobađanje od plaćanja troškova postupka obuhvaća oslobađanje od plaćanja taksi i polaganje predujma za troškove svjedoka, vještaka, uviđaja, prevođenja i sudskih oglasa, i to one stranke „koja prema svom općem imovnom stanju nije u mogućnosti snositi te troškove bez štete za nužno izdržavanje svoje i svoje obitelji“. A, to znači da se time omogućava građanima lošeg (slabijeg) imovnog stanja jednak pristup sudu u ostvarivanju pravne zaštite zbog povrijeđenih ili ugroženih subjektivnih prava u parničnom postupku, koji bi u protivnom bili prisiljeni odustati od zahtjeva za ostvarenje (zaštitu) svojih prava za koje smatraju da im pripadaju, ili da su im povrijeđena.

Dakle, svrha oslobađanja od polaganja predujma za troškove bez kojih se parnica ne može voditi i okončati jeste dostupnost građana parničnom postupku (sudu) radi pružanja pravne zaštite i u slučaju da sud odbije siromašnu stranku osloboditi od polaganja predujma za izdatak u povodu parničnog postupka (bez kojeg se parnični postupak ne može voditi i okončati), nije upitno da će postojati kršenje

prava na pristup sudu, zagarantirano odredbom člana 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Prema tome i odbijanjem molbe (prijedloga) tužiteljice u postupku u kome je tražila sudsku zaštitu, da se oslobodi od polaganja predujma troškova privremenog zastupnika postavljenog tuženoj O.Š. (a bez predujma troškova privremeni zastupnik neće zastupati tuženu O.Š. i parnični postupak sud ne može voditi i donijeti odluku o tužbenom zahtjevu), povrijeđeno je njeno pravo pristupa sudu, iz člana 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Stoga, a imajući u vidu da dokazi u spisu predmeta govore o teškom socijalnom, zdravstvenom i materijalnom statusu tužiteljice (utvrđeno joj je pravo na stalnu novčanu pomoć, kućnu njegu i pomoć u kući, organiziranu prehranu) koji joj ne daje mogućnost plaćanja bilo kakvih troškova, i pored toga što gore pomenutom odredbom člana 134. Zakona o parničnom postupku nije obuhvaćeno oslobađanje od polaganja predujma za troškove privremenog zastupnika, mora se tužiteljica osloboditi te obveze, kako bi sud mogao voditi parnični postupak i odlučiti o tužbenom zahtjevu. U protivnom, povrijeđeno je pravo tužiteljice na pristup sudu. ...

Kako se, sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine (član II, stav 2.) Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda zajedno sa njenim protokolima „direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini“ i „imaju prioritet nad svim ostalim zakonima“ i kako je u bitnom na to ukazala i tužiteljica u žalbi protiv prvostepenog rješenja, ovaj sud je, pošto je zaključio da je prvostepenim rješenjem povrijeđeno tužiteljici pravo pristupa sudu, primjenom odredbe člana 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, na osnovu odredbe člana

357. tačka c) Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine žalbu tužiteljice uvažio kao osnovanu i prvostepeno rješenje preinačio kao u izreci ovog rješenja.“

(Rješenje Apelacionog suda Brko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 118456 18 Gž od 06.05.2019. g.)

111.

Nadležnost suda

Član 101. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine

**SUD JE NADLEŽAN DA ODLUČUJE O ZAHTJEVU TUŽITELJA DA MU TUŽENI
UPLATI PRIPADAJUĆE DOPRINOSE ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO
OSIGURANJE NA RAČUN FEDERALNOG ZAVODA ZA PENZIJSKO I
INVALIDSKO OSIGURANJE.**

Iz obrazloženja:

„Prvostepeni sud je odbio prigovor tuženog o nenadležnosti suda da odlučuje o predmetnom tužbenom zahtjevu kao neosnovan, jer predmet tužbenog zahtjeva nije kontrola i naplata doprinosa PIO, već dug tuženog prema tužiocu po osnovu neplaćanja doprinosa za PIO za period od 01.01.2009. g. do 15.12.2013. g.. Isti prigovor tuženi je i u žalbi istakao, koji prigovor je, i po ocjeni ovog suda,

neosnovan, pa je prvostepeni sud pravilno odlučio kada je odbio prigovor tuženog o nenadležnosti suda da odlučuje o predmetnom zahtjevu tužioca, a u vezi toga je i Ustavni sud Bosne i Hercegovine zauzeo identičan stav u svojoj odluci broj AP- 311/04.

Pobijanom presudom prvostepenog suda, usvojen je tužbeni zahtjev tužioca iz razloga datih u obrazloženju te presude, koji se svode na to da je prvostepeni sud nakon ocjene izvedenih dokaza utvrdio da tuženi nije uplaćivao doprinose za tužioca Fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje za period od 01.01.2009. g. do 15.12.2013. g., tj. do otkaza ugovora o radu i da, prema nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke B. R., potraživanje tužioca prema tuženom po tom osnovu iznosi 6.026,76 KM. Žalbom tuženog ne dovodi se u pitanje visina utvrđenog iznosa, niti je upitno da se taj iznos odnosi na period od 01.01.2009. g. do 15.12.2013. g., kada je tužilac radio kod tuženog.

U žalbi tuženi je naveo da: „iako među strankama nije sporno da za period od 01.01.2009. g. do 15.12.2013. g. tuženi kao poslodavac nije izvršio uplatu doprinosa po osnovu penzijskog-invalidskog osiguranja na isplaćene neto plate, u toj situaciji (u slučaju neplaćanja doprinosa u roku) nadležna Poreska uprava donosi rješenje o prinudnoj naplati, a isti organ je nadležan da provodi nadzor nad obračunavanjem i plaćanjem doprinosa iz plate i na platu“. Dakle, tuženi ne dovodi u pitanje utvrđene odlučne činjenice za ovaj spor da je tužilac u spornom periodu (od 01.01.2009. g., pa do 15.12.2015. g.) bio u radnom odnosu kod tuženog, da tuženi nije izvršio uplatu doprinosa nadležnom Fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje za tužioca (pravdao se blokadom računa kod svojih poslovnih banaka), niti se iznos koji je utvrdio vještak ekonomske struke dovodi u pitanje, nego tuženi osporava nadležnosti suda da o tome odlučuje, jer je, po tuženom, za to nadležna Poreska uprava Federacije Bosne i Hercegovine. “

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 095847 17 Gž od 30.01.2018. g.)

VANPARNIČNI POSTUPAK

Neblagovremeno podnesena žalba

Član 18. stav 3. Zakona o vanparničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

U VANPARNIČNOM POSTUPKU DRUGOSTEPENI SUD MOŽE ODLUČITI I O NEBLAGOVREMENO PODNESENOJ ŽALBI, ALI POD USLOVOM DA SE TIME NE VRIJEĐAJU PRAVA DRUGIH LICA KOJA SE ZASNIVAJU NA PRVOSTEPENOM RJEŠENJU.

Iz obrazloženja:

„Pošto je predlagač žalbu podnio poslije roka od osam dana propisanom u članu 16. Zakona o vanparničnom postupku za izjavljivanje žalbe, to je žalba predlagača podnesena neblagovremeno.

Istina, odredbom člana 18. stav 3. istog Zakona propisano je pravilo po kojem drugostepeni sud može odlučiti i o neblagovremeno podnesenoj žalbi, ali pod uslovom da se time ne vrijeđaju prava drugih lica koja se zasnivaju na tom rješenju, pa obzirom na prirodu predmetnog postupka jasno je da nije ispunjen zakonski preduslov da se po predmetnoj žalbi meritorno odluči.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 V 084575 17 Gž 2 od 10.01.2018. g.)

IZVRŠNI POSTUPAK

Ograničenje sredstava i predmeta izvršenja

Član 9. stav 3. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 39/13)

UKOLIKO JE PRVI POKUŠAJ PLJENIDBE POKRETNIH STVARI IZVRŠENIKA BIO BEZUSPJEŠAN SUD ĆE, POSTUPAJUĆI PO PRIJEDLOGU TRAŽIOCA IZVRŠENJA, RJEŠENJEM DOZVOLITI PROMJENU SREDSTVA I PREDMETA IZVRŠENJA, TAKO ŠTO ĆE ODREDITI IZVRŠENJE NA NOVOM SREDSTVU I PREDMETU IZVRŠENJA, A ISTOVREMENO ĆE OBUSTAVITI IZVRŠENJE NA POKRETNIM STVARIMA IZVRŠENIKA.

Iz obrazloženja:

„Prvostepeni sud je rješenjem broj 96 0 I 081509 14 I od 29.09.2017. g., primjenom odredbe člana 9. stav 3. i 5. Zakona o izvršnom postupku, usvojio prijedlog tražioca izvršenja i dozvolio promjenu predmeta i sredstva izvršenja tako što će se izvršenje, radi naplate novčanog potraživanja tražioca izvršenja, provesti na nekretninama izvršenika zabilježbom rješenja o dozvoli izvršenja utvrđivanjem vrijednosti, procjenom i prodajom nekretnina upisanih u z.k. ul. br. k.o. B. i z.k. ul. br. G. na upisanom suvlasničkom udjelu izvršenika od 1/16, dok je stavom I izreke istog rješenja prvostepeni sud obustavio izvršenje na pokretnim stvarima izvršenika određeno rješenjem o izvršenju broj 96 0 I 081509 14 I od 22.12.2014. g..

Odluka prvostepenog suda je pravilna.

Naime, odredbom člana 9. stav 3. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta BiH propisano je da ako se izvršno rješenje o izvršenju na određenom predmetu ili sredstvu ne može provesti, tražilac izvršenja može radi namirenja istog potraživanja predložiti novo sredstvo ili predmet izvršenja o čemu će sud odlučiti rješenjem. U tom slučaju sud će donijeti novo

rješenje o izvršenju, nastaviti sa izvršenjem na temelju tog rješenja o izvršenju, a obustaviti izvršenje određeno prethodnim rješenjem o izvršenju, dok je stavom 5. istog člana Zakona o izvršnom postupku, propisano da ako je naknadno saznao informacije na osnovu kojih se može doći do efikasnijeg izvršenja, tražilac izvršenja može, radi namirenja istog potraživanja predložiti novo sredstvo ili predmet izvršenja, a Osnovni sud će o tome odlučiti rješenjem, te ukoliko smatra da je takav prijedlog opravdan, postupit će u skladu sa stavom 3. ovog člana.

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 I 081509 17 Gž od 12.01.2018. g.)

114.

Privremena mjera – nedopuštenost revizije

Član 17. i članovi 270. do 284. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

KADA SE PO PRIJEDLOGU STRANKE ODREDI PRIVREMENA MJERA PROTIV RJEŠENJA O ODREĐIVANJU SE NE MOŽE IZJAVITI REVIZIJA JER SUD O

ODREĐIVANJU PRIVREMENE MJERE ODLUČUJE PO PRAVILIMA IZVRŠNOG POSTUPKA PROPISANIM ZAKONOM O IZVRŠNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE, A ČLANOM 17. OVOG ZAKONA ODREĐENO JE „DA PROTIV PRAVOSNAŽNOG RJEŠENJA DONESENOG U POSTUPKU IZVRŠENJA I OBEZBJEĐENJA NIJE DOPUŠTENA REVIZIJA“.

Iz obrazloženja:

„Ovaj sud je utvrđujući postojanje pretpostavki da, saglasno odredbi člana 350 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odluči o osnovanosti revizije koju je protiv rješenja Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 102635 17 Mož od 28.07.2017. g. izjavio predlagač obezbjeđenja našao da reviziju predlagača obezbjeđenja O.d.o.o.B. valja odbaciti, iz slijedećih razloga.

Naime, o izdavanju odnosno o određivanju privremene mjere sud odlučuje prema pravilima izvršnog postupka i to prema odredbama članova 270 do 284 Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 39/13 i 47/17) kojima je regulisano predlaganje privremene mjere i određivanje privremene mjere radi obezbjeđenja novčanog potraživanja i radi obezbjeđenja novčanog potraživanja, a prema Zakonu o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije propisana mogućnost izjavljivanja revizije, kao vanrednog pravnog lijeka, protiv pravosnažnih rješenja donesenih u izvršnom postupku jer je odredbom člana 17 ovog zakona regulisano „da protiv pravosnažnog rješenja donesenog u postupku izvršenja i obezbjeđenja nije dopuštena revizija“.

Kod navedenog revizijsko vijeće je, primjenom člana 356 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučilo kao u izreci ovog rješenja jer revizija koju je predlagač obezbjeđenja izjavio protiv rješenja Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 102635 17 Mož od 28.07.2017. g. (kojim rješenjem je pravosnažno odlučeno o privremenoj mjeri čije određivanje je predložio predlagač), nije dopuštena."

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 P 102635 17 Rev od 08.02.2018. g.)

Prijedlog za izvršenje

Član 43. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 39/13)

AKO JE PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE PODNESEN NA OSNOVU IZVRŠNE ODLUKE SUDA IZ KOJE JE MOGUĆE JASNO IDENTIFIKOVATI TRAŽIOCA IZVRŠENJA I IZVRŠENIKA, ONDA IZOSTANAK JEDINSTVENOG MATIČNOG BROJA IZVRŠENIKA U PRIJEDLOGU ZA IZVRŠENJE NE PREDSTAVLJA NEDOSTATAK ZBOG KOJEG SE NE BI MOGLO POSTUPITI PO TOM PRIJEDLOGU.

Iz obrazloženja:

„Međutim, kako je u konkretnom slučaju ovaj izvršni postupak proistekao iz parničnog postupka, odnosno prijedlog za dozvolu izvršenja podnesen je na osnovu izvršne isprave, presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 077939 14 P od 19.09.2016. g., koja je potvrđena presudom Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 077939 16 GŽ od 23.02.2017.

g., a iz kojih je moguće jasno identifikovati tražioca izvršenja i izvršenike, te kako prijedlog za dozvolu izvršenja podnesen dana 11.07.2017. g. sadrži zahtjev za izvršenje u kome je naznačena izvršna isprava, tražilac izvršenja i izvršenici, potraživanje čije se ostvarenje traži, sredstvo kojim izvršenje treba provesti kao i predmet izvršenja, onda nije bilo neophodno da prvostepeni sud zaključkom od 17.07.2017. g. poziva tražioca izvršenja da u ostavljenom roku od 30 dana dostavi jedinstvene matične brojeve izvršenika, odnosno uredi prijedlog za izvršenje u skladu sa odredbom člana 43. Zakona o izvršnom postupku.

Dakle, izostanak jedinstvenog matičnog broja izvršenika u konkretnom slučaju ne predstavlja nedostatak uslijed kojeg nije bilo moguće postupiti po navedenom prijedlogu za dozvolu izvršenja od 11.07.2017. g..“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 I 104876 17 GŽ od 25.01.2018. g.)

116.

Rješenje o izvršenju

Član 47. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

U SLUČAJU KADA PROTIV RJEŠENJA O IZVRŠENJU DONESENOG NA OSNOVU VJERODOSTOJNE ISPRAVE NIJE IZJAVLJEN PRIGOVOR (A IZ NEKIH DRUGIH RAZLOGA JE DOŠLO DO OBUSTAVE IZVRŠNOG POSTUPKA), DIO RJEŠENJA O IZVRŠENJU KOJIM JE NALOŽENO IZVRŠENIKU DA NAMIRI POTRAŽIVANJE TRAŽIOCA IZVRŠENJA I KOJI JE POSTAO PRAVOSNAŽAN (DRUGI DIO RJEŠENJA O IZVRŠENJU DONESENOG NA OSNOVU VJERODOSTOJNE ISPRAVE), IMA SVOJSTVO IZVRŠNE ISPRAVE NA OSNOVU KOJE SE MOŽE PONOVO U DRUGOM POSTUPKU PODNIJETI PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE.

Iz obrazloženja:

„Naime, u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku postoji mogućnost podnošenja prijedloga za dozvolu izvršenja na osnovu izvršne i vjerodostojne isprave, pa je tako, između

ostalog, odredbom člana 47. stav 3. Zakona o izvršnom postupku propisano da će sud rješenjem o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave odrediti izvršenje radi ostvarenja tih potraživanja (tačka 1.) i obavezati izvršenik da u roku od osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri dana po prijemu rješenja, namiri potraživanje, zajedno sa odmjerenim troškovima (tačka 2.), dok je odredbom člana 62. stav 8. Zakona o izvršnom postupku propisano da ako se rješenje o izvršenju pobija samo u dijelu kojim je određeno izvršenje, daljnji postupak nastaviti će se kao postupak po prigovoru protiv rješenja o izvršenju donesenog na osnovu izvršne isprave, a stavom 9. istog člana Zakona o

izvršnom postupku propisano je da ako se prigovor iz prethodnog stava ovog člana prihvati, dio rješenja o izvršenju kojim je izvršeniku naloženo da namiri potraživanje ima svojstvo izvršne isprave na osnovu koje se može ponovo tražiti izvršenje.

Dakle, rješenje o izvršenju doneseno na osnovu vjerodostojne isprave sastoji se iz dva dijela, prvog kojim je određeno izvršenje radi prinudne naplate potraživanja tražioca izvršenja određenim sredstvom na određenom predmetu izvršenja i drugog dijela kojim je obavezan izvršenik da u roku od osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri dana po prijemu rješenja, namiri potraživanje. Ukoliko izvršenik izjavi prigovor kojim pobija prvi dio rješenja o izvršenju donesenog na osnovu vjerodostojne isprave, drugi dio rješenja o izvršenju koji je postao pravosnažan i kojim je naloženo izvršeniku da u roku osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri dana po prijemu rješenja, namiri potraživanje tražioca izvršenja, zajedno sa odmjerenim troškovima, ima svojstvo izvršne isprave na osnovu koje se može ponovo tražiti izvršenje.

Imajući u vidu navedene odredbe Zakona o izvršnom postupku primjenom instituta argumentum a contrario može se zaključiti da i u slučaju kada protiv rješenja o izvršenju donesenog na osnovu vjerodostojne isprave nije izjavljen prigovor (a iz nekih drugih razloga je došlo do obustave izvršnog postupka), dio rješenja o izvršenju kojim je naloženo izvršeniku da namiri potraživanje tražioca izvršenja i koji je postao pravosnažan (drugi dio rješenja o izvršenju donesenog na osnovu vjerodostojne isprave), ima svojstvo izvršne isprave na osnovu koje se može ponovo u drugom postupku podnijeti prijedlog za izvršenje.

Kako je u konkretnom slučaju tražilac izvršenja podnio prijedlog za dozvolu izvršenja dana 29.01.2014. g. na osnovu pravosnažnog rješenja o izvršenju broj Ip-372/04 od 11.08.2004. g. (rješenja o izvršenju donesenog na osnovu vjerodostojne isprave protiv kojeg izvršenik nije izjavio prigovor, a izvršni postupak u tom predmetu obustavljen je iz razloga što je i pri drugom pokušaju pljenidbe konstatovano da izvršenik ne posjeduje pokretnu imovinu koja bi mogla biti predmet pljenidbe), dakle na osnovu isprave koja se ima smatrati izvršnom ispravom, onda po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud imajući u vidu sve gore navedeno, nije mogao pobijanim rješenjem prijedlog tražioca izvršenja odbaciti."

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 I 076094 18 Gž od 16.10.2018. g.)

117.

Razlozi za prigovor

Član 59. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 39/13)

**NEOTKLONJIVE PROCESNE SMETNJE PARNIČNOG POSTUPKA
LITISPENDENCIJA I PRESUĐENA STVAR NEMAJU SHODNU PRIMJENU U
POSTUPKU IZVRŠENJA.**

Iz obrazloženja:

„Prije svega valja istaći da neotklonjive procesne smetnje parničnog postupka litispendencije i presuđena stvar nemaju shodnu primjenu u postupku izvršenja, obzirom da Zakon o izvršnom postupku ne poznaje litispendenciju i presuđenu stvar u smislu Zakona o parničnom postupku, pa u skladu sa navedenim neosnovano izvršenik u žalbi navodi da je „i ranije tražilac izvršenja započinjao izvršenje na nekretnini (porodičnoj kući) izvršenika u predmetu pod brojem 96 0 I 046838 15 I 2 i da je taj postupak odlagan i na kraju obustavljen, te da u ovom postupku tražilac izvršenja ponovo započinje postupak izvršenja na identičnom predmetu izvršenja, što je mimo svakog dogovora između stranaka“, odnosno, isti navodi nisu od uticaja na mogućnost pokretanja izvršnog postupka na predmetnim nekretninama izvršenika, a radi namirenja postojećeg duga tražioca izvršenja.

Nadalje, odredbom člana 59. stav 1. Zakona o izvršnom postupku propisano je da se prigovor protiv rješenja o izvršenja može podnijeti iz razloga koji sprečavaju izvršenje, a naročito (tačka 4.) ako su se stranke, javnom ili po zakonu ovjerenom ispravom sastavljenom nakon nastanka izvršne isprave, sporazumjele da neće na osnovu izvršne isprave, trajno ili za određeno vrijeme tražiti izvršenje.

Navodi iz žalbe izvršenika, da je sa tražiocem izvršenja postigao dogovor u pogledu načina izmirenja predmetnog duga (da tražilac izvršenja na ime neizmirenog duga kupi poslovni prostor čiji je suvlasnik izvršenik sa dijelom od 1/2, te „da se krene u reprogram kredita“), ne predstavlja jedan od razloga za prigovor koji sprečavaju izvršenje propisan odredbom člana 59. Zakona o izvršnom postupku, obzirom da izvršenik u žalbi samo paušalno navodi da sa tražiocem izvršenja postoji navedeni sporazum bez dostavljanja javne ili po zakonu ovjerene isprave kojom bi eventualno dokazao postojanje sporazuma sa tražiocem izvršenja.

Takođe, navodi iz žalbe izvršenika da „opravdano sumnja da punomoćnik tražioca izvršenja nema ovlašćenja za preduzimanje izvršnih radnji u ovom postupku, budući da se iste preduzimaju mimo sporazuma stranaka“, nisu jedan od razloga za prigovor koji sprečavaju izvršenje propisan odredbom člana 59. Zakona o izvršnom postupku, odnosno isti nisu od uticaja na pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 I 106170 18 GŽ od 25.01.2018. g.)

ZEMLJIŠNOKNJIŽNI POSTUPAK

Odlučivanje o zahtjevu za uknjižbu

Član 30. stav 3. i član 107. stav 2. Zakona o registru zemljišta i prava na zemljištima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

**POSTOJANJE PREDBILJEŽBE PRAVA VLASNIŠTVA NA PREDMETNOJ
PARCELI U VRIJEME KADA JE PODNESEN ZAHTJEV ZA UKNJIŽBU
ZAKONSKE HIPOTEKE NA TOJ PARCELI, NE UTIČE NA POSTUPAK
UKNJIŽBE ZAKONSKE HIPOTEKE.**

Iz obrazloženja:

„Tačno je u žalbi navedeno da je na parceli broj 686/2 izvršena predbilježba prava vlasništva u korist T.G., a što proizilazi iz zk. ul. broj 174 k.o. G., pa iako je predbilježba izvršena prije podnesenog zahtjeva Direkcije za finansije za uknjižbu zakonske hipoteke, kako je u žalbi navedeno, to za ovaj postupak nema značaj, kod toga da je u zk. ul. broj 174 k.o. G. upisan

kao vlasnik te parcele T.S., a što je u skladu sa odredbom člana 40. Zakona o registru zemljišta, jer saglasno toj odredbi upis u zemljišnu knjigu može se izvršiti samo protiv lica koje je u času podnošenja prijedloga za upis upisano u zemljišnoj knjizi kao nosilac prava na koji se upis odnosi. Inače, predbilježba je upis kojim se knjižna prava stiču, prenose, ograničavaju ili prestaju samo pod uslovom da se upis naknadno opravda i samo u obimu u kojem naknadno bude opravdan (član 30. stav 3. Zakona o registru zemljišta).“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 Dn 002063 17 Gž od 12.01.2018. g.)

119.

Naknada za eksproprijisanu nekretninu i uknjižba prava vlasništva

Član 47. Zakona o eksproprijaciji nekretnina u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine

ZA UKNJIŽBU PRAVA VLASNIŠTVA NA EKSPROPRIANIM NEKRETNINAMA NIJE RELEVANTNO DA LI JE KORISNIK EKSPROPRIJACIJE PLATIO NAKNADU ZA EKSPROPRISENE NEKRETNINE, VEĆ SAMO DA LI JE RJEŠENJE O EKSPROPRIJACIJI POSTALO PRAVOSNAŽNO.

Iz obrazloženja:

„Kako je odredbom člana 47. Zakona o eksproprijaciji nekretnina u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (”Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine” broj 26/04, 19/07, 2/08, 19/10 i 15/11) propisano da se uknjižba prava vlasništva i drugih stvarnih prava na eksproprijisanoj nekretnini vrši na osnovu pravosnažnog rješenja o eksproprijaciji (stav 1.) i da zahtjev za uknjižbu mogu podnijeti korisnik eksproprijacije ili prijašnji nosilac stvarnog prava na eksproprijisanoj nekretnini (stav 2.), onda su neutemeljeni navodi žalbe kojima se ukazuje da je pobijano rješenje preuranjeno i nezakonito jer korisnik eksproprijacije nije isplatio naknadu (nije

postignut dogovor o visini naknade u upravnom postupku pa se ista utvrđuje u sudskom postupku), a kod toga da je prvostepeni sud dozvolio predmetni upis nakon što je utvrdio da je zahtjev za uknjižbu podnio ovlašteni predlagač (korisnik eksproprijacije), pravni osnov i tačnu oznaku nekretnina i prava za koje se uknjižba zahtijeva.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 Dn 002066 18 Gž od 29.01.2018. g.)

OSTAVINSKI POSTUPAK

Prihvatanje nasljednog dijela

Član 10.,11. i 133. Zakona o nasljeđivanju SR BiH

**PRVOSTEPENI SUD JE PRAVILNO PRIMIJENIO MATERIJALNO PRAVO KADA
JE PRIPADAJUĆI (ZAKONSKI) DIO IMOVINE URUČIO MLDB. ZAKONSKOM
NASLJEDNIKU, KOJI JE PUTEM ZAKONSKOG ZASTUPNIKA UREDNO
OBAVIJEŠTEN O ROČIŠTU NA KOJEM SE RASPRAVLJA ZAOSTAVŠTINA, PA
KAKO SE NIJE ODAZVAO POZIVU SUDA, IAKO JE UREDNO OBAVIJEŠTEN,
NITI DOSTAVIO NASLJEDNIČKU IZJAVU, IMA SE SMATRATI DA SE
PRIHVATA SVOG NASLJEDNOG DIJELA KOJI MU PO ZAKONU PRIPADA NA
IMOVINI OSTAVITELJA.**

„Protiv navedenog rješenja blagovremenu žalbu je izjavio zakonski zastupnik mldb. nasljednika, otac K.M., ne navodeći određeno razloge zbog kojih pobija prvostepeno rješenje, ali sadržajno ukazujući da ga predmetna imovina ne interesuje, što bi upućivalo da se ne prihvata nasljedstva na imovini ostaviteljice, kao niti da zna šta predstavlja predmet zaostavštine.

Žalba nije osnovana.

Kako je naprijed navedeno, pobijanim rješenjem je raspravljena zaostavština ostaviteljice, utvrđen predmet zaostavštine (pokretna imovina), te je ista uručena zakonskim nasljednicima, pa između ostalog i mldb. K.N., koji se nije odazivao na pozive suda, odnosno njegov zakonski zastupnik, a shodno odredbi člana 133 Zakona o nasljeđivanju SR Bosne i Hercegovine („Službeni list SR Bosne i Hercegovine“, broj 7/80 i 50/80) kojom odredbom je propisano da zaostavština umrle osobe prelazi po sili zakona na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti.

Prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je pripadajući (zakonski) dio imovine uručio zakonskom nasljedniku, mldb. K.N. koji je putem zakonskog zastupnika uredno obaviješten o ročištu na kojem se raspravljala zaostavština, pa kako se nije odazvao pozivu suda, iako je uredno obaviješten, niti dostavio nasljedničku izjavu, ima se smatrati da se prihvata svog nasljednog dijela koji mu po zakonu pripada (član 10, 11 i 133 Zakona o nasljeđivanju) na imovini ostaviteljice, koja je na jasan način utvrđena stavom I pobijanog rješenja.

Navodi iz žalbe iz kojih se isčitava i da zakonski zastupnik mldb. nasljednika nije zainteresovan za predmetnu imovinu ne utiču na pravilnost i zakonitost prvostepenog rješenja, obzirom da je odredbom člana 243 stav 2 Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 23/07) propisano da samo sa odobrenjem organa starateljstva roditelji mogu preduzimati pred sudom ili drugim organima procesne radnje koje se odnose na imovinu djeteta (a to je i imovina koja mu pripada po Zakonu o nasljeđivanju), što znači da zakonski zastupnik mldb. nasljednika se mogao odreći nasljedstva, ali tek sa pribavljenim odobrenjem organa starateljstva.

Međutim, nije na odmet istaći da zakonski zastupnik (otac mldb. nasljednika) takvu izjavu može dati u postupku diobe, odnosno uručenja imovine uz saglasnost organa starateljstva.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 O 059560 18 Gž od 12.12.2018. g.)

121.

Odricanje od nasljedstva/ustupanje nasljednog dijela i dopunsko rješenje o nasljeđivanju
Član 240. Zakona o nasljeđivanju SR BiH

**AKO RJEŠENJE O NASLJEĐIVANJU SADRŽI IZJAVU NASLJEDNIKA O
ODRICANJU OD NASLJEDSTVA ILI IZJAVU O USTUPANJU NASLJEDNOG
DIJELA SUNASLJEDNIKU U VEZI SA IMOVINOM O KOJOJ SE RASPRAVLJA,
TO NE ZNAČI DA ĆE SE UČINAK TE IZJAVE ODNOSITI I NA NAKNADNO
PRONAĐENU IMOVINU.**

Iz obrazloženja:

„Prvostepeni sud je pobijanim rješenjem, bez raspravljanja, naknadno pronađenu imovinu ostaviteljice B.R. upisanu u zk.ul.br. 46 k.o.l. SP u dijelu od 1/12 i upisanu u zk.ul.br. 50 k.o. l. SP u dijelu od 1/12, uručio, a na osnovu pravosnažnog rješenja ostavinskog suda od

08.06.2015. g., zakonskom nasljedniku sinu ostaviteljice B.P. u dijelu od 1/1, pozivajući se na odredbu člana 135. stav 1. Zakona o vanparničnom postupku.

Odredbom člana 135 stav 1 Zakona o vanparničnom postupku propisano je da će po pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju naknadno pronađena imovina za koju se u vrijeme donošenja rješenja nije znalo da pripada zaostavštini raspodijeliti novim rješenjem na osnovu ranije donesenog rješenja o nasljeđivanju (dopunsko rješenje), dok je istom zakonskom odredbom stav 4 propisano da će sud prije raspravljanja naknadno pronađene imovine pozvati nasljednike koji su se odrekli od nasljeđa da se u određenom roku izjasne da li ostaju kod odricanja ili traže da im se prizna pravo na nasljeđe na naknadno pronađenoj imovini.

Isto pravilo sadržano je i u odredbi člana 240 Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“ broj 7/80 i 15/80).

U smislu navedenih zakonskih odredbi jasno je da se izjava o odricanju od nasljedstva u toku ostavinskog postupka ne odnosi na naknadno pronađenu imovinu, a prema ustaljenoj sudskoj praksi, takođe i izjava kojom se drugom sunasljedniku ustupa nasljedni dio se ne odnosi na naknadno pronađenu imovinu.

To znači da, ako neko rješenje o nasljeđivanju sadrži izjavu nekog nasljednika o odricanju od nasljedstva ili izjavu o ustupanju nasljednog dijela sunasljedniku u vezi sa imovinom o kojoj se raspravlja to ne znači da će se učinak te izjave odnositi i na neku naknadno pronađenu imovinu, s tim što se naknadno pronađenom imovinom smatra sva ona imovina ostavitelja koja nije obuhvaćena pravosnažnim rješenjem o nasljeđivanju, bez obzira na to da li se za vrijeme vođenja ostavinske

rasprave znalo da ona postoji i da je dio ostavinske mase ili ne, o čemu se takođe izjašnjavaju nasljednici.

Obzirom da prvostepeni sud kao ostavinski sud prilikom donošenja pobijanog rješenja nije postupio u skladu s gore navedenim zakonski odredbama, to je žalba nasljednice M.Lj. osnovana (čije dejstvo se proteže i na ostale zakonske nasljednike), pa je odlučeno primjenom odredbe člana 344 stav 1 tačka 3 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH, kao u izreci ovog rješenja.

U nastavku postupka, a u skladu sa iznesenim primjedbama u ovom rješenju, prvostepeni sud će ukloniti ukazane nedostatke na način što će pozvati zakonske nasljednike da se izjasne u pogledu naknadno pronađene imovine, te cijeneći sadržaj izjava iz prethodnog postupka, novim rješenjem odlučiti o prijedlogu nasljednika za raspoređivanje naknadno pronađene imovine, za koji će dati potpune i jasne razloge.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 O 077476 18 Gž od 08.08.2018. g.)

UPRAVNO PRAVO

Pribavljanje licenci u entitetima

Član 53. stav 2. Zakona o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

**KADA ODGOVARAJUĆU LICENCU NIJE MOGUĆE PRIBAVITI NA PODRUČJU
BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE ZBOG NEPOSTOJANJA
ODGOVARAJUĆE REGULATIVE, ONDA ORGANI UPRAVE PRILIKOM
DONOŠENJA PRVOSTEPENOG UPRAVNOG AKTA MOGU NALOŽITI**

**PRIBAVLJANJE LICENCE U JEDNOM OD ENTITETA OBZIROM DA JE
ČLANOM
53. STAV 2. ZAKONA O SIGURNOSTI I ZAŠTITI ZDRAVLJA RADNIKA NA
RADU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE PROPISANO DA
LICENCE IZDATE U JEDNOM OD ENTITETA VAŽE U BRČKO DISTRIKTU
BOSNE I HERCEGOVINE.**

Iz obrazloženja:

„Ovaj sud nalazi da tužena osnovano u žalbi (izjavljenoj protiv prvostepene presude) ukazuje na odredbu člana 53. stav 2. Zakona o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu, kojom je propisano da licence izdate u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine važe na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pa je njihova licenca važeći dokument kojim pravna lica dokazuju ispunjavanje uslova za obavljanje navedenih poslova, kod (nesporne) činjenice da Vlada Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nije postupila u skladu sa svojom obavezom iz odredbe člana 73. stav 1. tačka (f) Zakona o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu i donijela Pravilnik o uslovima za izdavanje licenci za obavljanje poslova sigurnosti i zaštite zdravlja, kada bi pravno lice potrebnu licencu dobilo u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Nije pravilan zaključak prvostepenog suda da je prvostepeni organ uprave (elektroenergetski inspektor) prilikom donošenja prvostepenog upravnog akta primjenjivao pravilnike (podzakonske akte) entiteta, već je tužitelj upućen da licencu, koja mu je potrebna za obavljanje prednje opisanih poslova, u situaciji kada istu nije moguće pribaviti na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (zbog nepostojanja odgovarajućeg pravilnika) pribavi u jednom od entiteta u skladu sa važećim entitetskim pravilnicima, a kod toga da je odredbom člana 53. stav 2. Zakona o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika na radu propisano da licence izdate u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine važe na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Dakle, u ovakvoj pravnoj situaciji, ukoliko tužitelj pribavi licencu u jednom od entiteta koja se izdaje na osnovu važećeg pravilnika tog entiteta i u skladu sa postupkom i uslovima koji su propisani njihovim (entitetskim) podzakonskim aktima, ona će biti priznata na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pa je stoga pogrešno utvrđenje prvostepenog suda da su organi uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, prilikom donošenja prvostepenog i konačnog upravnog akta, primjenjivali entitetske podzakonske akte.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 U 104402 17 Už od 10.01.2018. g.)

123.

Rješenje kojim se poništava prvostepeni upravni akt

Član 222. stav 2. Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

**ČINJENICA DA U DISPOZITIVU RJEŠENJA TUŽENE, KOJIM JE PONIŠTEN
PRVOSTEPENI UPRAVNI AKT JER JE DONESEN OD STRANE
NENADLEŽNOG ORGANA, NE STOJI DA ĆE SE PREDMET DOSTAVITI
NADLEŽNOM PRVOSTEPENOM UPRAVNOM ORGANU NA POSTUPANJE I
RJEŠAVANJE, NE ČINI TO RJEŠENJE NEPRAVILNIM I NEZAKONITIM.**

Iz obrazloženja:

„Naime, odredbom člana 222. stav 2. Zakona o upravnom postupku propisano je da će Apelaciona komisija, ako utvrdi da je prvostepeno rješenje donio nenadležni organ, poništiti to rješenje po službenoj dužnosti i dostaviti će predmet nadležnom organu na rješavanje.

Dakle, prilikom odlučivanja po žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog upravnog akta tužena mora, imajući u vidu gore navedenu odredbu člana 222. stav 2. Zakona o upravnom postupku, po službenoj dužnosti paziti je li prvostepeni upravni akt donio nadležni organ i mora ga po službenoj dužnosti poništiti ako utvrdi da donosilac tog akta nije bio nadležan rješavati o stvari koja je predmet tog akta, bez obzira je li to žalilac žalbom i tražio.

Kada se zbog nenadležnosti poništava prvostepeni upravni akt, tužena se ne upušta u dalje vođenje žalbenog postupka, već svoje rješenje i cijeli predmet šalje nadležnom prvostepenom upravnom organu na rješavanje, a ne organu čiji je akt poništila, jer on i nije mogao rješavati u toj stvari. Nenadležnom organu tužena treba poslati samo jedan primjerak svog rješenja radi upoznavanja kako je povodom žalbe postupljeno po njegovom rješenju.

Prema tome, pravilna primjena odredbe člana 222. stav 2. Zakona o upravnom postupku nalaže tuženoj da, u situaciji kada utvrdi da je prvostepeno rješenje donio nenadležni organ, to rješenje i poništi (što je tužena i učinila), a pitanje dostavljanja predmeta nadležnom prvostepenom upravnom organu na postupanje i rješavanje predstavlja samo pitanje provođenja rješenja kojim se poništava prvostepeni upravni akt zbog nenadležnosti, odnosno stvara obavezu tuženoj da dostavi predmet nadležnom prvostepenom upravnom organu na postupanje i rješavanje (kada utvrdi da je rješenje donio nenadležni organ).“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 U 094585 17 Už od 29.01.2018. g.)

124.

Upravni akt

Član 6. i član 7. Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

DA BI UPRAVNI AKT STEKAO SVOJSTVO KONAČNOSTI NIJE DOVOLJNO SAMO TO DA PROTIV NJEGA NEMA REDOVNOG PRAVNOG LIJEKA U UPRAVNOM

**POSTUPKU, NEGO JE NEOPHODNO I DA SE RADI O AKTU KOJIM JE Taj
POSTUPAK OKONČAN NA NAČIN DA JE ODLUČENO O NEČIJEM PRAVU,
ODNOSNO OBAVEZI TAKO DA SE TO PRAVO PRIZNAJE (UTVRĐUJE) ILI
OBAVEZA ODREĐUJE.**

Iz obrazloženja:

„Po ocjeni ovog suda, tužiteljica žalbom nije dovela u pitanje pravilnost rješenja prvostepenog suda.

Ovo stoga, jer navodima istaknutim u žalbi da je u rješenju tužene od 27.09.2016. g. data pouka o pravnom lijeku da se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana, da je tužiteljica tražila da se to rješenje poništi jer ima pravni interes da bude izabrana na navedeno radno mjesto i da ima dovoljno osnova da se o tužbi meritorno odluči, tužiteljica nije dovela u pitanje pravilan zaključak prvostepenog suda da tužbom osporeno rješenje nema svojstvo konačnog upravnog akta i da je stoga tužba podnesena prijevremeno.

Naime, saglasno odredbama člana 6. i člana 7. Zakona o upravnim sporovima, predmet upravnog spora može biti samo konačan upravni akt kojim je nadležni organ riješio o izvjesnom pravu ili obavezi građanina ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari. Dakle, da bi upravni akt stekao svojstvo konačnosti nije dovoljno samo to da protiv njega nema redovnog pravnog lijeka u upravnom postupku, nego je neophodno i da se radi o aktu kojim je taj postupak okončan na način da je odlučeno o nečijem pravu, odnosno obavezi tako da se to pravo priznaje (utvrđuje) ili obaveza određuje. S tim u vezi, potrebno je da je rješenjem u procesnopravnom smislu završeno rješavanje upravne stvari u upravnom postupku, odnosno da je okončan upravni postupak u svim njegovim fazama i da se protiv donesenog upravnog akta ne može izjaviti žalba kao redovni pravni lijek u upravnom postupku.

Budući da je tužena, rješavajući po žalbi P.I., osporenim rješenjem poništila prvostepeni upravni akt i predmet vratila prvostepenom organu uprave na ponovni postupak, upravni postupak u predmetnoj upravnoj stvari još nije okončan, pa iz tog razloga tužbom osporeno rješenje nema svojstvo konačnog upravnog akta. Rješenje čije poništenje tužiteljica traži u ovom upravnom sporu nema rješavajući karakter, jer njime nije konačno riješeno o pravu koje tužiteljica želi ishoditi u upravnom postupku, pa je prvostepeni sud pravilnom primjenom odredbe člana 23. stav 1. tačka

1) Zakona o upravnim sporovima tužbu odbacio kao prijevremenu.

Tačna je tvrdnja tužiteljice da je osporenim rješenjem tužene od 27.09.2016. g. data pouka da se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor. Međutim, ako upravni sud prilikom prethodnog ispitivanja tužbe utvrdi da nisu ispunjeni procesni uslovi za vođenje upravnog spora propisani odredbom člana 23. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, dužan je tužbu odbaciti, ne ulazeći u meritum raspravljanja po tužbi.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 U 100609 17 Už od 17.01.2018. g.)

125.

Upravni akt

Član 6. Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

ODLUKA O IZBORU I PROGLAŠENJU UČENIKA GENERACIJE NIJE UPRAVNI AKT, PA SE PROTIV TAKVOG AKTA NE MOŽE VODITI UPRAVNI SPOR.

Iz obrazloženja:

„Odredbom člana 6 Zakona o upravnim sporovima propisano je da se upravni spor može voditi samo protiv upravnog akta (stav 1), s tim da je upravni akt, u smislu navedenog zakona, akt kojim Odjeljenja Brčko distrikta i pravna i druga lica koja imaju javna ovlaštenja rješavaju o izvjesnom pravu ili obavezi građana ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari.

Dakle, da bi akt, u smislu navedene zakonske odredbe, bio upravni akt, njime se mora rješavati o određenom pravu ili obavezi građana ili pravnog lica (materijalnopravno obilježje upravnog akta), jer se rješavanjem konkretne pojedinačne situacije pojedinog lica mijenja njegova individualna pravna situacija, tako što joj se utvrđuje, ukida, smanjuje ili povećava kakvo pravo, nameće joj se obaveza ili se oslobađa obaveze.

Pri tome, pravno dejstvo rješavanja upravne stvari mora biti neposredno, odnosno donošenjem upravnog akta moraju neposredno nastupiti posljedice za stranku, pa ukoliko takvog neposrednog pravnog dejstva nema, neće se raditi o upravnom aktu. Materijalni propisi određuju kada te propise treba neposredno primijeniti i riješiti određenu upravnu stvar, na način da se stranci prizna neko pravo, utvrditi neka obaveza, odluči o nekom

pravom interesu i slično (u oblasti obrazovanja materijalni propisi predviđaju niz situacija u kojima se odlučuje o pojedinim pravima i obavezama građana od strane obrazovne institucije, pa se tako kao upravni akti prihvataju odluka o upisu studenata na fakultet, o poništenju ispita, o isključenju učenika iz škole, o gubitku prava na redovno školovanje, o prelasku učenika u drugu školu ili fakultet...).

Obzirom da donošenjem rješenja Školskog odbora Javne ustanove P.o.š.B. broj ... od 17.10.2016. g. i Odluke Nastavničkog vijeća Javne ustanove P.o.š.B. broj ... od 22.09.2016. g. nisu nastupile pravne posljedice u smislu da je tim odlukama učenik koji je izabran za učenika generacije neposredno stekao određeno pravo (ni Zakon o obrazovanju o osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ni Pravila o izboru i proglašenju učenika generacije u Javnoj ustanovi P.o.š.B., ni bilo koji drugi propis ne određuju da će učenik koji bude izabran za učenika generacije tim izborom i neposredno steći određeno pravo), onda je, po ocijeni ovog suda, pravilno i zakonito je postupio prvostepeni sud kada je, primjenom odredbe člana 23 stav 1 tačka 1 u vezi sa odredbom člana 6 stav 2 Zakona o upravnim sporovima, tužbu tužiteljice odbacio kao nedopuštenu.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 U 100768 17 Už od 29.01.2018. g.)

126.

Poništenje po pravu nadzora

Član 243. stav 1. tačka 4. Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

RJEŠENJE KOJE JE KONAČNO U UPRAVNOM POSTUPKU ĆE SE PONIŠTITI PO PRAVU NADZORA KADA JE DONESENO KAO POSLJEDICA PRITISKA ILI DRUGE NEDOPUŠTENE RADNJE, SAMO UKOLIKO ZAHTJEV ZA PONIŠTENJE SADRŽI KONKRETNE, POUZDANE I UVJERLJIVE NAVODE I DOKAZE DA JE ODREĐENA OSOBA IZVRŠILA PRITISAK, ODNOSNO PRAVNO NEDOZVOLJEN UTICAJ NA SLUŽBENU OSOBU U NADLEŽNOM ORGANU ILI NA NEKOG UČESNIKA U UPRAVNOM POSTUPKU I DA JE KAO POSLJEDICA TOG NEDOPUŠTENOG UTICAJA DONESENO RJEŠENJE ČIJE SE PONIŠTENJE PO PRAVU NADZORA ZAHTIJEVA.

Iz obrazloženja:

„Zahtjevom za poništenje rješenja Poreske uprave od 29.04.2009. g. tužitelj je od Apelacione komisije, između ostalog, tražio da navedeno rješenje poništi po pravu nadzora iz razloga propisanog odredbom člana 243. stav 1. tačka 4) Zakona o upravnom postupku, odnosno zato što je rješenje doneseno kao posljedica pritiska i radnji koje tužitelj opisuje u žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude, a za koje smatra da su nezakonite. Međutim, kako je to pravilno zaključila i tužena u obrazloženju svog rješenja, zahtjev tužitelja za poništenje navedenog rješenja Poreske uprave po pravu nadzora ne sadrži konkretne, pouzdane i uvjerljive navode i dokaze da je određena osoba izvršila pritisak, odnosno pravno nedozvoljen uticaj na službenu osobu Poreske uprave ili na nekog učesnika u upravnom postupku i da je kao posljedica tog nedopuštenog uticaja doneseno rješenje Poreske uprave od 29.04.2009. g. kojim je tužitelj brisan iz registra poreskih obveznika, niti takvo stanje stvari proizilazi iz spisa predmeta upravnog postupka koji je prethodio ovom upravnom sporu. Takođe, tužitelj nije potkrijepio dokazima ni tvrdnje da je rješenje Poreske uprave od 29.04.2009. g. doneseno kao posljedica navodnih nezakonitih radnji, na koje ukazuje u žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude, pa je pravilno postupila tužena kada je odbila zahtjev tužitelja da iz

navedenog razloga poništi sporno rješenje po pravu nadzora.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 U 099082 17 Už od 12.01.2018. g.)

127.

Upravni akt

Član 6. Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

**AKT NADLEŽNOG ORGANA O IZBORU KANDIDATA POVODOM JAVNOG
POZIVA ZA IMENOVANJE ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA FONDA
ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I
HERCEGOVINE NIJE UPRAVNI AKT PROTIV KOJEG SE MOŽE VODITI
UPRAVNI SPOR, JER SE NE RADI O UPRAVNOJ STVARI.**

Iz obrazloženja:

„Odredbom člana 6 stav 1 Zakona o upravnim sporovima propisano je da se upravni spor može voditi samo protiv upravnog akta, a u stavu 2 da upravni akt jeste akt kojim nadležni organ rješava o izvjesnom pravu ili obavezi građanina ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari. Dakle, da bi pravni akt imao svojstvo upravnog akta mora imati određena materijalnopravna obilježja, a prije svega mora se odnositi na rješavanje u upravnoj stvari o nekom konkretnom pravu ili obavezi stranke.

U konkretnom slučaju, predmet upravnog spora jeste ocjena zakonitosti Odluke gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o imenovanju članova Upravnog odbora Fonda zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta BiH od 17.08.2016. g. i rješenja tužene od 06.10.2016. g. (kojim je odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv prvostepenog akta).

Međutim, akt o imenovanju članova Upravnog odbora Fonda zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (koji je donesen u formi odluke) nije upravni akt, jer istim se ne rješava o izvjesnom pravu ili obavezi građana ili pravnih lica u nekoj upravnoj stvari.

Naime, imenovanje članova upravnog odbora vrše organi koji su propisima ovlašteni da ih imenuju (u ovom slučaju to je, u skladu sa Odlukom o osnivanju Fonda zdravstvenog osiguranja, gradonačelnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine), ali ti akti (o imenovanju) kao što su odluke, rješenja i slično, nisu upravni akti u smislu gore navedene odredbe člana 6 Zakona o upravnom sporu, jer se ne radi o upravnoj stvari, kao jednom od bitnih sadržajnih elemenata upravnog akta, pa se protiv takvih akata ne može voditi upravni spor.

Takav stav zauzelo je građansko-privredno-upravno odjeljenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u pravnom shvatanju broj 097-0-Su-17- 000452 od 05.07.2017. g. koje glasi:

„Akt nadležnog organa o izboru kandidata povodom javnog poziva za imenovanje članova Upravnog odbora Fonda zdravstvenog osiguranja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije upravni akt protiv kojeg se može voditi upravni spor, jer se ne radi o upravnoj stvari.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 U 100353 18 Už od 10.04.2018. g.)

128.

Upravni akt

Član 6. Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

**ODLUKA O IZBORU KANDIDATA ZA PREDSEDNIKA, ZAMJENIKA
PRESEDNIKA I ČLANA KOMISIJE ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI NIJE
UPRAVNI AKT, JER NIJE DONESENA U UPRAVNOJ STVARI, NEGO U
POSTUPKU ZASNIVANJA RADNOG ODNOSA, ČIJA PRAVILNOST I
ZAKONITOST SE OCJENJUJE U RADNOM SPORU.**

Iz obrazloženja:

„Odredbom člana 6. Zakona o upravnim sporovima propisano je da se upravni spor može voditi samo protiv upravnog akta (stav 1.), a upravni akt, u smislu ovog zakona, jeste akt kojim organ iz člana 4 ovog Zakona, rješava o izvjesnom pravu ili obavezi građanina ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari (stav 2.).

Dakle, da bi pravni akt imao svojstvo upravnog akta mora imati određena materijalnopravna obilježja, a prije svega mora se odnositi na rješavanje u upravnoj stvari o nekom konkretnom pravu ili obavezi stranke.

Predmet konkretnog upravnog spora jeste ocjena zakonitosti rješenja tužene od 04.01.2019. g., a kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužiteljice izjavljena protiv Odluke o izboru kandidata za predsjednika, zamjenika predsjednika i člana komisije za papire od vrijednosti Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj predmeta

..., broj akta ... od 12.12.2018. g. (u daljem tekstu Odluka), čijem donošenju je prethodila provedena konkursna procedura (procedura provedena od strane Komisije za izbor i imenovanje predsjednika, zamjenika predsjednika i člana Komisije za hartije od vrijednosti Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koja je imenovana od strane Gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine), odnosno procedura koja je provedena nakon što je Odjeljenje za stručne i administrativne poslove Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine raspisalo javni konkurs za izbor na pomenute funkcije pod brojem predmeta ..., odnosno brojem akta ... od 12.11.2018. g., što znači da tužbom osporena Odluka od 12.12.2018. g. nije upravni akt, jer nije donesena u upravnoj stvari (kao jednog od bitnih sadržajnih elemenata upravnog akta), nego u pravnoj stvari zasnivanja radnog odnosa, čija pravilnost i zakonitost se ocjenjuje u radnom sporu, odnosno u parničnom postupku pred nadležnim sudom.

Zbog navedenog, prvostepeni sud je, u skladu sa odredbom člana 23. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, tužbu tužiteljice trebao odbaciti, pa kod toga da se tužba zbog nepostojanja pretpostavki za vođenje upravnog spora mora odbaciti u svakom stadijumu postupka, valjalo je po službenoj dužnosti, postupajući po žalbi tužiteljice, na osnovu odredbe člana 333. stav 1. tačka 4. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vezi sa odredbom člana 23. stav 1. tačka 2) Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ukinuti prvostepenu presudu i odbaciti tužbu.

Obzirom da se u konkretnom slučaju radi o pravnoj stvari u kojoj je obezbijedena sudska zaštita po pravilima Zakona o parničnom postupku, predmet se ustupa na nadležnost Osnovnom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (parničnom odjeljenju), u kom postupku će se blagovremenost podnošenja tužbe cijeliti prema datumu podnošenja u ovom upravnom sporu.”

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 U 121334 19 UŽ od 18.11.2019. g.)

129.

Zastara prava na naplatu poreske obaveze

Član 69. stav 3. i član 70. stav 1. Zakona o poreskoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

**PRILIKOM UTVRĐIVANJA DA LI JE PRAVO NA NAPLATU PORESKE
OBAVEZE ZASTARILO NE MOGU SE PRIMJENJIVATI ODREDBE ZAKONA O
OBLIGACIONIM ODNOSIMA, JER SU PITANJE ZASTARJELOSTI, TE
POSTUPAK NAPLATE PORESKE OBAVEZE I ROKOVI UNUTAR KOJIH SE
TAKVA OBAVEZA MOŽE PRINUDNO NAPLATITI REGULISANI ZAKONOM O
PORESKOJ UPRAVI BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE, KAO LEX
SPECIALIS ZAKONOM.**

Iz obrazloženja:

„Kako proizilazi iz obrazloženja pobijane presude, prvostepeni sud je primjenom odredbe člana 31. stav 2. Zakona o upravnim sporovima tužbu tužitelja uvažio, poništio konačni upravni akt, kojim je odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja Direkcije za finansije Poreske uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj ... od 18.04.2016. g., zaključivši da tužena nije, u situaciji kada je tužitelj u prigovoru protiv prvostepenog upravnog akta istakao prvo, da je predmetno potraživanje zastarilo, a zatim i da je svoju obavezu u cjelosti izmirio, postupila u skladu sa odredbom člana 226. stav 2. Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (prečišćen tekst objavljen u službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 48/11) i „argumentovano odgovorila na naprijed istaknute navode prigovora“, već je samo paušalno ocijenila da je

„ukazivanje na eventualnu zastaru potraživanja od strane podnosioca prigovora više nego neosnovano obzirom da je evidentno stanje na analitičkim karticama i donesenim rješenjima kojima su zastarni rokovi prekidani“ i da je svaka uplata koju je tužitelj vršio „ustvari bila uplata za izmirenje obaveza koje su ranije dospjele a koje nisu bile izmirene, odnosno da je bez obzira na uplate izvršene na način kako podnosilac prigovora smatra valjanim valjalo izmiriti ranije dugove pa tek tada plaćati obaveze za 2012., 2013. i 2014. godinu“.

Kada obrazlaže razloge zbog kojih pobija prvostepenu presudu, tužena u žalbi i dalje tvrdi prvo, da nije sporno da je tužitelj uplate vršio „prema poreskim prijavama koje je predavao u roku i po istom vršio uplate“, ali da je tim uplatama izmirivao ranije dospjele a neizmirene poreske obaveze, zbog čega su ostale neizmirene poreske obaveze za 2012., 2013. i 2014. godinu, a zatim i da ukazivanje tužitelja na zastaru ne može biti osnovano jer su zastarni rokovi, imajući u vidu stanje na analitičkim karticama i donesenim rješenjima (naložima), prekidani.

Po ocjeni ovog suda tvrdnjama iznesenim u žalbi, tužena nije dovela u pitanje pravilnost i zakonitost prvostepene presude. ...

Tužena je, naime, odlučujući o prigovoru izjavljenom protiv prvostepenog upravnog akta posebno morala imati u vidu da se u pogledu roka i prekida zastarjelosti i prinudne naplate poreske obaveze ima primijeniti poseban zakon, odnosno Zakon o poreskoj upravi kod toga da je odredbom člana 1. stav 2. Zakona o poreskoj upravi, propisano je da ukoliko su odredbe tog zakona kojima se regulišu, između ostalog, utvrđivanje poreske obaveze i naplata poreza, prinudna naplata poreskih obaveza, obračun i naplata kamata, rokovi zastare za utvrđene poreske

obaveze, naplata i povrat poreza, drugačije uređena drugim zakonima Distrikta, tada se primjenjuju odredbe Zakona o Poreskoj upravi.

S tim u vezi, odredbom člana 69. stav 3. Zakona o poreskoj upravi propisano je da se zastarijevanje prekida svakom radnjom koju je preduzela Poreska uprava u cilju utvrđivanja i naplate poreza (dakle ne uplatama od strane poreskog obveznika kako to tvrdi tužena), dok

je odredbom člana 70. stav 1. istog Zakona propisano da se poreska obaveza, ako je utvrđena u roku, može naplatiti uz primjenjivanje mjera prinudne naplate ili sudskim putem, samo ako su mjere prinudne naplate ili sudski postupak počeli u roku od 5 godina po dospelosti poreske obaveze.

Dakle, pitanje zastarjelosti, te postupak naplate poreske obaveze i rokovi unutar kojih se takva obaveza može prinudno naplatiti regulisani su Zakonom o poreskoj upravi, kao lex specialis zakonom, zbog čega organi uprave prilikom utvrđivanja da li je tužitelj dužan platiti predmetnu poresku obavezu nisu mogli primjenjivati odredbe Zakona o obligacionim odnosima kojima se regulišu instituti

„uračunavanja ispunjenja” i „prekid zastarijevanja”, već su uplate koje je tužitelj vršio u skladu sa poreskim prijavama za 2012., 2013. i 2014. godinu morali uzeti kao uplate za poreski dug iz tih godina, a ne istima zatvarati dug tužitelja po ranije utvrđenim obavezama iz 2001., 2002. i 2003. g..

To dalje znači da je tužena u ponovnom postupku odlučivanja o prigovoru tužitelja izjavljenom protiv prvostepenog upravnog akta dužna, imajući u vidu sve dosad rečeno, prvo utvrditi da li uopšte i postoji dug tužitelja za porez iz 2012., 2013. i 2014. g., a nakon toga odgovoriti i da li se u ovom konkretnom postupku (koji se vodi radi prinudne naplate poreskog duga za 2012., 2013. i 2014. godinu) može uopšte prinudno i naplaćivati dug tužitelja za period od 2001., 2002. i 2003. g. (kod toga da predmet ovog prinudnog postupka nisu poreske obaveze iz tih perioda), pa tek ukoliko zaključi da dug iz navedenog perioda može biti predmet prinudne naplate u ovom upravnom postupku, onda će poći od toga da je postupak prinudne naplate pokrenut rješenjem broj ... od 25.02.2016. g., pa će imajući u vidu tu činjenicu pravilno i zakonito primijeniti odredbe člana 69. stav 3. i člana 70. stav 1. Zakona o poreskoj upravi prilikom odlučivanja o istaknutom prigovoru zastare i mogućnosti prinudne naplate koji je istakao tužitelj.

Sa navedenog, kako nisu osnovani žalbeni razlozi i navodi tužene i kako prvostepeni sud nije počinio povrede postupka o kojima ovaj sud vodi računa po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku u vezi sa odredbom člana 32. Zakona o upravnom sporu, njenu žalbu odbiti i presudu prvostepenog suda potvrditi, odnosno odlučiti kao u izreci ove presude.

Donoseći novu odluku o prigovoru tužitelja izjavljenom protiv prvostepenog upravnog akta tužena će, striktno se držeći uputa iznesenih u obrazloženju ove presude, donijeti novu i na zakonu zasnovanu odluku.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 U 098319 18 UŽ od 27.02.2018. g.)

STATUTARNO ODJELJENJE

130.

Član 1. i član 2. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Poreskoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i član 1. i član 2. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Trezoru Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

SUD U POSTUPKU OCJENE USKLAĐENOSTI PRAVNIH AKATA NE MOŽE OCJENJIVATI CJELISHODNOST I RACIONALNOST IZMJENA OSPORAVANIH ZAKONA, KOJIMA JE PROPISANO VREMENSKO OGRANIČENJE MANDATA DIREKTORA PORESKE UPRAVE I TREZORA, JER SU TO PITANJA IZ

OBLASTI ZAKONODAVNE POLITIKE KOJU KREIRA ZAKONODAVAC PRILIKOM DONOŠENJA ZAKONA.

Iz obrazloženja:

„U smislu naprijed navedenog, Sud ukazuje da je usvajanje osporavanih Zakona, kao i Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o Direkciji za finansije, opravdano potrebom reforme rukovodnog nivoa u Direkciji za finansije, uvođenjem mandatnih pozicija za direktore, odnosno vremenskim ograničavanjem obavljanja te funkcije, a u cilju kvalitetnijeg i efikasnijeg ustrojstva organizacije i rada Direkcije za finansije i njenih organizacionih jedinica. Iz tih razloga je izmjenama navedenih Zakona propisana posebna procedura izbora, rada i prestanka obavljanja funkcije direktora, te utvrđen novi status direktora, koji je odvojen od statusa državnog službenika.

Slijedom iznesenog, Sud podsjeća da zakonodavac ima statutarno ovlaštenje da mijenja postojeća zakonska rješenja radi njihovog prilagođavanja privrednim, socijalnim i drugim prilikama, odnosno drugim relevantnim okolnostima, pa i da pojedina pitanja uredi na drugačiji način. U tom domenu zakonodavac uživa određeno polje slobodne procjene, a Sud u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata ne može ocjenjivati cjelishodnost i racionalnost zakonskih rješenja, odnosno odredaba osporenih Zakona, jer su to pitanja iz oblasti zakonodavne politike koju kreira zakonodavac prilikom donošenja zakona. Po stavu Suda, drugačije zakonsko rješenje statusa rukovodilaca Direkcije za finansije i njenih organizacionih jedinica opravdano je primjenom navedenog principa polja slobodne procjene koje zakonodavac uživa u konkretnom slučaju, kao i potrebom da se osigura kvalitetnije i efikasnije ustrojstvo navedenih finansijskih institucija Distrikta.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 U 002040 17 Ous od 22.01.2018. g.)

131.

Usvajanje zakona

Član 37. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

KADA USVOJENI AMANDMAN POSTANE SASTAVNI DIO NACRTA ZAKONA, ONDA SE IZMIJENJEN NACRT ZAKONA, PRIJE USVAJANJA, MORA DOSTAVITI NA MIŠLJENJE NADLEŽNOJ ZAKONODAVNOJ KOMISIJI.

Iz obrazloženja:

„Na osnovu navoda inicijative i odgovora na inicijativu, imajući u vidu citirane odredbe relevantnih propisa, Sud je utvrdio da odredba člana 3. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim sistemima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nije donesena u skladu sa članom 37. stav 1. Statuta Brčko distrikta BiH.

Naime, dokumentacija koju je Skupština dostavila uz odgovor na inicijative u cijelosti potkrepljuje navode inicijatora da je nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim sistemima Skupština usvojila u prvom čitanju, u obliku koji je predložio Gradonačelnik. Nakon toga, 17.10.2018. g., odnosno istog dana kada je na sjednici Skupštine navedeni nacrt zakona trebao biti razmatran u drugom čitanju, grupa poslanika je podnijela sporni amandman, kojim je predloženo da se izmijeni član 3. stav 1. nacrtu navedenog Zakona, koji se odnosi na član 6. stav 1. osnovnog teksta Zakona o fiskalnim sistemima, odnosno da promet dobara na veliko i advokatska djelatnost više ne budu izuzeti od obaveze registrovanja prometa preko fiskalnog uređaja. Na kraju, Skupština je u drugom čitanju

17.10.2018. g. usvojila nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim sistemima, zajedno sa predloženim amandmanom.

Imajući u vidu navedeno, Sud ukazuje da je amandman formalni akt, podnesen od strane ovlaštenog predlagача (poslanika ili Gradonačelnika), kojim se predlažu izmjene ili dopune određenog zakonskog prijedloga, odnosno nacrtu zakona. Podneseni amandman se razmatra, nakon čega slijedi glasanje o njegovom usvajanju, a ako se usvoji, isti postaje sastavni dio nacrtu zakona, tako da se nakon glasanja o amandmanima pristupa glasanju o tekstu zakona u cjelosti.

U konkretnom slučaju, među učesnicima postupka nije sporno da je nacrt osporavanog Zakona, prije nego što je usvojen u prvom čitanju, razmatran od strane nadležnih komisija, međutim isti je neposredno prije usvajanja u drugom čitanju izmijenjen podnesenim spornim amandmanom. Stoga, kako je usvojeni amandman postao sastavni dio nacrtu osporavanog Zakona, onda je tako izmijenjeni nacrt zakona, prije usvajanja u drugom čitanju, morao biti dostavljen na mišljenje nadležnoj Zakonodavnoj komisiji, jer ta komisija o istom objektivno nije bila u prilici da dâ svoje izjašnjenje. Ta obaveza izričito je propisana članom 37. stav 1. Statuta, prema kojem se nacrti zakona, nakon što se dostave Skupštini, prosljeđuju nadležnim komisijama. Nakon što nadležne komisije podnesu svoje izvještaje o nacrtu zakona, ili ukoliko ne dostave svoj izvještaj o nacrtu zakona u roku od 10 radnih dana po prijemu nacrtu zakona, nacrt zakona se daje na raspravu. U konkretnom slučaju, prema članu 34. stav 2. Statuta, nadležna je Zakonodavna komisija koja je osnovana radi davanja mišljenja o nacrtima zakona ili izmjenama postojećih zakona kako bi se uspostavio odgovarajući jedinstveni sistem zakona na teritoriji Distrikta.

Skupština kao donosilac osporavanog Zakona u odgovoru na inicijativu navodi da je predmetni amandman na nacrt zakona dostavljen Zakonodavnoj komisiji koja se o istom nije izjasnila, ali o toj tvrdnji Skupština nije dostavila dokumentaciju iz koje bi se navedena odlučna činjenica mogla utvrditi. Osim toga, prema citiranoj statutarnoj odredbi, ukoliko Zakonodavna komisija ne dostavi svoj izvještaj o nacrtu zakona, mora proteći rok od 10 radnih dana između dostavljanja nacrtu zakona Zakonodavnoj komisiji i rasprave o nacrtu zakona, koji rok u konkretnom slučaju

očigledno nije protekao, jer je nacrt osporavanog Zakona usvojen zajedno sa amandmanom istog dana kada je taj amandman podnesen.

Poređenja radi, iz dostavljenog zapisnika sa redovne sjednice Skupštine od 17.10.2018. g. proizilazi da je, nakon usvajanja osporavanog Zakona, razmatran takođe u drugom čitanju i nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom planiranju i građenju, sa podnesenim amandmanima, gdje je prije glasanja, predsjedavajući Zakonodavne komisije izjavio da „Zakonodavna komisija predlaže Skupštini usvajanje nacrtu zakona uz sledeće amandmane“, čime je ispoštovana procedura propisana navedenim članom 37. stav 1. Statuta.

Slijedom svega navedenog, Sud zaključuje da je član 3. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim sistemima, kojim je izmijenjen član 6. stav 1. Zakona o fiskalnim sistemima, donesen suprotno članu 37. stav 1. Statuta.

Konačno, Sud je u smislu člana 18. stav 1. tačka a), u vezi sa članom 2. stav 1. tačka a) Zakona o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata, odbacio zbog nenadležnosti dio inicijative S. M. kojim predlaže ocjenu usklađenosti osporavane zakonske odredbe sa članom 120. stav 1. i članom 125. stav 1. i stav 2. Poslovnika o radu Skupštine, jer je Sud nadležan da ocijeni usklađenost zakona sa Statutom, a ne i sa aktima niže pravne snage od Statuta.

Cijeneći da je u toku prethodnog postupka pravno stanje potpuno utvrđeno i da prikupljeni podaci pružaju pouzdan osnov za odlučivanje, Sud je odlučio bez donošenja rješenja o pokretanju postupka, na osnovu člana 33. stav 2. Zakona o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata Brčko distrikta BiH.

Saglasno navedenom, Sud je na osnovu člana 26. stav 1. tačka a), u vezi sa članom 38. stav 1. i člana 18. stav 1. tačka a) Zakona o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučio kao u izreci ove presude.“

(Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 U 002265 19 Ous od 18.12.2019. g.)

132.

Diskriminacija

Član 13. stav 1. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine

**SVAKI RAZLIČITI TRETMAN NEĆE AUTOMATSKI PREDSTAVLJATI
DISKRIMINACIJU, JER RAZLIKA U POSTUPANJU MORA DA BUDE
ZASNOVANA NA ODREĐENOJ ILI BAREM ODREĐIVOJ KARAKTERISTICI
(LIČNOM SVOJSTVU) ILI STATUSU DISKRIMINISANOG LICA (RASA, BOJA
KOŽE, JEZIK, VJERA...).**

Iz obrazloženja:

„Imajući u vidu navode inicijative i odgovora na inicijativu, kao i citirane odredbe Statuta, Zakona o državnoj službi i Pravilnika, Sud nije našao neusklađenost odredbe člana 46.a) Zakona o državnoj službi, sa odredbom člana 13. stav 1. i stav 4. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Naime, odredbom člana 13. stav 1. Statuta Brčko distrikta BiH propisana je opšta zabrana diskriminacije, na način da svako ima pravo da uživa sva prava i slobode garantovane Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine, Statutom i zakonima Distrikta, bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, uključujući i osnove koje su izričito navedene u toj statutarnoj odredbi. Međutim, s obzirom da navedena odredba Statuta proklamuje zabranu diskriminacije u vidu opšteg načela, bez sadržinskog određivanja tog pojma, da bi se na pravilan način ocijenili navodi kojima inicijator ukazuje da je osporavanom odredbom člana 46.a) Zakona o državnoj službi povrijeđeno jednako pravo na rad svih stanovnika Brčko distrikta BiH, odnosno da su po tom pitanju određena lica diskriminisana, neophodno je uzeti u obzir i relevantne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 59/09 i 66/16 – u daljem tekstu Zakon o zabrani diskriminacije), koje sadrže jasnu definiciju diskriminacije i njenih oblika, a u konačnom treba imati u vidu i stavove Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je u svojoj praksi formirao opšte standarde kojima se rukovodi prilikom razmatranja da li je u određenom slučaju apelant diskriminisan u ostvarivanju svojih prava.

S tim u vezi, valja ukazati da se prema odredbi člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije, pod diskriminacijom smatra svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja, pola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, polnih karakteristika, kao

i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogućiti ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Takođe, prema praksi Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, diskriminacija postoji ako se lice ili grupa lica koja se nalaze u analognoj situaciji različito tretiraju na osnovu pola, rase, boje, jezika, vjere (...) u pogledu uživanja prava iz Evropske konvencije, a ne postoji objektivno i razumno opravdanje za takav tretman ili upotreba sredstava naspram željenog cilja koja nisu u proporcionalnom odnosu, a neki akt ili propis je diskriminirajući ako pravi razliku između pojedinaca ili grupa koje se nalaze u sličnoj situaciji, te ako u tom razlikovanju izostane objektivno i razumno opravdanje, odnosno ako nije bilo razumnog odnosa proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i ciljeva čijem ostvarenju se teži (Odluka o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj AP 369/10 od 24.05.2013. g.).

Imajući u vidu naprijed navedeno, osnovna komponenta pojma diskriminacije, koja sa ostalim mora biti kumulativno ostvarena, jeste različito postupanje, odnosno različit tretman nekog lica ili grupe lica koja se nalaze u analognoj (sličnoj) situaciji. S tim u vezi, analizom osporavane odredbe člana 46.a) Zakona o državnoj službi, te odredbe člana 13. Pravilnika (kojom je razrađena zakonska odredba), može se zaključiti da se ista odnosi na neodređen broj lica, s obzirom da lica koja se mogu angažovati za obavljanje „posebnih poslova“ nisu precizno određena ni po nekom svom ličnom svojstvu, niti po pripadnosti određenoj grupi.

Prema tome, osporavana zakonska odredba ne propisuje različit tretman, odnosno ne pravi razliku između pojedinaca ili grupa lica koje se nalaze u sličnoj situaciji, jer u načelu svako lice može biti angažovano za obavljanje posebnih poslova, budući da ni osporavanom zakonskom odredbom, ni odredbama Pravilnika, nisu propisani uslovi koje neko lice mora ispuniti da bi bilo angažovano za obavljanje tih poslova. Slijedom navedenog, osporavana zakonska odredba prema svom sadržaju nije diskriminirajuća, jer nije ostvarena jedna od elementarnih odrednica diskriminacije, a to je različito postupanje prema određenom licu ili grupi lica zbog nekih njihovih stvarnih ili pretpostavljenih karakteristika, s obzirom da tom zakonskom odredbom nisu favorizovana određena lica u smislu da samo ona mogu biti angažovana za obavljanje posebnih poslova.

Sa druge strane, tačne su tvrdnje inicijatora da se lica za obavljanje posebnih poslova angažuju bez provođenja bilo kakve konkursne procedure i bez davanja mogućnosti svim licima koja ispunjavanju uslove za obavljanje tih poslova. Naime, osporavane zakonske odredbe, kao i odredbe Pravilnika, su necjelovite i neprecizne, budući da istima nije jasno propisano koji su to „posebni poslovi“, koje uslove neko lice mora da ispunjava da bi bilo angažovano za obavljanje tih poslova i u konačnom, nije određeno po kojem kriterijumu se ta lica biraju, budući da je za njihovo angažovanje, prema odredbi člana 13. stav 2. Pravilnika, dovoljna samo odluka rukovodioca organa javne uprave, kojoj prethodi saglasnost Vlade. Stoga, Sud je razmotrio da li eventualno primjena navedene zakonske odredbe u praksi dovodi do takozvane „posredne diskriminacije“ iz člana 3. stav 2. Zakona o zabrani diskriminacije, kojim je propisano da posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa, ima ili bi imala učinak dovođenja nekog lica ili grupe lica u odnosu na osnove definisane u članu 2. stav 1. tog Zakona, u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica.

S tim u vezi, ni iz navoda inicijative se ne može zaključiti da primjena osporavane zakonske odredbe u praksi ima za posljedicu dovođenje nekog lica ili grupe lica u nepovoljan položaj u odnosu na druga lica, odnosno lica koja u konačnom budu angažovana za obavljanje posebnih poslova. Osim toga, Sud ukazuje da svaki različiti tretman neće automatski predstavljati diskriminaciju, jer razlika u postupanju mora da bude zasnovana na određenoj ili barem određivoj karakteristici (ličnom svojstvu) ili statusu diskriminisanog lica (rasa, boja

kože, jezik, vjera...), koji su definisani odredbom člana 13. stav 1. Statuta, odnosno odredbom člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije. Prema tome, bez utvrđivanja osnova za diskriminaciju, ne može se smatrati da diskriminacija postoji.

Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i činjenicu da se osporavana zakonska odredba odnosi na neodređen krug lica koja mogu biti angažovana za obavljanje posebnih poslova, to suprotno navodima inicijative, Sud nije mogao utvrditi da osporavana zakonska odredba povređuje pravo nekog lica ili grupe lica na pristup svim javnim institucijama i objektima u Distriktu, niti pravo na slobodno kretanje i određivanje mjesta prebivališta, poslovanja ili rada na teritoriji Distrikta (odredba člana 13. stav 1. Statuta), a u konačnom ni nekog drugog prava ili slobode zagarantovane Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (odredba člana 13. stav 4. Statuta).“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 U 002125 18 Ous od 18.01.2019. g.)

133.

Diskriminacija

Član 13. stav 1. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine

OSNOVNA KOMPONENTA POJMA DISKRIMINACIJE, KOJA SA OSTALIM MORA BITI KUMULATIVNO OSTVARENA, JESTE RAZLIČITO POSTUPANJE, ODNOSNO RAZLIČIT TRETMAN NEKOG LICA ILI GRUPE LICA KOJA SE NALAZE U ANALOGNOJ (SLIČNOJ) SITUACIJI.

Iz obrazloženja:

„Na osnovu navoda inicijative i odgovora na inicijativu, imajući u vidu citirane odredbe relevantnih propisa, Sud nije našao neusklađenost osporavane odredbe Zakona sa članom 13. stav 1. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Naime, odredbom člana 13. stav 1. Statuta Brčko distrikta BiH propisana je opšta zabrana diskriminacije, na način da svako ima pravo da uživa sva prava i slobode garantovane Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine, Statutom i zakonima Distrikta, bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, uključujući i osnove koje su izričito navedene u toj statutarnoj odredbi. Međutim, s obzirom da navedena odredba Statuta proklamuje zabranu diskriminacije u vidu opšteg načela, bez sadržinskog određivanja tog pojma, da bi se na pravilan način ocijenili navodi kojima inicijatori ukazuju da su osporavanom odredbom Zakona inspektori Inspektorata Kancelarije Gradonačelnika Brčko distrikta BiH, u pogledu određivanja platnog razreda i podrazreda, diskriminirani u odnosu na druga službenička radna mjesta navedena u inicijativi, neophodno je uzeti u obzir i relevantne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 59/09 i 66/16 – u daljem tekstu Zakon o zabrani diskriminacije), koje sadrže jasnu definiciju diskriminacije i njenih oblika, a u konačnom treba imati u vidu i stavove Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je u svojoj praksi formirao opšte standarde kojima se rukovodi prilikom razmatranja da li je u određenom slučaju apelant diskriminisan u ostvarivanju svojih prava.

S tim u vezi, valja ukazati da se prema odredbi člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije, pod diskriminacijom smatra svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta,

starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja, pola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, polnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Takođe, prema praksi Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, diskriminacija postoji ako se lice ili grupa lica koja se nalaze u analognoj situaciji različito tretiraju na osnovu pola, rase, boje, jezika, vjere (...) u pogledu uživanja prava iz Evropske konvencije, a ne postoji objektivno i razumno opravdanje za takav tretman ili

upotreba sredstava naspram željenog cilja koja nisu u proporcionalnom odnosu, a neki akt ili propis je diskriminirajući ako pravi razliku između pojedinaca ili grupa koje se nalaze u sličnoj situaciji, te ako u tom razlikovanju izostane objektivno i razumno opravdanje, odnosno ako nije bilo razumnog odnosa proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i ciljeva čijem ostvarenju se teži (Odluka o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda BiH, broj AP 369/10 od 24.05.2013. g.).

Imajući u vidu naprijed navedeno, osnovna komponenta pojma diskriminacije, koja sa ostalim mora biti kumulativno ostvarena, jeste različito postupanje, odnosno različit tretman nekog lica ili grupe lica koja se nalaze u analognoj (sličnoj) situaciji. S tim u vezi, inicijatori u inicijativi kao uporediva radna mjesta sa radnim mjestom inspektora navode šefa službe, predsjednika Vijeća za izlaganje podataka o nekretninama i predsjednika Komisije za komasaciju, zatim pomoćnika Koordinatora u kancelariji Koordinatora Brčko distrikta BiH pri Savjetu ministara BiH, stručnog savjetnika, doktora veterinarske medicine, javne službenike I i II kategorije, te pomoćnike direktora osnovnih i srednjih škola. Za navedene kategorije radnih mjesta, inicijatori navode da im je osporavanim Zakonom određen veći platni razred i podrazred u odnosu na inspektore, iako su navedenom Odlukom o kategorizaciji radnih mjesta svrstani u treći stepen kategorije radnih mjesta, tj. stepen ispod inspektora.

S tim u vezi, prije svega valja ukazati da je prema odredbi člana 2. stav 1. tačka

a) i b) Zakona o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata, Sud nadležan da ocijeni da li je bilo koji zakon Distrikta, podzakonski akt ili bilo koji drugi pravni akt bilo koje institucije Distrikta u skladu sa Statutom, a u pogledu podzakonskih akata, da li su u skladu i sa zakonima Distrikta. Polazeći od sadržaja navedene zakonske odredbe, Sud u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata nije nadležan da ocjenjuje da li je osporavana zakonska odredba u skladu sa Odlukom o kategorizaciji radnih mjesta, kao aktom niže pravne snage od zakona. Osim toga, navedene kategorije radnih mjesta očigledno nisu uporedive sa radnim mjestom inspektora, s obzirom na razlike u pogledu uslova neophodnih za zasnivanje radnog odnosa, vrste i složenosti poslova, stepena odgovornosti i ovlašćenja, te drugih kriterijuma koje radno mjesto zahtijeva. Slijedom navedenog, nije ostvarena osnovna komponenta diskriminacije, s obzirom da se naprijed navedene kategorije radnih mjesta, sa jedne strane i inspektori, sa druge strane, ne nalaze u analognoj (sličnoj) situaciji, jer je odmah uočljivo da se ne mogu porediti radna mjesta inspektora i šefa službe ili doktora veterinarske medicine, pomoćnika direktora škole itd., dok prema odredbi člana 2. stav 1. tačka b) Zakona o državnoj službi, javni službenici (sa kojima se inicijatori takođe porede) uopšte ne obavljaju poslove upravnog karaktera.

Međutim, od svih kategorija radnih mjesta koje su navedene u inicijativi, sa radnim mjestom inspektor je na prvi pogled najpribližnije radno mjesto upravni inspektor, barem cijeneći prema nazivu tih radnih mjesta. Stoga, kako bi se moglo ocijeniti da li su navedene kategorije radnih mjesta uporedive, odnosno da li se nalaze u analognoj situaciji, neophodno je uzeti u obzir relevantne zakonske odredbe koje propisuju njihov radnopravni status. U tom smislu,

prije svega treba imati u vidu da je status inspektora propisan Zakonom o inspekcijama, kojim je određeno da inspektor može biti lice koje ima završenu odgovarajuću visoku školsku spremu, položen ispit za rad u organima uprave i najmanje tri g. radnog iskustva nakon završene visoke školske spreme. Za razliku od toga, Zakonom o javnoj upravi propisano je da se za upravnog inspektora može imenovati diplomirani pravnik koji

ima položen ispit za rad u organima javne uprave i najmanje pet godina radnog iskustva na najsloženijim upravnim poslovima.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Sud zaključuje da status inspektora i upravnih inspektora nije identičan, budući da su zakonom propisani strožiji uslovi za zasnivanje radnog odnosa na mjestu upravnog inspektora, u odnosu na radno mjesto inspektora. Osim toga, jasno je da pravni položaj upravnih inspektora nije uređen Zakonom o inspekcijama, kao za sva ostala inspektorska zvanja, nego je uređen posebnim propisima, tj. Zakonom o javnoj upravi i Zakonom o državnoj službi. U Zakonu o inspekcijama, upravna inspekcija je izdvojena od ostalih vrsta inspekcija, tako što je u posebnoj glavi tog zakona (glava II, član 69. i član 70.), propisano da se odredbe tog zakona samo supsidijarno primjenjuju na upravnu inspekciju, odnosno ukoliko posebnim propisima nije nešto drugo određeno.

U konačnom, razlika između radnih mjesta upravni inspektor i inspektor ogleda se i u vrsti i složenosti poslova koje obavljaju, stepenu odgovornosti i obimu ovlašćenja. S tim u vezi, prema članu 56. stav 1. Zakona o javnoj upravi, upravni inspektor obavlja poslove upravne inspekcije, koji obuhvataju vršenje nadzora nad izvršenjem tog zakona, zakona koji se odnose na službenike i namještenike, upravni postupak i posebne upravne postupke, kao i kancelarijsko poslovanje. Dovodeći navedenu zakonsku odredbu u vezu sa odredbom člana 136. Zakona o državnoj službi, to dalje znači da upravni inspektor vrši nadzor i nad primjenom Zakona o državnoj službi, koji se odnosi na sve državne službenike, pa time i na inspektore. Osim toga, za razliku od inspektora, prema odredbama Zakona o državnoj službi, upravni inspektor ima nadležnosti i u disciplinskom postupku, odnosno u prvom stepenu odlučuje o lakšim povredama službene dužnosti i izriče disciplinske kazne.

Uzimajući u obzir sve izneseno, Sud zaključuje da između inspektora i upravnih inspektora postoje značajne razlike u pogledu njihovog pravnog statusa, obima ovlašćenja i vrste poslova koje obavljaju, zbog čega se isti ne nalaze se u uporedivoj pravnoj situaciji, što je osnovni uslov i pretpostavka za postojanje diskriminacije, pored različitog tretmana u uživanju određenih materijalnih prava u konkretnom slučaju, tj. razlike u propisanom platnom razredu. Stoga, Sud nije našao neusklađenost osporavane zakonske odredbe sa članom 13. stav 1. Statuta, jer ukoliko se inicijatori i upoređivač, odnosno kategorije radnih mjesta sa kojima se inicijatori u inicijativi porede, ne nalaze u analognoj situaciji, to nema potrebe da Sud ispituje postojanje ostalih obilježja diskriminacije.

Bitno je napomenuti i da su osnovani navodi Skupštine iz odgovora na inicijativu da je nakon Odluke o kategorizaciji radnih mjesta iz 2015. g., na kojoj inicijatori u suštini zasnivaju svoju inicijativu, usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 50/18), kojim je izvršena nova kategorizacija radnih mjesta. Prema tim zakonskim izmjenama, upravni inspektori su svrstani u posebna radna mjesta, odnosno radna mjesta državnih službenika s posebnim ovlašćenjima i visokim stepenom odgovornosti u odlučivanju, a inspektori u radna mjesta državnih službenika, ispod upravnih inspektora, ali i ispod šefa odsjeka, šefa službe, predsjednika Vijeća za izlaganje podataka o nekretninama i utvrđivanje prava na zemljištu i predsjednika Komisije za komasaciju, sa kojima se inicijatori u inicijativi porede. Takođe, kako to Skupština u odgovoru na inicijativu osnovano navodi, članom 24. stav 14. izmijenjenog Zakona o državnoj službi, propisana je obaveza donošenja nove Odluke

o razvrstavanju radnih mjesta državnih službenika i namještenika u organima javne uprave, kako bi se ista uskladila sa izmijenjenim zakonskim odredbama.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj: 97 0 U 002238 19 Ous od 17.09.2019. g.)

134.

Nadležnost Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Član 2. stav 1. tačka a) i b) Zakona o postupku ocjene usklađenosti

pravnih akata Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, član 1. stav 4. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

APELACIONI SUD NIJE NADLEŽAN DA OCJENJUJE USKLAĐENOST AKATA KOJE SU DONIJELE INSTITUCIJE BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE SA ZAKONIMA DONESENIM NA NIVOU BOSNE I HERCEGOVINE.

Iz obrazloženja:

„Dana 09.09.2019. g., P.B. iz Brčkog (u daljem tekstu inicijator), podnio je Apelacionom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Sud) inicijativu za pokretanje postupka ocjene usklađenosti odredbe člana 8. tačka 3. podtačka 3.0.1. Organizacionog plana Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu broj od 17.07.2019. g. (u daljem tekstu osporavani Organizacioni plan), u dijelu kojim je propisano da kvalifikacija za radno mjesto šefa Pododjeljenja za veterinarstvo može biti diplomirani ekonomista i diplomirani inženjer poljoprivrede, sa odredbom člana 1. stav 4. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 2/10 – u daljem tekstu Statut).

U inicijativi navodi da dio osporavane odredbe Organizacionog plana, kojom je propisano da (pored doktora veterinarske medicine) kvalifikacija za radno mjesto šefa Pododjeljenja za veterinarstvo može biti i diplomirani ekonomista i diplomirani inženjer poljoprivrede, nije u skladu sa članom 81. stav 2. i stav 3. Zakona o veterinarstvu u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 34/02), kojim je propisano da na to radno mjesto može biti zaposleno samo lice koje je službeni veterinar sa položenim stručnim ispitom za inspektora i veterinar koji ima najmanje tri g. radnog iskustva u veterinarstvu, te da je na taj način, osporavana odredba Organizacionog plana u suprotnosti i sa članom 1. stav 4. Statuta, s obzirom da Brčko distrikt BiH nema svoj Zakon o veterinarstvu, zbog čega se navedeni državni zakon direktno primjenjuje u Distriktu. Imajući u vidu izloženo, inicijator je predložio da Sud donese presudu kojom će utvrditi da navedeni dio osporavane odredbe Organizacionog plana nije u skladu članom 1. stav 4. Statuta Brčko distrikta BiH i da prestaje da važi danom objavljivanja presude u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“, te da odmah donese rješenje kojim se Odjeljenju za stručne i administrativne poslove Vlade Distrikta nalaže da obustavi radnje u postupku po raspisanom javnom konkursu broj

... od 30.07.2019. g. za prijem u radni odnos šefa Pododjeljenja za veterinarstvo, do pravosnažnog okončanja ovog postupka.

U prilogu inicijative, inicijator je Sudu dostavio kopiju osporavanog Organizacionog plana i navedenog javnog konkursa.

S obzirom da je u postupku prethodnog ispitivanja inicijative utvrđeno da osporavani Organizacioni plan nije objavljen u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“, dopisom broj ... od 16.09.2019. g. od inicijatora je, u smislu člana 31. stav

1. i stav 2. Zakona o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH”, broj 20/10 - u daljem tekstu Zakon o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata), zatraženo da dostavi ovjereni prepis tog pravnog akta.

Dana 23.09.2019. g., inicijator je postupio po navedenom dopisu i Sudu dostavio traženi ovjereni prepis osporavanog Organizacionog plana i mišljenje Kancelarije za veterinarstvo Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH broj ... od 18.09.2019. g..

Na osnovu navoda inicijative Sud je utvrdio da, u smislu člana 2. Zakona o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata, nije nadležan za odlučivanje o predmetnoj inicijativi.

Ovo iz razloga što se analizom sadržine podnesene inicijative može zaključiti da inicijator, pozivajući se na odredbu člana 1. stav 4. Statuta, posredno traži da Sud ocijeni usklađenost osporavane odredbe Organizacionog plana sa određenim odredbama Zakona o veterinarstvu u BiH, dakle, sa propisom koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. S tim u vezi, valja ukazati da je prema odredbi člana 2. stav 1. tačka a) i b) Zakona o postupku ocjene usklađenosti pravnih akata, Sud nadležan da ocijeni da li je bilo koji zakon Distrikta, podzakonski akt ili bilo koji drugi pravni akt bilo koje institucije Distrikta u skladu sa Statutom, a u pogledu podzakonskih akata, da li su u skladu i sa zakonima Distrikta.

Dakle, u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata, nadležnost Suda postoji samo kada se traži ocjena usklađenosti određenog akta sa Statutom ili zakonima koje je donio zakonodavni organ Brčko distrikta BiH, a ne sa zakonima donesenim na nivou Bosne i Hercegovine, kako to inicijator u podnesenoj inicijativi predlaže.

Isti stav zauzela je opšta sjednica Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u Pravnom shvatanju broj 097-0-Su-19-000713 od 30.10.2019. g., koje je istog dana objavljeno na web stranici Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i glasi: „Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije nadležan da ocjenjuje usklađenost podzakonskih akata koje su donijele institucije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sa zakonima koje je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine“.

S tim u vezi, tačni su navodi inicijative da su prema odredbi člana 1. stav 4. Statuta, Ustav Bosne i Hercegovine, važeći zakoni i odluke institucija Bosne i Hercegovine, direktno primjenljivi na cijeloj teritoriji Distrikta, te da zakoni i odluke svih vlasti Distrikta moraju biti u skladu s važećim zakonima i odlukama institucija Bosne i Hercegovine. Međutim, navedenom statutarom odredbom (u odnosu na koju inicijator predlaže ocjenu usklađenosti osporavane odredbe Organizacionog plana) nije proširena nadležnost Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i dato ovlaštenje da u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata

ocjenjuje usklađenost zakona i podzakonskih akata Distrikta sa propisima donesenim na državnom nivou, nego propisuje obavezu donosioca opštih pravnih akata Distrikta da ih, u fazi njihove izrade, uskladi sa važećim zakonima i odlukama institucija Bosne i Hercegovine. Pored toga, navedenom statutarom odredbom je propisana direktna primjena, između ostalog, važećih zakona Bosne i Hercegovine na cijeloj teritoriji Distrikta, što samo podrazumijeva njihovu neposrednu primjenu u postupku pred nadležnim organom Distrikta prilikom rješavanja određene pravne stvari.

Inicijator se u inicijativi poziva na presudu ovog Suda broj ... od 18.06.2012. g., kao sudsku praksu relevantnu za konkretan slučaj, predlažući da Sud, postupajući identično kao u tom predmetu, utvrdi neusklađenost podzakonskog akta sa Statutom Distrikta, iz razloga što taj akt nije usklađen sa zakonom Bosne i Hercegovine koji se (prema članu 1. stav 4. Statuta) direktno primjenjuje u Distriktu. U smislu tih navoda inicijative, valja ukazati da je izrekom

navedene presude Sud utvrdio da određene odredbe Pravilnika o zapošljavanju Distrikta nisu u skladu sa članom 1. Statuta, iz razloga što su, kako to proizilazi iz obrazloženja presude, u suprotnosti sa članom 16. Zakona o nostrifikaciji i ekvivalenciji inostranih školskih svjedočanstava („Službeni list SR BiH“ broj 7/88). Prema tome, u predmetu na koji se inicijator poziva, radilo se o zakonu bivše Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, koji je preuzet kao zakon Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, saglasno tački 5. a) Naloga Supervizora kojim se ukidaju entitetski zakoni na području Brčko distrikta BiH i proglašava prestanak pravnog značaja međuentitetske granice u Distriktu, od 04.08.2006. g., zbog čega je Sud bio nadležan da ocijeni usklađenost osporavanog podzakonskog akta sa tim zakonom.

Suprotno navedenom, u konkretnom slučaju, pozivajući se na član 1. stav 4. Statuta, inicijator zahtijeva da Sud ocijeni usklađenost osporavanog Organizacionog plana sa zakonom koji je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine i koji nije preuzet kao zakon Distrikta. Zbog te razlike, a naročito imajući u vidu zakonom propisanu nadležnost Suda u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata, nije moguće da Sud postupi na identičan način kao u predmetu na koji se inicijator poziva.

Sud podsjeća da je ranije važećom odredbom člana 40. stav 2. Statuta („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 3/07) i člana 6. stav 1. osnovnog teksta Zakona o sudovima Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 19/07), bila propisana nadležnost Suda i da, između ostalog, ocjenjuje usklađenost podzakonskih akata sa „zakonima Bosne i Hercegovine koji se primjenjuju u Distriktu“. Međutim, Aneksom I i Aneksom II Naloga Supervizora od 21. decembra 2009. g. kojim su donijete izmjene i dopune Statuta Brčko distrikta BiH i Zakona o sudovima Brčko distrikta BiH, značajno su izmijenjene i navedene odredbe Statuta i Zakona o sudovima, na način da je ukinuta nadležnost Suda da ocjenjuje usklađenost pravnih akata sa zakonima Bosne i Hercegovine i uvedeno je rješenje koje je i danas na snazi tj. da odlučuje da li je bilo koji podzakonski akt Distrikta u skladu sa „zakonom Distrikta“, odnosno sa zakonima koje je donijela Skupština Brčko distrikta BiH.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 97 0 U 002255 19 Ous od 30.10.2019. g.)

PRAVNA SHVATANJA

APELACIONOG SUDA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE DONESENA U TOKU 2018. I 2019. g.

Pravo umješaka na troškove parničnog postupka

I

Ukoliko stranka kojoj se umješak pridružio uspije u parnici tada umješak ima pravo zahtijevati da mu protivna stranka naknadi troškove parničnog postupka, o kojim troškovima sud odlučuje na opredijeljeni zahtjev umješaka, a u okviru opštih pravila o naknadi troškova parničnog postupka.

II

Umješak se ne može obavezati da protivnoj stranci naknadi troškove parničnog postupka, ukoliko stranka kojoj se pridružio nije uspjela u parnici.

(Pravno shvatanje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 097-0-Su-18-000632 od 02.10.2018. g.)

Nadležnost Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za postupanje u izvršnim predmetima prinudne naplate novčanih kazni i troškova prekršajnog postupka

Odredba člana 88. Zakona o prekršajima Brčko distrikta BiH ne isključuje nadležnost Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za postupanje u izvršnim predmetima

pokrenutim radi prinudne naplate novčanih kazni i troškova prekršajnog postupka koje izreknu entitetski sudovi.

(Pravno shvatanje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 097-0-Su-19-000459 od 19.06.2019. g.)

Sadržaj uputa u ukidajućim odlukama Apelacionog suda

Ukidajuće odluke Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ne treba da sadrže uputu da sudije Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u obrazloženju svojih odluka, doslovno interpretiraju, odnosno prenose sadržaj provedenih dokaza u postupku, jer u obrazloženju treba navesti razloge za odluku koju je sud donio ocjenom dokaza, saglasno članu 8. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koji se odnose na sporne činjenice: cijeneći dosljednost konkretne izjave koja se odnosi na sporne činjenice, cijeneći da li postoji dosljednost između više izjava i cijeneći dosljednost izjava u odnosu na druge provedene dokaze.

(Pravno shvatanje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 097-0-Su-19-000688 od 10.10.2019. g.)

Primjena odredbe člana 948. Zakona o obligacionim odnosima u pogledu naknade nematerijalne štete

Kolektivno osiguranje zaposlenika od nesretnog slučaja koje ugovori poslodavac, koji je i uplatilac premije osiguranja iz svojih sredstava, ima karakter osiguranja od odgovornosti.

U skladu sa odštetnom prirodom Ugovora o osiguranju od posljedica nesretnog slučaja iznos koji zaposlenik primi, na ime osigurane svote, uračunava se u iznos naknade nematerijalne štete, koji poslodavac duguje zaposleniku iz osnova odgovornosti za štetu.

Naknadu koju je zaposlenik (oštećeni) primio po osnovu osigurane svote na ime invaliditeta treba uračunati u iznos pravične novčane naknade, koji tužitelju pripada za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti, imajući u vidu da je osigurana svota po osnovi posljedica invaliditeta u biti jednaka obliku nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti.

Tužitelj u parničnom postupku ima pravo na naknadu nematerijalne štete i za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti samo u slučaju da je visina ove nematerijalne štete utvrđena u većem iznosu od ugovorene svote ugovorom-polisom kolektivnog osiguranja, odnosno ako je nagodbom dobio manji iznos od onog koji potražuje tužbom.

(Pravno shvatanje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 097-0-Su-19-000703 od 28.10.2019. g.)

Ocjena usklađenosti podzakonskih akata koje su donijele institucije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sa zakonima koje je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije nadležan da ocjenjuje usklađenost podzakonskih akata koje su donijele institucije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sa zakonima koje je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

(Pravno shvatanje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 097-0-Su-19-000713 od 29.10.2019. g.)

